वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

२०८०।८१

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

अनामनगर, काठमाडौं ।

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न कर्मचारीहरू

उप-महालेखापरीक्षक श्री बिन्दु विष्ट

नायब महालेखापरीक्षक श्री श्रीकुमार राई

निर्देशक श्री लक्ष्मण आचार्य

निर्देशक श्री टीकानाथ अर्याल

निर्देशक श्री रमेश सुवेदी

निर्देशक श्री जितेन्द्र श्रेष्ठ

लेखापरीक्षण अधिकारी श्री योगेश चौधरी

लेखापरीक्षण अधिकारी श्री सुभाष भट्ट

कम्प्युटर अपरेटर श्री अनिलकुमार दहित

कम्प्युटर अपरेटर श्री हरि अधिकारी

विषय-सूची

क्र.सं.	विषय	पृष्ठ
१	पृष्ठभूमि	१
२	संविधान प्रदत्त अधिकार र कर्तव्य	४
३	लेखापरीक्षणमान र कार्यपद्धति	५
४	मानव संसाधन	९
५	आन्तरिक कार्य प्रणाली तथा लेखापरीक्षण व्यवस्थापन	९
६	महालेखापरीक्षकको ६१ औं वार्षिक प्रतिवेदन	१५
७	विनियोजन तथा खर्च स्थिति	१६
८	कार्यालय सामान, उपकरण तथा सेवा आपूर्ति	१७
९	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध एवं सहयोग	१८
१०	वैदेशिक तालिम, सेमिनार तथा गोष्ठीमा सहभागिता	२१
११	राष्ट्रिय तालिम, सेमिनार, गोष्ठीमा सहभागिता	२४
१२	लेखापरीक्षण नतिजा	२६
१३	वित्तीय तथा परिपालना लेखापरीक्षण	२६
१४	कार्यमूलक तथा विशेष लेखापरीक्षण	२८
१५	लेखापरीक्षणबाट कायम बेरुजु स्थिति	२८
१६	बेरुजु फर्स्यौट स्थिति	३०
१७	लेखापरीक्षणको प्रभाव तथा सञ्चितकोषमा योगदान	३१
१८	सुधारका क्षेत्रहरू	३१
	उपसंहार	४२
अनुसूचीहरू		
१	कर्मचारी दरबन्दी तथा पदपूर्ति विवरण	४३
२	बढुवा भएका कर्मचारीहरूको विवरण	४४
३	नयाँ नियुक्ति भएका कर्मचारीहरूको विवरण	४५
४	सरुवा भई आएका/गएका कर्मचारीहरूको विवरण	४७
५	सेवा निवृत्त कर्मचारीहरूको विवरण	४८
६	वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा पुरस्कृत हुने, PESA कोर्समा दीक्षित हुने, दीर्घ सेवा सम्मान प्राप्त गर्ने तथा रक्तदान गर्ने कर्मचारीहरूको विवरण	४८
७	आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को विनियोजन, राजस्व तथा धरौटीको वित्तीय विवरणहरू	५४

१. पृष्ठभूमि

१.१. **कार्यालय परिचयः** सार्वजनिक आर्थिक क्रियाकलापको लेखाजोखा गरी मुलुकमा वित्तीय जवाफदेहिता तथा पारदर्शिता कायम गर्न सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाको स्थापना गर्ने विश्वव्यापी मान्यता अनुरूप २०१६ सालमा नेपालमा महालेखापरीक्षकको कार्यालयको स्थापना भएको हो । नेपालको संविधान र लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ ले महालेखापरीक्षकलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तह तथा मातहतका सरकारी निकायको लेखा कानुनबमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी लेखापरीक्षण गर्ने अधिकार तथा जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । यसै गरी ५० प्रतिशतभन्दा बढी शेयर वा जायजेथामा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व भएका संगठित संस्थाहरूको लेखापरीक्षणका लागि कार्यालयबाट परामर्श प्रदान गर्ने गरिएको छ । यसका अतिरिक्त संस्थासम्बन्धी विशेष ऐन तथा कार्यकारी निर्णयले गठित समिति, प्रतिष्ठान, विश्वविद्यालयलगायतको लेखापरीक्षण महालेखापरीक्षकले गर्नुपर्ने गरी कानुनमा तोकिएअनुसार यस कार्यालयबाट लेखापरीक्षण गर्ने गरिएको छ ।

कार्यालयले वित्तीय र परिपालना लेखापरीक्षणका साथै कार्यमूलक, सूचना प्रविधि र वातावरणीय लगायतका विशेष लेखापरीक्षण समेत गर्दै आएको छ । महालेखापरीक्षकले आफूले गरेको कामको वार्षिक प्रतिवेदन राष्ट्रपतिसमक्ष पेस गर्ने र राष्ट्रपतिबाट प्रधानमन्त्री मार्फत् संघीय संसद समक्ष पेस भई संसदको सार्वजनिक लेखा समितिमा छलफल हुने गरेको छ। साथै प्रत्येक प्रदेशको कामकारबाहीको सम्बन्धमा अलग अलग वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित प्रदेश प्रमुख समक्ष पेस गर्ने र उक्त प्रतिवेदन मुख्यमन्त्रीमार्फत प्रदेश सभामा पेस हुने गरेको छ । त्यसैगरी प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको अलग अलग वार्षिक प्रतिवेदन जारी हुने र उक्त प्रतिवेदन सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले स्थानीय तहको प्रचलित कानुनबमोजिम गाउँसभा वा नगरसभामा पेस गरी छलफल हुने गरेको छ ।

१.२. सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ४१ तथा सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाको अन्तर्राष्ट्रिय मानदण्ड (International Standards of Supreme Audit Institution - ISSAI) २० र २१ मा व्यवस्था भएको पारदर्शिता र जवाफदेहिताको मान्यतालाई अङ्गीकार गरी यस कार्यालयबाट आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा सम्पादित कार्यहरू सबै सरोकारवालाहरूको जानकारीको लागि सार्वजनिक गरिएको छ ।

१.३. **दूरदृष्टि (Vision), गन्तव्य (Mission) र मूल्य मान्यता (Core Values):** संविधान एवं कानुन प्रदत्त जिम्मेवारी निर्वाह गर्न कार्यालयले निम्नबमोजिमको दूरदृष्टि, गन्तव्य र मूल्य मान्यताहरू निर्धारण गरेको छः

- **दूरदृष्टि (Vision):** जनहितका लागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।
- **गन्तव्य (Mission):** सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने ।
- **मूल्य मान्यता (Core Values):** महालेखापरीक्षकको कार्यालय र यहाँ कार्यरत कर्मचारीहरूलाई निर्दिष्ट लक्ष्य एवं गन्तव्यतर्फ अग्रसर गराउन निम्न मूल्य मान्यताहरूलाई अङ्गीकार गरिएको छः

- ***स्वतन्त्रता:*** व्यावसायिक विवेकको प्रयोगमा नकारात्मक प्रभाव पार्ने तत्वहरूसँग सम्झौता नगरी, स्वार्थगत विवादबाट टाढा रही निजी स्वार्थ र डर धम्कीबाट मुक्त रही, निष्पक्ष भई लेखापरीक्षण निष्कर्ष निकाल्ने, व्यहोरा औंल्याउने, लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने ।
- ***निष्ठा:*** लेखापरीक्षणमा निजी वा बाह्य पक्षको स्वार्थबाट प्रभावित नभई इमान्दारिता, स्वच्छता, वस्तुपरकता र सत्यता प्रदर्शन गर्दै लेखापरीक्षण गराउने निकायसँग व्यवहार गर्दा पेशागत निष्ठा प्रस्तुत गर्ने ।
- ***जवाफदेहिता:*** लेखापरीक्षण पेशा र आम नागरिकप्रतिको जिम्मेवारी स्वीकार गर्दै जनताको सामूहिक हितको लागि सार्वजनिक स्रोतको उचित प्रयोग एवं संरक्षणतर्फ ध्यान केन्द्रित गरी कानुनको परिधिभित्र रही जनताको अपेक्षा पूरा गर्न जवाफदेही रहने ।
- ***पारदर्शिता:*** पक्षपातरहित रायको प्रस्तुतीकरण, लेखापरीक्षणमानको निरन्तर प्रयोग, अन्तर्राष्ट्रिय उत्कृष्ट प्रचलनको अवलम्बन, सूचना, तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषणमा व्यवस्थित पद्धतिको अङ्गीकार र निश्चित आधारमा लेखापरीक्षण नतिजा मूल्याङ्कन गरी सम्पादित कार्यको पारदर्शिता कायम राख्ने र लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्दा गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने ।
- ***व्यावसायिकता:*** व्यावसायिक र दक्ष जनशक्तिमार्फत गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्न कर्मचारीको सेवा प्रवेशपछि शिक्षा र तालिमको साथसाथै निरन्तर सीप विकास गर्ने र स्वाध्यायनलाई निरन्तरता दिने।

१.४. कार्यालयको गन्तव्य एवं लक्ष्य हासिल गर्न तय गरिएको रणनैतिक लक्ष्य र उद्देश्यः

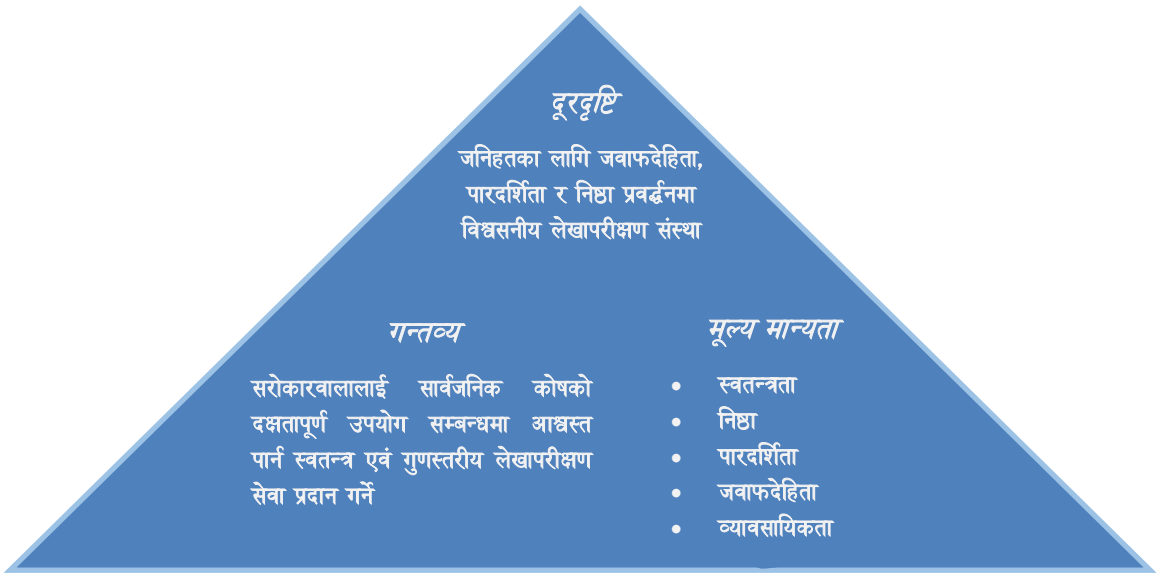

रणनैतिक लक्ष्य

१ लेखापरीक्षणको गुणस्तर र प्रभाव वृद्धि गर्ने	२ आन्तरिक शासन र स्वतन्त्रता सुदृढीकरण गर्ने	३ संस्थागत तथा व्यवसायिक क्षमता विकास गर्ने	४ वित्तीय अनुशासन र जवाफदेहिता अभिवृद्धि गर्ने	५ सरोकारवालासँगको सम्बन्ध प्रवर्द्धन गर्ने
रणनैतिक उद्देश्य	**रणनैतिक उद्देश्य**	**रणनैतिक उद्देश्य**	**रणनैतिक उद्देश्य**	**रणनैतिक उद्देश्य**
१.१ सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूको अन्तर्राष्ट्रिय मानदण्डसँग आवद्ध लेखापरीक्षण पद्धतिको कार्यान्वयन गर्ने	२.१ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढ गर्ने	३.१ प्रादेशिक संरचना सहितको सांगठनिक स्वरूप तयार पार्ने	४.१ सम्परीक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने	५.१ सरोकारवालाको माग अनुसार सहभागीता बढाउने
१.२ लेखापरीक्षण कार्यमा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई प्रवर्धन गर्ने	२.२ लेखापरीक्षणमा गुणस्तर नियन्त्रण र गुणस्तर आश्वस्तता प्रणालीलाई सुदृढ गर्ने	३.२ पर्याप्त भौतिक पूर्वाधार र सेवा सुविधाको व्यवस्थापन गर्ने	४.२ लेखापरीक्षणबाट औल्याइएका व्यहोराको कार्यान्वनयमा जोड दिने	५.२ सरोकारवालासँगको सम्पर्कलाई बढावा दिने
१.३ समयमा पाठकमैत्री लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेस गर्ने	२.३ सुपरीवेक्षण र मूल्याङ्कन प्रणालीमा सुधार गर्ने	३.३ क्षमता विकासका लागि उपयुक्त योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने	४.३ वित्तीय अनुशासन र जवाफदेहिता कायम गर्न योगदान पुऱ्याउने	५.३ सरोकारवालाहरू बीच विश्वसनीयता कायम गर्ने
१.४ कार्यमूलयक लेखापरीक्षणको गुणात्मक र संख्यात्मक अभिवृद्धि गर्ने	२.४ नैतिक मूल्य र आचार पालनामा ध्यान दिने	३.४ मानव संसाधन विकास योजनालाई अद्यावधिक र कार्यान्वयन गर्ने साथै प्रेरणा र मनोबल सुधार गर्ने।		
	२.५ पूर्ण आर्थिक स्वतन्त्रता हासिल गर्ने			
	२.६ संस्थागत स्वतन्त्रताको कानूनी आधार तयार पार्ने			

स्रोतः महालेखापरीक्षकको कार्यालयको रणनीतिक योजना

१.५. **संगठन संरचनाः** महालेखापरीक्षकको कार्यालयको कार्यबोझ, कार्य प्रकृति र उपलब्ध दरबन्दीको अवस्थालाई दृष्टिगत गरी संगठन संरचना स्वीकृत गरी लागु गरिएको छ । जसअनुसार कार्यालयको प्रमुख पदाधिकारीको रूपमा महालेखापरीक्षक रहने व्यवस्था छ भने नीतिगत विषयमा महालेखापरीक्षकलाई राय सुझाव प्रदान गर्न उप-महालेखापरीक्षकको अध्यक्षतामा केन्द्रीय समन्वय समिति (Central Co-ordination Committee) रहेको छ। यसले लेखापरीक्षण कार्यको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनसमेत गर्दछ । माननीय महालेखापरीक्षकज्यूको मातहतमा शासकीय व्यवस्था, पूर्वाधार विकास, अर्थ राजस्व र आर्थिक तथा सामाजिक सेवा लेखापरीक्षण विभाग हेर्ने गरी ४ उप-महालेखापरीक्षक (राजपत्राङ्कित विशिष्ट श्रेणी) र विभागअन्तर्गत विभिन्न महानिर्देशनालय हेर्ने गरी १८ नायब महालेखापरीक्षक (राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी) को व्यवस्था गरिएको छ ।

महानिर्देशनालयअन्तर्गत निर्देशक (राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणी) को नेतृत्व रहने गरी ३७ निर्देशनालयहरूको व्यवस्था गरिएको छ । निर्देशनालयको कार्यसम्पादनका लागि निर्देशकको मातहतमा कार्यबोझअनुसार लेखापरीक्षण अधिकारी (राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणी) देखि कार्यालय सहयोगी (श्रेणीविहीन) सम्मका कर्मचारीहरू रहेका छन् । प्रदेश एवं स्थानीय तहको लेखापरीक्षण गर्नुपर्ने जिम्मेवारी समेतलाई मध्यनजर गरी नेपाल सरकारबाट मिति २०७८।५।३ मा ६४३ कर्मचारीको दरबन्दी स्वीकृत भएको छ ।

२. संविधान प्रदत्त अधिकार तथा जिम्मेवारी

नेपालको संविधानमा राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपतिको कार्यालय, सर्वोच्च अदालत, संघीय संसद, प्रदेश सभा, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह, संवैधानिक निकाय वा सो को कार्यालय, अदालत, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय र नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी वा सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाललगायत सबै संघीय र प्रदेश सरकारी कार्यालयको लेखा कानुनबमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । यसैगरी पचास प्रतिशतभन्दा बढी शेयर वा जायजेथामा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व भएका संगठित संस्थाहरूको लेखापरीक्षणका लागि कार्यालयबाट परामर्श प्रदान गर्ने गरिएको छ । यसका अतिरिक्त संस्थासम्बन्धी विशेष ऐन तथा कार्यकारी निर्णयले गठित समिति, प्रतिष्ठान, विश्वविद्यालयलगायतको लेखापरीक्षण महालेखापरीक्षकले गर्नुपर्ने गरी संघीय कानुनद्वारा तोकिएअनुसार कार्यालयबाट लेखापरीक्षण गर्ने गरिएको छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ ले महालेखापरीक्षकले लेखापरीक्षण गर्ने तरिका, क्षेत्र, परीक्षण गर्ने कुराहरू र नेपाल सरकारको पूर्ण एवं अधिकांश स्वामित्व भएका संगठित संस्थाको लेखापरीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । सो बमोजिम नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्व भएको संगठित संस्थाको लेखापरीक्षण महालेखापरीक्षकद्वारा हुने र अधिकांश स्वामित्व भएको संगठित संस्थाको लेखापरीक्षण गर्न लेखापरीक्षकको नियुक्ति गर्दा महालेखापरीक्षकको परामर्श लिनुपर्ने व्यवस्था छ।

संविधान एवं कानुनमा व्यवस्था भएबमोजिम महालेखापरीक्षकको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत सार्वजनिक निकायहरूको लेखापरीक्षण गर्ने, परामर्श दिने, निर्देशन दिने लगायत देहाय अनुसारका कार्यहरू पर्दछन्:

- सर्वोच्च अदालत, संघीय संसदलगायत सबै संवैधानिक अङ्ग, सुरक्षा निकाय लगायत सबै सरकारी कार्यालयहरूको लेखापरीक्षण,
- प्रदेश सभा, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र सो मातहतका सबै सरकारी निकायहरूको लेखापरीक्षण,
- नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्व भएका संगठित संस्थाहरूको लेखापरीक्षण,
- महालेखापरीक्षकले परीक्षण गर्नुपर्ने गरी कानुनद्वारा तोकिएका विश्वविद्यालय, प्राधिकरण, प्रतिष्ठान, विभिन्न कोष, विकास समिति तथा जिल्ला विकास समिति एवं स्थानीय निकायहरूको लेखापरीक्षण,
- नेपाल पक्ष रहेका सन्धि सम्झौताअन्तर्गतका निकायहरूको लेखापरीक्षण,
- नेपाल सरकारको अधिकांश स्वामित्व भएका संगठित संस्थाको लेखापरीक्षक नियुक्तिको लागि परामर्श,
- महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण गरिने निकायको लेखा ढाँचा निर्धारण,

- लेखासम्बन्धी व्यवस्था मिलाउन र नियमितता ल्याउनको लागि सम्बन्धित सरकारी निकाय वा संगठित संस्थालाई निर्देशन, र
- लेखाव्यवसायको विकास, संरक्षण र संवर्द्धन गर्ने सम्बन्धमा नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स संस्थालाई निर्देशन ।

महालेखापरीक्षकले उपर्युक्तबमोजिम लेखापरीक्षण गरी आफूले गरेको कामको वार्षिक प्रतिवेदन संविधानको धारा २९४ अनुसार राष्ट्रपतिसमक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । राष्ट्रपतिले प्रधानमन्त्रीमार्फत त्यस्तो प्रतिवेदन संघीय संसदसमक्ष पेस गर्न लगाउने व्यवस्था छ । उक्त प्रतिवेदनमा संविधान प्रदत्त जिम्मेवारी पूरा गर्न महालेखापरीक्षकबाट निकायहरूको वित्तीय एवं कार्यमूलक लेखापरीक्षण गर्ने, संगठित संस्थाको लेखापरीक्षण गर्दा अपनाउनुपर्ने सिद्धान्त सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन दिने, लेखासम्बन्धी कागजात जुनसुकै बखत हेर्ने र लेखाको ढाँचा तोक्नेलगायतका कार्य हुँदै आएको छ ।

३. लेखापरीक्षणमान र कार्यपद्धति

महालेखापरीक्षकको कार्यालयले सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूको अन्तर्राष्ट्रिय संगठनको सदस्यको हैसियतले सो संगठनबाट स्वीकृत लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शनको क्रमशः कार्यान्वयन गरी लागु गर्दै आएको छ । महालेखापरीक्षकको कार्यालयले सो संगठनबाट जारी भएका अन्तर्राष्ट्रिय लेखापरीक्षणमानमा आधारित सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण एवं कार्यमूलक लेखापरीक्षण निर्देशिकाहरू तयार गरी लागु गरिएको छ ।

३.१. **लेखापरीक्षणमानः** कार्यालयले संवैधानिक एवं कानुनी व्यवस्था, लेखापरीक्षणमान, विभिन्न क्षेत्रगत मार्गदर्शन एवं निर्देशिकालाई आधार बनाएर लेखापरीक्षण एवं प्रतिवेदन गर्ने र लेखापरीक्षणको गुणस्तर आश्वस्तता गर्ने गरेको छ। सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूको अन्तर्राष्ट्रिय मानदण्ड (International Standards for Supreme Audit Institutions-ISSAI) को आधारमा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान (Nepal Government Auditing Standards - NGAS) जारी गरी २०७७।४।१ देखि लागु गरिएको छ । यसबाट वि.सं. २०५३ र २०६३ मा जारी सरकारी लेखापरीक्षण नीति मानदण्ड प्रतिस्थापन भएको छ ।

३.२. **लेखापरीक्षण कार्यपद्धतिः** लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ ले लेखापरीक्षणको तरिका, र अवधि निर्धारण गर्ने अधिकार महालेखापरीक्षकलाई प्रदान गरेको छ । प्रत्येक वर्ष महालेखापरीक्षकको कार्यालयले लेखापरीक्षण कार्य प्रारम्भ गर्नुअघि वार्षिक कार्ययोजना तयार गरी मन्त्रालय/निकायका लेखाउत्तरदायी अधिकृत/सचिवलाई जानकारी दिने गरेको छ । उक्त कार्ययोजनाको आधारमा सम्बन्धित महानिर्देशनालयहरूले मन्त्रालयगत समष्टिगत लेखापरीक्षण योजना र लेखापरीक्षण गर्नुपर्ने प्रत्येक कार्यालयहरूको इकाईगत लेखापरीक्षण योजना तयार गरिन्छ । हरेक वर्ष निश्चित आधारहरू जस्तै कारोबारको आकार, प्रकृति, अन्तरनिहित जोखिम, भौगोलिक क्षेत्र, गत विगतमा देखिएका बेरुजु आदि पक्षलाई विचार गरी लेखापरीक्षण गरिने निकायहरूको वर्गीकरण गरेर विभिन्न मन्त्रालयमातहत जिल्लामा कार्यसञ्चालन स्तरका कार्यालयहरूको लेखापरीक्षण स्थलगत रूपमा लेखापरीक्षण टोली खटाई सम्पन्न गर्ने गरिएको छ ।

लेखापरीक्षण मानदण्ड र विभिन्न मार्गदर्शन एवं निर्देशिकाको अधीनमा रही कार्यालयबाट लेखापरीक्षण एवं प्रतिवेदन गर्ने गरिन्छ । लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपछि ३५ दिन म्याद दिई प्रारम्भिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन लेखापरीक्षण गरिएको निकायलाई स्थलगत रूपमै नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) मार्फत् उपलब्ध गराई सोको बोधार्थ प्रति तालुक मन्त्रालय, विभाग र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयसमेतलाई उक्त प्रणालीमार्फत् नै उपलव्ध गराउने गरिएको छ । यसै गरी लेखापरीक्षण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न गुणस्तर मूल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन गरी प्रतिवेदन गर्ने पद्धति अवलम्बन गरिएको छ।

३.३. **लेखापरीक्षण कार्यविधिः** आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र कार्यक्रमको अधीनमा रही ४ हजार ६८ संघीय मन्त्रालय तथा निकाय, प्रदेश मन्त्रालय तथा निकाय १ हजार २१८, स्थानीय तह (गत वर्षको बक्यौता २ समेत) ७५१, विश्वविद्यालय, समिति, संस्था, प्रतिष्ठानहरू ४३४ र संगठित संस्था ७५ समेत ६ हजार

५४६ निकायको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ। लेखापरीक्षणको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि कार्यान्वयन चरणमा निरीक्षण, सुपरिवेक्षण तथा आचारसंहिता पालनाको अनुगमन गरी सम्पादित कार्यको गुणस्तर पुनरावलोकन गर्ने गरिएको छ ।

लेखापरीक्षण गरिने निकाय र कारोबारको छनौट गर्दा जोखिम मूल्याङ्कनको आधारमा लेखापरीक्षण गरिने निकायहरूलाई उच्च र न्यून जोखिमयुक्त निकायमा वर्गीकरण स्वीकृत योजना र कार्यविधि अबलम्बन गरी विस्तृत, संक्षिप्त र आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा केन्द्रीय आर्थिक विवरणको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ। साथै यो वर्ष ९ विषयको कार्यमूलक, २ वातावरणीय र एक सूचना प्रविधि लेखापरीक्षणसमेत सम्पन्न गरिएको छ। कार्यमूलक लेखापरीक्षणको क्रममा केहीमा स्थलगत अवलोकनसहित नागरिक समाज, लाभग्राही समूहलगायत सरोकारवालालाई समेत सहभागी बनाई छलफल तथा अन्तरक्रियामा सहभागी गराई प्राप्त सूचनासमेतको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

३.४.लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा निर्देशिका तर्जुमाः लेखापरीक्षण कार्यलाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन देहायबमोजिमको लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा निर्देशिका तर्जुमा गरी लागु गरिएका छन्:

- **नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमानः** लेखापरीक्षणलाई वस्तुपरक, विश्वसनीय र भरपर्दो बनाई लेखापरीक्षणको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न साविकमा स्वीकृत भएका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड एवं सरकारी लेखापरीक्षण नीति मानदण्ड खारेज गरी देहायअनुसारका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान (Nepal Government Auditing Standards-NGAS) माननीय महालेखापरीक्षकज्यूबाट स्वीकृत भई २०७७।४।१ देखि लागु हुने गरी कार्यान्वयनमा आएको छ। सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूको अन्तर्राष्ट्रिय संगठनले जारी गरेका अन्तराष्ट्रिय लेखापरीक्षण मान (INTOSAI Framework for professional pronouncements-IFPP) मा आधारित रही लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २९ बमोजिम सो मानदण्ड जारी भएको हो ।

NGAS *No.*	लेखापरीक्षण मानको नाम
INTOSAI-P1	The Lima Declaration
INTOSAI-P10	Mexico Declaration on SAI Independence
INTOSAI-P12	The value and Benefits of Supreme Audit Institutions-Making a difference in the life of citizen
INTOSAI-P20	Principles of Transparency and Accountability
ISSAI 100	Fundamental Principles of Public Sector Auditing
ISSAI 130	Code of Ethics
ISSAI 140	Quality control for SAIs
ISSAI 200-299	Financial Audit Principles
ISSAI 300-399	Performance Audit Principles
ISSAI 400-499	Compliance Audit Principles
ISSAI 2000-2899	Financial Audit Standards
ISSAI 3000-3899	Performance Audit Standards
ISSAI 4000-4899	Compliance Audit Standards

- **आचारसंहिता कार्यान्वयन निर्देशिका, २०८० -** सरकारी लेखापरीक्षकको निष्ठा, स्वतन्त्रता, निष्पक्षता, गोपनीयता र पेशागत नैतिक आचरण तथा मूल्य मान्यताको पालनाबाट यस कार्यालयको संवैधानिक जवाफदेहिता पूरा गर्न, लेखापरीक्षण कार्यप्रति सरोकारवालाहरूको विश्वास अभिवृद्धि गर्न र सार्वजनिक क्षेत्रमा पारदर्शिता एवं उत्तरदायित्व प्रवर्द्धन गर्न यसअघि "सरकारी लेखापरीक्षकको आचारसंहिता, २०७०" कार्यान्वयनमा ल्याइएकोमा २०७९ सालमा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान (NGAS) लागु भएपछि सो अन्तर्गत रहेको Code of Ethics (ISSAI-130) को प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा परिपालनाको लागि आचारसंहिता कार्यान्वयन निर्देशिका, २०८० जारी गरिएको छ । आचारसंहिता पालना अनुगमन समितिबाट आचार संहिता कार्यान्वयन तथा पालना स्थितिको नियमित अनुगमन हुने गरेको छ ।

- **मानदण्ड तथा मार्गदर्शनः**
  - ✓ महालेखापरीक्षकको कार्यालयको रणनीतिक योजना (२०२१-२५)
  - ✓ नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, २०७७
  - ✓ वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, २०७९
  - ✓ परिपालना लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, २०७९
  - ✓ कार्यमूलक लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, २०७९
  - ✓ आयोजना हिसाबको लेखापरीक्षण मार्गदर्शन
  - ✓ सार्वजनिक खरिद व्यवस्थाको लेखापरीक्षण मार्गदर्शन
  - ✓ प्रशासकीय खर्चको लेखापरीक्षण मार्गदर्शन
  - ✓ राजस्व लेखापरीक्षण मार्गदर्शन
  - ✓ संगठित संस्थाका लेखापरीक्षकको लागि निर्देशन
  - ✓ महालेखापरीक्षकबाट विभिन्न समयमा जारी लेखापरीक्षणसम्बन्धी निर्देशन तथा परिपत्र
  - ✓ प्रकोप व्यवस्थापन लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, २०७२
  - ✓ लेखापरीक्षण अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणसम्बन्धी निर्देशिका, २०७४
  - ✓ स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, २०७६
  - ✓ बेरुजु वर्गीकरण निर्देशिका, २०७६

लेखापरीक्षण योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, प्रतिवेदन, अनुगमन र गुणस्तर आश्वस्तता चरणमा उपर्युक्त कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था र मानदण्ड एवं मार्गदर्शनको पालना गर्ने गरिएको छ । कार्यालयबाट जारी गरी लागु गरिएका मानदण्ड तथा मार्गदर्शनहरूको अवलम्बन गरी गरिने लेखापरीक्षणबाट गुणस्तरीय लेखापरीक्षणमा सहयोग पुग्ने र लेखा परीक्षणमा व्यावसायिकताको समेत अभिवृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

३.५. लेखापरीक्षण व्यवस्थापन

(क) वित्तीय लेखापरीक्षणः यो वर्ष सङ्घीय मन्त्रालय तथा निकाय मातहतका ३ हजार २७७ कार्यालयको रू.२४ खर्ब ६१ अर्ब ११ करोड, प्रदेश मन्त्रालय तथा निकाय मातहतका १ हजार २७० कार्यालयको रू.३ खर्ब २३ अर्ब ३४ करोड, स्थानीय तह ७५३ मध्ये ७४६ र गत वर्षको बक्यौता २ समेत ७४८ को रू.११ खर्ब ३९ अर्ब १९ करोड, २१७ समिति र अन्य संस्थाको रू.२ खर्ब ९६ अर्ब ८५ करोड र ९३ सङ्गठित संस्थाको रू.३६ खर्ब ६१ अर्ब ११ करोडसमेत रू.७८ खर्ब ८१ अर्ब ६० करोडको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ।

(ख) कार्यमूलक तथा विशेष लेखापरीक्षणः यो वर्ष ९ विषयको कार्यमूलक, २ विषयको वातावरणीय र एक विषयको सूचना प्रविधि लेखापरीक्षण गरिएको छ ।

(ख) संगठित संस्थाको लेखापरीक्षणः यो वर्ष सङ्गठित संस्था ९३ को रू.३६ खर्ब ६१ अर्ब ११ करोडको लेखापरीक्षण गरिएको छ। सोको अतिरिक्त ४२ संस्थाको रू.१४ खर्ब ८८ अर्ब ५६ करोडको लेखापरीक्षणका लागि परामर्श दिइएअनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न भएको छ ।

- **लेखापरीक्षणको अन्तिम प्रतिवेदनः** लेखापरीक्षणका मान्य सिद्धान्तअनुसार लेखापरीक्षण गरिएका वित्तीय विवरणहरू उपर रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नुपर्ने हुन्छ । संगठित संस्थाको अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्दा सम्बन्धित संस्थाको वित्तीय विवरणउपर राय दिने गरिएको छ । गत वर्ष अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालयलगायत केन्द्रीयस्तरका निकायहरूको अन्तिम प्रतिवेदन र सञ्चितकोषको हकमा रायसहितको अन्तिम प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो कार्यलाई यो वर्षपनि निरन्तरता दिइएको छ । यो वर्ष सञ्चितकोष समेत केन्द्रीयस्तरका निकाय, मन्त्रालय, नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्व भएका संगठित संस्थाबाट प्रारम्भिक प्रतिवेदनको प्राप्त प्रतिक्रियासमेतमा कारबाही गरी अन्तिम प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

- **रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनः** यो वर्ष महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले तयार गरेको २०७९।८० सञ्चित कोषको हिसाबउपर रायसहितको प्रतिवेदन उपलब्ध गराइएको छ । केन्द्रीय निकाय र संगठित संस्थाबाट पेस भएका वित्तीय विवरणमा रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपलब्ध गराइएको छ ।

- **सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानमा आधारित वित्तीय विवरण उपर रायः** यो वर्ष नेपाल सरकारका निकायबाट नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुरूप वित्तीय विवरण पेस भएकोले सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानमा आधारित भई तयार भएको २०८०।८१ को वित्तीय विवरणउपर रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपलब्ध गराइएको छ ।

- **सम्परीक्षणः** लेखापरीक्षणबाट कायम भएका सम्परीक्षण गर्न बाँकी बेरुजु आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७ को व्यवस्थाअनुसार सम्बन्धित निकायले फर्स्यौट गरी स्थलगत रूपमा नै सम्परीक्षण गराउन अनुरोध गर्ने र अनुरोध भएको १५ दिनभित्र सम्परीक्षणको कार्य टुङ्गो लगाउने नीति कार्यालयले लिएको छ । तद्अनुरूप २०८० श्रावणदेखि २०८१ आषाढ मसान्तसम्म प्रदेश मन्त्रालय तथा मातहत निकायहरू, स्थानीय तह तथा अन्य समिति तथा संस्थाहरूले रू.१३ अर्ब ७ करोड ३६ लाख सम्परीक्षण गराएका छन् ।

- **वार्षिक लेखापरीक्षण योजनाः** आर्थिक वर्ष २०७९।८० को कारोबारको लेखापरीक्षण कार्य योजनाबद्ध रूपमा छिटो छरितो, मितव्ययी एवं दक्षतापूर्ण तवरले सम्पादन गर्न लेखापरीक्षणको उद्देश्य, क्षेत्र, पद्धति, लेखापरीक्षणमा जोड दिइने विषयहरू, प्रतिवेदन व्यवस्था, लेखापरीक्षणका आधारहरू, गुणस्तर पुनरावलोकन, समिष्टगत योजना, तालिम तथा जनशक्ति विकास, लेखापरीक्षण कार्यतालिका लगायतका विषयहरू समेटी वार्षिक लेखापरीक्षण योजना, २०८० तर्जुमा गरी उक्त योजनाबमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरिएको छ ।

- **वार्षिक कार्यतालिकाः** आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को कारोबारको लेखापरीक्षण २०८० श्रावण अन्तिम हप्तादेखि शुरु गरी २०८० माघ मसान्तसम्ममा सम्पन्न गर्ने र चैत्र मसान्तभित्र वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्ने गरी कार्यतालिका तयार गरिएकोमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी २०८१।२।१३ मा वार्षिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सम्माननीय राष्ट्रपति समक्ष पेस गरिएको छ ।

- **लेखापरीक्षणमा खटिने कर्मचारीलाई निर्देशनः** स्थलगत लेखापरीक्षणको लागि विभिन्न जिल्लामा खटिने टोली प्रमुख तथा अन्य कर्मचारीलाई लेखापरीक्षण, सम्परीक्षण तथा विभिन्न क्षेत्रको लेखापरीक्षणमा ध्यान दिनुपर्ने पक्षहरू लगायतका विषयमा निर्देशन दिने र सो अनुरूप भए/नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

- **सुपरिवेक्षणः** स्थलगत लेखापरीक्षणको सुपरिवेक्षण गर्ने विधि, सुपरिवेक्षकको जिम्मेवारी र सुपरिवेक्षण गरी पेस गरिने प्रतिवेदनको ढाँचा समेटी लागु गरिएको लेखापरीक्षण अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण निर्देशिका, २०७४ अनुरूप सुपरिवेक्षण गर्ने कार्य गर्ने गरिएको छ ।

३.६. **गुणस्तर आश्वस्तताः** कार्यालयले लागु गरेको गुणस्तर पुनरावलोकन निर्देशिका, २०६९ अनुसार लेखापरीक्षणका स्थापित मान्यता, नीति तथा कार्यविधि लेखापरीक्षणका सबै चरणमा अनुशरण भएको सुनिश्चित गर्न सुपरिवेक्षण तथा आन्तरिक पुनरावलोकनलगायतका क्रियाकलापहरू सम्पादन हुँदै आएका छन् । यो वर्ष वार्षिक लेखापरीक्षण योजना, २०८० बमोजिम उच्च जोखिमयुक्त निकायका रूपमा पहिचान भएका सबै सरकारी कार्यालयहरूको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु पूर्व नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणालीबाटै सुपरिवेक्षक तहबाट पुनरावलोकन गरी प्रतिवेदन जारी गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। उच्च तहबाट पुनरावलोकन नभएसम्म कुनै पनि लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन सम्प्रेषण नहुने नीति अवलम्बन गरिएको छ । यो वर्ष लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी पश्चात्को पुनरावलोकनको लागि निर्देशकहरूको नेतृत्वमा लेखापरीक्षण सम्पन्न भएका आर्थिक वर्ष २०७८।७९ का २९ वटा र २०७९।८० का ३० समेत ५९ फाइलको गुणस्तर आश्वस्तता पुनरावलोकन गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

उक्त प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका विषयहरू सम्बोधन हुने गरी नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) लाई समायोजन गरिएको छ ।

४. मानव संसाधन

यस कार्यालयमा निजामती सेवा ऐन, २०४९ बमोजिम नेपाल लेखापरीक्षण सेवा, नेपाल कानुन सेवा तथा नेपाल विविध सेवाका कर्मचारीहरू कार्यरत रहेका छन् । आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा कर्मचारी दरबन्दी तथा पदपूर्ति, सरुवा-बढुवा तथा नयाँ नियुक्ति, जनशक्ति विकास लगायतमा भएका प्रमुख क्रियाकलाप देहायअनुसार रहेका छन्:-

४.१. **दरबन्दी तथा पदपूर्तिः** नेपालको संविधान र प्रचलित कानूनबमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखापरीक्षण गर्न कार्यबोझका आधारमा पछिल्लो संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण २०७८।५।३ मा स्वीकृत भएको छ। कार्यालयको नयाँ स्वीकृत दरबन्दी विवरणअनुसार ४ उप-महालेखापरीक्षक, १८ नायब महालेखापरीक्षक, ११३ निर्देशक (कानुन तथा विविध सेवासहित), २५५ लेखापरीक्षण अधिकारी र अन्य कर्मचारीसहित ६४३ दरबन्दी कायम रहेको छ । स्वीकृत दरबन्दीमध्ये २०८१ आषाढ मसान्तसम्म ५५० पदपूर्ति भई ९३ पद रिक्त रहेको छ । कुल पदपूर्तिमध्ये ११० (२० प्रतिशत) महिला र ४४० (८० प्रतिशत) पुरुष कर्मचारी छन् ।

स्वीकृत दरबन्दी ६४३ मध्ये लेखापरीक्षणमा प्रत्यक्ष संलग्न रहने दरबन्दी ४९९, सुपरिवेक्षणमा रहने दरबन्दी २२ र सहायकको रूपमा रहने १२२ दरबन्दी रहेको छ । लेखापरीक्षणमा प्रत्यक्ष संलग्न रहने ४९९ मध्ये ४३६ पदपूर्ति भई ६३ पद रिक्त रहेको छ । दरबन्दी एवम् पदपूर्तिसम्बन्धी विवरण अनुसूची-१ मा समावेश छ ।

४.२. **बढुवाः** यो वर्ष उपमहालेखापरीक्षक पदमा २, नायब महालेखापरीक्षक पदमा २, निर्देशक पदमा ८, लेखापरीक्षण अधिकारी पदमा ७ समेत १९ कर्मचारी ज्येष्ठता तथा कार्यक्षमता मूल्याङ्कनको आधारमा बढुवा हुनु भएको छ। यससम्बन्धी विवरण अनुसूची-२ मा संलग्न छ ।

४.३. **नयाँ नियुक्तिः** यो वर्ष लोक सेवा आयोगको सिफारिशमा खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगिताबाट नायब महालेखापरीक्षक पदमा २, निर्देशक पदमा ३, लेखापरीक्षण अधिकारी पदमा २४, लेखापरीक्षण अधीक्षक पदमा १९ तथा लेखापरीक्षण निरीक्षक पदमा ११ समेत ५९ जनाको नयाँ नियुक्ति भएको छ। यससम्बन्धी विवरण अनुसूची-३ मा संलग्न छ ।

४.४. **सरुवाः** यस वर्ष विभिन्न पदका ३ कर्मचारी अन्य कार्यालयबाट यस कार्यालयमा सरुवा भई आएका तथा यस कार्यालयबाट पदोन्नति तथा सरुवा भई ६ कर्मचारी अन्यत्र सरुवा भई गएका छन् । यससम्बन्धी विवरण अनुसूची-४ मा संलग्न छ ।

४.५. **अवकाशः** यो वर्ष उमेर हदबाट अनिवार्य अवकाश तथा राजीनामा समेतबाट उप-महालेखापरीक्षक २, नायब महालेखापरीक्षक २, निर्देशक ९ (विशेषज्ञ समेत), र शाखा अधिकृत १ समेत १४ कर्मचारी सेवा निवृत्त हुनुभएको छ । यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची-५ मा संलग्न छ ।

४.६. **निजामती सेवा पुरस्कारः** निजामती सेवा दिवस, २०८१ को अवसरमा यस कार्यालयका लेखापरीक्षण अधिकारी श्री कृष्णबहादुर खत्री निजामती सेवा पुरस्कारबाट पुरस्कृत हुनुभएको छ ।

५. आन्तरिक कार्य प्रणाली तथा लेखापरीक्षण व्यवस्थापन

५.१. **वार्षिक लेखापरीक्षण योजना, २०८० तर्जुमा तथा कार्यान्वयनः** लेखापरीक्षण कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन वार्षिक लेखापरीक्षण योजना तथा वार्षिक लेखापरीक्षण कार्यतालिका, २०८० तर्जुमा गरिएको थियो । वार्षिक लेखापरीक्षण योजना तथा वार्षिक लेखापरीक्षण कार्यतालिका सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने सन्दर्भमा २०८०।४।२८ मा नेपाल सरकारका मुख्य सचिव तथा सबै लेखा उत्तरदायी अधिकृतबिच अन्तरक्रिया कार्यक्रमको

आयोजना गरिएको थियो। उक्त कार्यक्रममा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन कार्यान्वयन र बेरुजु फर्स्यौंटलाई प्राथमिकता दिँदै वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने सन्दर्भमा सबै लेखा उत्तरदायी अधिकृतलाई कार्यवाहक महालेखापरीक्षकज्यूले निर्देशन दिनुभएको थियो ।

यो वर्षको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना २०८०।४।१० मा स्वीकृत गरी सबै लेखापरीक्षण (संगठित संस्था र कार्यमूलक लेखापरीक्षण बाहेक) नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली)NAMS(बाट सम्पादन गरिएको छ। वार्षिक लेखापरीक्षण योजनामा लेखापरीक्षण गरिने निकायहरूलाई जोखिम मूल्याङ्कनका आधारमा उच्च र न्यून जोखिमयुक्त कार्यालयमा वर्गीकरण गरिएको थियो । उच्च जोखिममा रहेका निकायहरूको लेखापरीक्षण सम्बन्धित निकायमा उपस्थित भई विस्तृत रूपमा लेखापरीक्षण गरिएको छ। न्यून जोखिममा रहेका निकायको लेखापरीक्षण आर्थिक विवरण र आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन NAMS मा प्राप्त हुने व्यवस्था मिलाई दूर लेखापरीक्षण विधिबाट सम्पन्न गरिएको छ।

५.२. **लेखापरीक्षणमा खटिने कर्मचारीलाई अभिमुखीकरणः** कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री महेश्वर काफ्लेज्यूको समुपस्थितिमा कार्यालयबाट आर्थिक वर्ष २०७९।८० को लेखापरीक्षणको लागि प्रथम चरणको ४५ जिल्ला र निर्देशनालयगत रूपमा स्थलगत खटिने टोली लाई २०८० श्रावण ३१ मा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। कार्यवाहक महालेखापरीक्षकज्यूले सहभागीहरूलाई यो वर्षको लेखापरीक्षण कार्यतालिका तथा त्यसका विविध आयामका सम्बन्धमा निर्देशन प्रदान गर्नुभएको थियो । सो कार्यक्रममा कार्यवाहक महालेखापरीक्षकज्यूले इकाईगत लेखापरीक्षण योजना, टोली व्यवस्थापन, डोर सञ्चालन, गुणस्तर नियन्त्रण तथा सुपरिवेक्षण, पेशागत मर्यादा र व्यवहार जस्ता स्थलगत लेखापरीक्षण प्रद्धति लगायतका सम्बन्धमा निर्देशनात्मक मन्तव्य राख्नु भएको थियो ।

कार्यक्रममा लेखापरीक्षण योजनाका अतिरिक्त नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणालीको कार्यसञ्चालन अवस्था, पूर्वाधार क्षेत्र, अर्थ राजस्व, भन्सार, स्थानीय तह, प्रशासनिक तथा सुरक्षा र सामाजिक सेवासँग सम्बन्धित विगत तथा पछिल्लो समयमा देखापरेका चासो र सरोकारका विषयमा सम्बन्धित उप-महालेखापरीक्षक र नायब महालेखापरीक्षकज्यूहरूबाट अभिमुखीकरण गरिएको थियो।

५.३. **प्रथम चरणको स्थलगत लेखापरीक्षणको प्रस्तुतीकरणः** महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना, २०८० बमोजिम प्रथम चरण अन्तर्गत विभिन्न ४५ जिल्लास्थित संघीय र प्रदेश कार्यालय तथा स्थानीय तहको स्थलगत लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी फर्किएका ९४ टोलीबाट प्रस्तुतीकरण कार्यक्रम कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री महेश्वर काफ्लेज्यूको समुपस्थितिमा २०८० कार्तिक १९ देखि २२ गतेसम्म कार्यालयको सभाकक्षमा सम्पन्न भएको छ।

कार्यक्रममा कार्यवाहक महालेखापरीक्षकज्यूले प्रथम चरणको स्थलगत लेखापरीक्षण कार्य सफलतापूर्वक सम्पन्न गरेकोमा टोली प्रमुख सहित सदस्यहरूलाई धन्यवाद दिनुहुँदै यो चरणको लेखापरीक्षणमा देखिएका नयाँ विषयहरूलाई अर्को चरणको लेखापरीक्षणमा समेत समुचित ढंगबाट विश्लेषण गर्न र आगामी वर्षको लेखापरीक्षण योजनामा समावेश गर्न निर्देशन दिनु भएको थियो । सो कार्यक्रममा लेखापरीक्षण टोलीका प्रमुखहरूले लेखापरीक्षण अंक, बेरुजु अंक, लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका प्रमुख व्यहोराहरू, आइपरेका प्रमुख समस्याहरू तथा डोर परिचालन तथा व्यवस्थापनमा गर्नुपर्ने सुधारका विषयहरू प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । प्रस्तुतीकरण कार्यक्रममा सम्बन्धित उपहालेखापरीक्षक, नायब महालेखापरीक्षक, निर्देशक, लेखापरीक्षण अधिकारी लगायतका कर्मचारीको सहभागिता रहेको थियो ।

५.४. **लेखापरीक्षण सम्बन्धी प्रदेशगत अन्तरक्रिया कार्यक्रम**

नेपालको संविधान बमोजिम संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको लेखापरीक्षण गर्ने अधिकार तथा जिम्मेवारी महालेखापरीक्षकलाई रहेको छ । वार्षिक लेखापरीक्षण योजना, २०८० बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७९।८० को लेखापरीक्षणलाई थप गुणस्तरीय तथा विश्वसनीय बनाउने उद्देश्यले सात वटै प्रदेशमा कार्यवाहक महालेखापरीक्षक, उप-महालेखापरीक्षक तथा नायब महालेखापरीक्षकसहितको उपस्थितिमा लेखापरीक्षण तथा बेरुजु

फस्यौंट सम्बन्धी छलफल एवम् अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । उक्त कार्यक्रम लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा क्रमशः २०८० मार्ग २४-२६, मार्ग २६-२८ र मार्ग २९-पौष १ तथा कोशी, मधेश, वागमती र गण्डकी प्रदेशमा क्रमशः २०८० पौष १९, पौष १६-१७, पौष ११ र पौष २५ गते सञ्चालन गरिएको थियो ।

उक्त कार्यक्रम अन्तर्गत प्रदेश प्रमुखहरूसँग शिष्टाचार भेटघाट, मुख्यमन्त्रीको उपस्थितिमा सबै मन्त्री तथा लेखा उत्तरदायी अधिकृतहरुसँग अन्तरक्रिया र सम्बन्धित लेखा समितिसँग छलफल लगायतका क्रियाकलाप रहेका थिए । अन्तरक्रिया कार्यक्रममा कानुनको पालनाबाट बेरुजुमा कमी ल्याउन सकिने र लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका ब्यहोराहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी वित्तीय अनुशासनमा सुधार ल्याउने सम्बन्धमा छलफल भएको थियो। साथै प्रदेशहरूको बेरुजु फस्यौंटको प्रगति सन्तोषजनक नदेखिएकोले यसमा तदारुकता ल्याउन र बेरुजु हुने स्थितिमा कमी ल्याउन कानुनी व्यवस्था अनुसार सबै सरकारी निकायले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तर्जुमा गरी त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकतामाथि समेत सो कार्यक्रममा जोड दिइएको थियो। यसै गरी गाउँपालिका महासंघ, नगरपालिका महासंघ लगायतका सरोकारवालाहरूले आयोजना गरेका कार्यक्रमहरुमा कार्यालयको तर्फबाट नायब महालेखापरीक्षकहरुको सहभागिता रहेको थियो।

५.५. **स्थानीय तहसँग अन्तरक्रियाः** काठमाडौं उपत्यकाभित्रका स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूसँग लेखापरीक्षण योजना, २०८० र प्रतिवेदन कार्यान्वयनका विषयमा एक अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो। कार्यक्रममा नागरिकको सबैभन्दा नजिकबाट निगरानी हुने स्थानीय सरकारमा वर्षेनी एकै प्रकृतिका बेरुजु दोहोरिनु उचित नभएकोले नवनिर्वाचित नेतृत्वले त्यसमा सुधार ल्याउने विश्वास व्यक्त गरिएको थियो। स्थानीय तहले आफ्ना योजनाका अतिरिक्त संघ, प्रदेश र गैर सरकारी संघसंस्थाबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको समेत अनुगमन गर्नुपर्ने महत्त्वपूर्ण जिम्मेवारी रहेकोले समग्र बेरुजुमा कमी ल्याउन स्थानीय तहको संस्थागत सुदृढीकरण र प्रभावकारी आन्तरिक नियन्त्रण तथा आन्तरिक लेखापरीक्षणको आवश्यकतामा जोड दिएको थियो।

५.६. **महालेखा नियन्त्रकबाट एकीकृत वित्तीय विवरण पेशः** कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री महेश्वर काफ्लेसमक्ष महालेखा नियन्त्रक श्री हरिप्रसाद मैनालीले आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २९(१) बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७९।८० को केन्द्रीय लेखाको एकीकृत वित्तीय विवरण तथा सरकारी कार्यालयहरूको PAMS मा आधारित सम्पत्ति विवरण २०८० कार्तिक १५ गते पेश गर्नु भएको थियो ।

कार्यक्रमका अवसरमा कार्यवाहक महालेखापरीक्षकज्यूले आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ ले व्यवस्था गरे अनुसार आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली प्रभावकारी नदेखिएको, सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली कार्यान्वयनमा आए तापनि सार्वजनिक सम्पत्तिको पूर्णरूपमा प्रविष्टि हुन नसक्दा त्यसको पूर्ण सार्थकता कायम हुन नसकेको धारणा राख्नु भएको थियो। यसै गरी वहाँले आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा समावेश भएका व्यहोरा अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै फस्यौंट तथा सम्परीक्षण गराउन महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको भूमिका महत्वपूर्ण हुने उल्लेख गर्नुहुँदै सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनमा संलग्न निकायहरूले सञ्चालनमा ल्याएका विद्युतीय प्रणालीहरूबिच अन्तर-आवद्धता एवं तिनीहरूको निरन्तर स्तरोन्नति, निकायहरूबिच उच्चस्तरको समन्वय र कानूनको परिपालना तथा अनुगमन निरीक्षण प्रणालीमा कार्यालयले अझ बढी ध्यान दिनु पर्ने आवश्यकतामाथि जोड दिनु भएको थियो।

कार्यक्रममा महालेखा नियन्त्रक मैनालीले आर्थिक वर्ष २०७९।८० को संघीय सञ्चित कोषका अतिरिक्त वैदेशिक अनुदान र ऋण सहायता तथा लगानीको लेखा र विनियोजन, राजश्व, धरौटी तथा अन्य कोषहरू सहितको केन्द्रीय लेखाको एकीकृत वित्तीय विवरण पेश गरिएको र यस सम्बन्धमा कार्यवाहक महालेखापरीक्षकज्यूबाट प्राप्त सुझाव तथा मार्ग निर्देशनप्रति आभार प्रकट गर्नुभएको थियो । उक्त कार्यक्रममा यस कार्यालयका उप-महालेखापरीक्षक, नायब महालेखापरीक्षकहरूसहित सम्वद्ध कर्मचारीहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

५.७. **लेखापरीक्षण सल्लाहकार समितिको बैठकः** लेखापरीक्षणको विश्वसनीयता, गुणस्तर तथा प्रभाव अभिवृद्धि गर्दै यसका नीतिगत, कानूनी, प्रक्रियागत तथा व्यावहारिक पक्षहरूमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले लेखापरीक्षण सल्लाहकार समितिको

गठन गरिएको छ। सल्लाहकार समितिमा महालेखापरीक्षकज्यूको अध्यक्षतामा प्रशासनिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक लगायत राष्ट्रिय जीवनका महत्त्वपूर्ण क्षेत्रमा कार्य अनुभव भएका तथा योगदान पुऱ्याएका व्यक्तिहरू सदस्य रहेका छन् भने उप-महालेखापरीक्षकले समितिको सदस्य सचिवको रूपमा कार्य गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । यो वर्ष उक्त समितिको ३ वटा बैठक आयोजना गरिएको र उक्त बैठकमा महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण नीति तथा कार्यक्रम, कार्यमूलक, सूचना प्रविधि, वातावरणीयलगायत विशेष लेखापरीक्षणका विषयहरू, नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणालीको कार्य सञ्चालन स्थिति, लेखापरीक्षणमा समावेश हुने विषयहरू, प्रतिवेदन तयारी लगायतका विषयमा छलफल गरी समितिका सदस्यहरूबाट सुझावहरू लिइएको छ ।

५.८. **कार्यालयको ६६ औं वार्षिकोत्सव कार्यक्रमः** महालेखापरीक्षकको कार्यालयको ६६ औं वार्षिकोत्सव समारोह सम्माननीय सभामुख श्री देवराज घिमिरेज्यूको प्रमुख आतिथ्य एवं सार्वजनिक लेखा समितिका सभापति माननीय श्री ऋषिकेश पोखरेलज्यूको विशेष आतिथ्य र संवैधानिक निकायका प्रमुखज्यूहरू, नेपाल सरकारका मुख्य सचिव, नेपाली सेनाका प्रधान सेनापतिज्यू, सङ्घीय संसदका महासचिवज्यू, नेपाल सरकारका सचिवज्यूहरू, सुरक्षा निकायका प्रमुखज्यूहरू, पूर्व महालेखापरीक्षकज्यूहरू, लेखापरीक्षण सल्लाहकार समितिका सदस्यज्यूहरू, कार्यालयका पूर्व उप-महालेखापरीक्षकज्यूहरू तथा पूर्व कर्मचारी लगायत कार्यालयका राष्ट्रसेवक कर्मचारी तथा सञ्चारकर्मीहरू समेतको उपस्थितिमा २०८१ आषाढ १५ गते सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै सम्माननीय सभामुखज्यूले महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट हुने लेखापरीक्षणले आर्थिक कारोबारमा भएका विकृति, विसंगतिहरूलाई पारदर्शी ढंगले यथार्थपरक रूपमा बाहिर ल्याएको उल्लेख गर्नुहुँदै सार्वजनिक स्रोतको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न र सार्वजनिक क्षेत्र तथा निकायमा हुने आर्थिक अनियमितता एवं चुहावट नियन्त्रणका लागि नेपालको संविधान तथा प्रचलित कानूनले महालेखापरीक्षकलाई महत्वपूर्ण जिम्मेवारी सुम्पेको चर्चा गर्नुभयो । साथै वहाँले त्यस्तो जिम्मेवारी पूरा गर्न कार्यालयमा कार्यरत जनशक्तिको क्षमता विकासमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने उल्लेख गर्नु हुँदै राज्यको स्रोत साधन र कोष सञ्चालन गर्ने सबै सरकारी निकायहरूले वित्तीय अनुशासन र जवाफदेहिता वहनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गरी सकभर अनियमितता र बेरुजु हुनै नपाउने गरी काम, कारबाही सञ्चालन गर्नुपर्ने समेत बताउनु भयो ।

कार्यालयको ६६ औं वार्षिकोत्सव समारोहका अवसरमा सम्माननीय सभामुख, माननीय लेखा समितिका सभापति, माननीय महालेखापरीक्षक लगायतका पदाधिकारी तथा अन्य कर्मचारीहरू ।

सो वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा सार्वजनिक लेखा समितिका माननीय सभापतिज्यूले वार्षिकोत्सवको शुभकामना प्रदान गर्नुहुँदै जनताबाट संकलन गरेको कर पारदर्शी तथा विधिसम्मत खर्च भए नभएको मूल्यांकन गरी यथार्थ प्रतिवेदन तयार गर्न तथा लेखापरीक्षण गर्दा दबाब र प्रभावमा नपरी कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने विषयमा जोड दिँदै संसदका समितिहरूले दिएका सुझावहरू कार्यान्वयन हुनुपर्ने विचार व्यक्त गर्नु भएको थियो । सो अवसरमा माननीय महालेखापरीक्षक श्री तोयम रायाज्यूले कार्यक्रममा उपस्थित महानुभावहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्नुहुँदै लेखापरीक्षणमा अपनाइएका विधि, प्रक्रिया र मान्यताका सम्बन्धमा प्रकाश पार्नु भएको थियो । साथै महालेखापरीक्षकको वार्षिक प्रतिवेदनको प्रभावकारी कार्यान्वयन नहुँदा अपेक्षितस्तरमा वित्तीय सुशासन अनुभूति गराउन नसकिएको उल्लेख गर्नुहुँदै महालेखापरीक्षकको कार्यालयले स्थानीय तहको लेखापरीक्षणलाई विशेष महत्त्व दिँदै आएको समेत वहाँले बताउनु भएको थियो ।

वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा यस वर्ष उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने विभिन्न पदमा कार्यरत १२ जना कर्मचारीलाई पुरस्कृत गरिएको थियो भने INTOSAI Development Initiatives (IDI) बाट सञ्चालित Professional Education for SAI Auditors (PESA) कोर्स पूरा गरी दीक्षित हुनुभएका कार्यालयका ३ जना कर्मचारीलाई प्रमाणपत्र हस्तान्तरणसमेत गरिएको थियो । वार्षिकोत्सव समारोह अन्तर्गत नै आषाढ १४ गते "सकारात्मक परिवर्तनको लागि तनाव व्यवस्थापन" सम्बन्धी प्रवचन, २५ वर्ष सेवा अवधि पूरा गर्ने १७ जना राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई दीर्घसेवा सम्मान तथा आषाढ १३ गते रक्तदान गर्ने ८० राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई प्रमाणपत्र वितरण लगायतका कार्यक्रम आयोजना गरिएका थिए । वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा पुरस्कृत हुने तथा PESA कोर्समा दीक्षित हुने कर्मचारीको विवरण अनुसूची-६ मा समावेश गरिएको छ ।

५.९. **अनवरत पेशागत शिक्षा तालिमः** कार्यालयका कर्मचारीका लागि अनवरत पेशागत शिक्षा (CPE) सम्बन्धी तीन दिने (न्यूनतम १८ क्रेडिट आवरको) तालिम २०८१ आषाढ महिनामा सम्पन्न भएको छ । विभिन्न मितिमा तीन चरणमा सञ्चालन भएको उक्त तालिम कार्यक्रममा लेखापरीक्षणमा संलग्न हुने २८१ कर्मचारीको सहभागिता रहेको थियो । तालिम कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै माननीय महालेखापरीक्षक श्री तोयम रायाज्यूले पेशागत तालिममा हासिल गरेको ज्ञान, सीप तथा धारणाले कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धि भई लेखापरीक्षणको गुणस्तर अभिवृद्धि हुने विश्वास व्यक्त गर्नु भएको थियो । लेखापरीक्षण कार्यको अन्तिम निचोड लेखापरीक्षण प्रतिवेदन नै भएकोले त्यसलाई सम्बन्धित सरोकारवालाले यथार्थ रूपमा बुझ्न सक्ने तथा लेखापरीक्षण मानदण्ड अनुरूप प्रतिवेदनमा स्तरीयता ल्याउन सहयोग पुग्ने गरी तालिमका विषयवस्तु समावेश गर्नु पर्ने धारणा समेत वहाँले राख्नु भएको थियो।

५.१०. **संगठित संस्थाका पदाधिकारी र लेखापरीक्षकसँगको अन्तरक्रिया कार्यक्रम -** विभिन्न संगठित संस्थाका प्रमुख र महालेखापरीक्षकको सहायकको रूपमा नियुक्त तथा महालेखापरीक्षकको परामर्शमा नियुक्त लेखापरीक्षकहरूसँग महालेखापरीक्षकको कार्यालय, अनामनगरमा २०८१ आषाढ २० गते अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। उक्त कार्यक्रमका अवसरमा माननीय महालेखापरीक्षकज्यूले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को लेखापरीक्षणको लागि नियुक्ति वा नियुक्तिका लागि परामर्श दिइएका संगठित संस्थाका लेखापरीक्षकहरूलाई त्यस्तो संस्थाको लेखापरीक्षण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने विषयहरू सम्बन्धमा निर्देशन दिनु भएको थियो । माननीय महालेखापरीक्षकज्यूले आफ्नो मन्तव्यको क्रममा सबै लेखापरीक्षकहरूले तोकिएको समयमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न आफ्नो कार्य योजना तयार गर्ने, जोखिमका क्षेत्रहरूको सूची तयार गर्ने, लेखापरीक्षणको क्रममा संस्थाका शाखाहरूको भ्रमण गर्ने, सार्वनजिक संस्थानको सम्पत्तिको अवस्थाको अवलोकन गरी लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औँल्याउनु पर्ने विषयहरू कुनै पनि अवस्थामा नछोडी आफ्नो पेशागत मर्यादा र आचरणको पालना गर्ने विश्वास व्यक्त गर्नु भयो । उक्त कार्यक्रममा नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्व भएका संस्थानमा नियुक्त भएका ५५ जना चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट एवं आंशिक स्वामित्व भएका लेखापरीक्षणको लागि परामर्श दिइएका ४८ वटा संस्थानका लेखापरीक्षक (चार्टर्ड एकाउटेन्ट तथा रजिष्टर्ड अडिटर) हरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

५.११. **कार्यमूलक लेखापरीक्षणमा नागरिक सहभागिताः** सहभागितात्मक लेखापरीक्षण कार्यविधि, २०७३ ले लेखापरीक्षण कार्यमा नागरिक संलग्नताको माध्यमबाट पारदर्शिता अभिवृद्धि गरी प्रतिवेदनको विश्वसनीयतालाई बढाउन नागरिक समाज संस्थाहरू (CSOs) को सहभागिताको ढाँचा निर्धारण गरेको छ। कार्यालयले कार्यमूलक लेखापरीक्षणका लागि

आवश्यक सूचना सङ्कलन, लेखापरीक्षण योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, प्रतिवेदन तयारी, प्रतिवेदनको सम्प्रेषण र अनुगमन कार्यमा नागरिक समाज तथा सरोकारवालाको संलग्नतालाई निरन्तरता प्रदान गरेको छ । यो वर्ष औद्योगिक प्रतिष्ठानबाट निस्कने फोहर व्यवस्थापन र लाइभस्टक सेक्टर इन्नोभेसन आयोजनाको प्रभावकारिता विषयमा एक नागरिक समाज संस्था तथा कृषि तथा पशु बीमा कार्यक्रमको प्रभावकारिता विषयमा एक नागरिक समाज संस्था समेत ३ विषयको कार्यमूलक लेखापरीक्षणमा २ नागरिक समाज संस्थालाई सहभागी गराई लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ।

५.१२. **विद्युतीय सुशासन (E-Governance):** कार्यालयले आफ्नो कामकारबाहीलाई व्यवस्थित गर्न देहायका विद्युतीय प्रणाली विकास गरी लागु गरेको छः

- लेखापरीक्षण योजनादेखि अनुगमन/सम्परीक्षणसम्मका क्रियाकलापलाई विद्युतीय पद्धतिमा आधारित गराउन नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) को विकास गरी प्रयोगमा ल्याइएको छ । आ. व. २०७७।७८ देखि संघ, प्रदेश र स्थानीय तह तथा सो मातहतका सबै निकायको लेखापरीक्षण व्यवस्थापन सोही प्रणालीबाट हुँदै आएको छ ।
- कर्मचारीहरूको उपस्थिति, बिदाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन व्यवस्थापन गर्न विद्युतीय हाजिरी (e-Attendance) प्रणालीलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धिका लागि विद्युतीय प्रणालीबाट तालिम प्रशिक्षण प्रदान गर्ने तथा सो सम्बन्धी सामग्रीहरू संग्रह गर्नका लागि सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूको अन्तर्राष्ट्रिय संगठन (INTOSAI) अन्तर्गतको INTOSAI Devlopment Initiative (IDI) को प्राविधिक सहयोगमा सिकाइ व्यवस्थापन प्रणाली (Learning Management System-LMS) विकासको चणमा रहेको छ।
- कार्यालयको जिन्सी मालसामानको आम्दानी, खर्च तथा मौज्दातको अभिलेख विद्युतीय प्रणाली (Public Assets Management System-PAMS) मा राख्ने गरिएको छ ।
- कार्यालयको सबै निर्देशनालय तहसम्म कम्प्युटर र इन्टरनेट/इन्ट्रानेट सुविधा पुऱ्याइएको र वेबसाइट www.oagnep.gov.np लाई Static बाट Dynamic बनाई कार्यालय सम्बन्धी सूचनाहरू समावेश गरिएको छ ।
- कार्यालयमा प्राप्त पत्रहरू दर्ताको लागि विद्युतीय प्रणाली सञ्चालनमा रहेको छ ।
- कार्यालयबाट जारी हुने विभिन्न परिपत्र तथा निर्देशनहरू कर्मचारीहरूलाई विद्युतीय माध्यमबाट सम्प्रेषण गर्ने व्यवस्थाको शुरुवात गरिएको छ ।

५.१३. कार्यालयको आन्तरिक कार्य प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न तथा लेखापरीक्षणको गुणस्तर सुधार गर्नको लागि लेखापरीक्षण मानदण्ड, अचारसंहिता तथा क्षेत्रगत मार्गदर्शनहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिएको छ । त्यस्तै कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न क्षेत्रको लेखापरीक्षण सम्बन्धी तालिम तथा प्रशिक्षण, लेखापरीक्षण गुणस्तर नियन्त्रण तथा आश्वस्तता सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएका छन् । यससम्बन्धी प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम छन्:

- सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाको पेशागत मूल्य, मान्यताको आधारमा वस्तुनिष्ठता, विश्वसनीयता, पेशागत मर्यादा तथा व्यावसायिक कार्य संस्कृतिको विकासका लागि लेखापरीक्षण योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र प्रतिवेदन प्रणालीसँग सम्बन्धित विषयमा सुधारको कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- लेखापरीक्षणको कार्यबोझ, कारोबारमा निहित जोखिम, उपलब्ध जनशक्ति, क्षमतासमेतका आधारमा जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण (Risk Based Audit) पद्धतिको अवलम्बन गरिएको छ ।
- लेखापरीक्षणको गुणस्तर र विश्वसनीयता अभिवृद्धि गर्दै नतिजामूलक बनाउन कार्यमूलक, विशेष, सूचना प्रविधि र अन्य विविध विषयको लेखापरीक्षणलाई जोड दिने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।
- नियमनकारी निकायहरूको लेखापरीक्षणमा विशेष ध्यान दिँदै पूर्ण सरकारी स्वामित्वका संगठित संस्थाहरूको लेखापरीक्षणका लागि आवश्यक जनशक्ति र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।

- लेखापरीक्षणको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न अनुगमन, सुपरिवेक्षण, गुणस्तर नियन्त्रण र आश्वस्तताको कार्यलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिएको छ ।
- सार्वजनिक संस्थान तथा संगठित संस्थाको लेखापरीक्षणमा खटिएका लेखापरीक्षकहरूसँग नियमित अन्तरक्रिया तथा छलफलको माध्यमबाट गुणस्तरीय र विश्वसनीय प्रतिवेदन तयारीका लागि निर्देशन दिइएको छ ।
- कार्यमूलक लेखापरीक्षणका लागि आवश्यक सूचना सङ्कलन, लेखापरीक्षण योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, प्रतिवेदन तयारी, प्रतिवेदनको सम्प्रेषण र अनुगमन कार्यमा नागरिक समाज तथा सरोकारवालाको सहभागितालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- लेखापरीक्षण कार्यको नियमित अनुगमनका लागि अनुगमन तथा निरीक्षण निर्देशनालयको स्थापना गरिएको छ ।
- लेखापरीक्षण कार्यको स्थलगत अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणका अलावा विद्युतीय माध्यमबाट समेत लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु पूर्व निकायको छनौटका आधारमा सुपरिवेक्षक तथा गुणस्तर आश्वस्तता निर्देशनालयबाट गुणस्तर पुनरावलोकन गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइएको छ ।
- लेखापरीक्षण कार्य शुरु गर्नुपूर्व र लेखापरीक्षण सम्पन्न भए पश्चात् देखिएका प्रमुख विषय तथा व्यहोराहरू उपर केन्द्रीयस्तरमा सम्बन्धित लेखाउत्तरदायी अधिकृतहरूसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्ने गरिएको छ ।
- कार्यमूलक लेखापरीक्षणको क्षेत्र र दायरा विस्तार गर्न कार्यमूलक तथा विशेष लेखापरीक्षण महानिर्देशनालयका अलावा अन्य सम्बन्धित महानिर्देशनालयबाट समेत कार्यमूलक लेखापरीक्षण गर्ने कार्यको थालनी गरिएको छ ।
- सूचना प्रविधि लेखापरीक्षणलाई विशेष महत्व दिई लेखापरीक्षण कार्यमा सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञहरूको सेवा समेत लिने गरिएको छ।

५.१४. **प्रकाशनः** सूचना सम्प्रेषणलाई प्रभावकारी बनाउन २०७५ आषाढ महिनादेखि मासिक रूपमा "लेखापरीक्षण बुलेटिन" प्रकाशन गर्ने गरिएको छ । यस वर्ष २०८० श्रावण देखि २०८१ आषाढ मसान्तसम्म २३ देखि २६ अंकका ४ वटा बुलेटिन प्रकाशन गरिएको छ । यसै गरी सरकारी लेखा, राजस्व, लेखापरीक्षणलगायत सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनका सान्दर्भिक विषय तथा कार्यालय गतिविधि समेटी "लेखापरीक्षण पत्रिका"को ९६ औँ अङ्क २०८१ आषाढ महिनामा प्रकाशन गरिएको छ । यसबाट वित्तीय व्यवस्थापनका क्षेत्रमा संलग्न व्यक्ति एवं पाठकवर्गका लागि सहयोग मिल्ने अपेक्षा राखिएको छ ।

५.१५. **नव नियुक्त महालेखापरिक्षकज्यूको शपथ ग्रहण, स्वागत तथा पदभार ग्रहण -** संवैधानिक परिषद्को सिफारिस अनुसार सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूबाट २०८१ वैशाख ६ मा नेपालको महालेखापरीक्षक पदमा श्री तोयम रायाज्यूको नियुक्ति पश्चात् सम्माननीय राष्ट्रपति, सम्माननीय उपराष्ट्रपति, एवं सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूको समुपस्थितिमा, सम्माननीय प्रधानन्यायाधीश श्री विश्वम्भर प्रसाद श्रेष्ठज्यूले संवैधानिक निकायका पदाधिकारीको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त र सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०५३ को दफा २४ को व्यवस्था अनुसार अनुसूचीमा उल्लेख भएको ब्यहोरा बमोजिम शपथ ग्रहण गराउनु भयो । शपथ ग्रहणपछि माननीय महालेखापरीक्षकज्यूले अनामनगरस्थित कार्यालयमा गई पदभार ग्रहण गर्नुभयो । पदभार ग्रहण अघि उपमहालेखापरीक्षकज्यूहरु तथा कार्यालयका अन्य कर्मचारीहरुले माननीयज्यूलाई कार्यालयमा स्वागत गर्दै बधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्नु भएको थियो ।

६. महालेखापरीक्षकको एकसठ्ठिऔँ वार्षिक प्रतिवेदन, २०८१

माननीय महालेखापरीक्षक श्री तोयम रायाज्यूले सम्माननीय राष्ट्रपति श्री रामचन्द्र पौडेलज्यू समक्ष नेपालको संविधानको धारा २४१ अनुसार आर्थिक वर्ष २०७९।८० को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी धारा २९४(१) बमोजिम महालेखापरीक्षकको ६१ औँ वार्षिक प्रतिवेदन, २०८१ राष्ट्रपति भवन शीतल निवासमा आयोजित एक कार्यक्रमकाबिच पेश गर्नुभएको छ। सो अवसरमा सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूले वित्तीय जवाफदेहिता र पारदर्शिता कायम गर्न महालेखापरीक्षकको कार्यालय र यसबाट हुने लेखापरीक्षणको भूमिका महत्वपूर्ण हुने तथा वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लिखित व्यहोरा नेपाल सरकारले कार्यान्वयन गर्ने गर्नुपर्ने ब्यहोरा औँल्याउनुभएको थियो । प्रतिवेदन ग्रहण गर्दै सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखापरीक्षण पश्चात् तयार भएको ६१ औँ वार्षिक प्रतिवेदन, २०८१ पेश

गरेकोमा महालेखापरीक्षकज्यू र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न सम्पूर्ण कर्मचारीलाई धन्यवाद व्यक्त गर्नुभएको थियो । सो अवसरमा सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूले वित्तीय जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रवर्द्धनमा महालेखापरीक्षकको भूमिका महत्त्वपूर्ण हुने विचार व्यक्त गर्नुभयो । साथै सार्वजनिक निकायहरूमा बढ्दो बेरूजूलाई कम गर्दै लाने र आर्थिक कारोबारमा मितव्ययिता कायम गर्ने कार्यमा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले खेलेको भूमिकाको सराहना गर्दै कार्यालयले आर्थिक अनुशासन कायम राख्न वित्तीय जवाफदेहिता, सदाचारिता र पारदर्शिता प्रवर्द्धनका साथै गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रवाहको लागि व्यावसायिक दक्षता अभिवृद्धि गर्दै अझै प्रभावकारी कदम चाल्ने विश्वास समेत सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूले व्यक्त गर्नुभएको थियो।

वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्न आयोजित कार्यक्रममा माननीय महालेखापरीक्षकज्यूले लेखापरीक्षण व्यवस्थापन र वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्न अवलम्वन गरिएका विधि र प्रक्रियाको बारेमा उल्लेख गर्दै प्रतिवेदनमा मूलतः बजेट व्यवस्थापन, वैदेशिक सहायता, राजस्व प्रशासन, योजना व्यवस्थापन, सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन, अनुदान व्यवस्थापन र उपयोग, सार्वजनिक सम्पत्तिको उपयोग र संरक्षण, सूचना प्रविधिको उपयोग अवस्था, सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापन, लेखाङ्कन र प्रतिवेदन प्रणाली, आन्तरिक नियन्त्रण एवं लेखापरीक्षण, नियमन व्यवस्था, संघीयता कार्यान्वयन, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारको वित्तीय व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, संघीयता कार्यान्वयनका सन्दर्भमा संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट भएका काम कारबाहीको मूल्याङ्कन लगायतका पक्ष समेटिएको जानकारी दिनुभयो ।

वार्षिक प्रतिवेदनमा समावेश मुख्य ब्यहोरा लेखापरीक्षण नतिजा खण्ड अन्तर्गत समावेश गरिएको छ ।

सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूसमक्ष ६१औं वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नुहुँदै माननीय महालेखा परीक्षकज्यू ।

७. विनियोजन तथा खर्चको स्थिति

७.१. **विनियोजनः** यस कार्यालयको २०८०।८१ को विनियोजन (चालु, पुँजीगत र अर्थ बजेट) तर्फको आर्थिक कारोबार देहायअनुसार रहेको छः

- ब.उ.शी.नं. २०८०००१३ (सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुने खर्च) तर्फ यो वर्ष रू.३१ लाख बजेट विनियोजन भएकोमा रू. १४ लाख ९७ हजार (४८.२९ प्रतिशत) खर्च भएको छ ।
- ब.उ.शी.नं. २०८००११३ (प्रशासनिक खर्च-चालु) तर्फ यो वर्ष रू. ६२ करोड ४२ लाख ५३ हजार बजेट विनियोजन भएकोमा रू.५४ करोड २९ लाख ५३ हजार (८६.९८ प्रतिशत) खर्च भएको छ ।
- ब.उ.शी.नं. २०८००११४ (प्रशासनिक खर्च-पुँजीगत) तर्फ यो वर्ष रू. १ करोड ११ लाख बजेट व्यवस्था भएकोमा रू. २७ लाख ६९ हजार (२४.९५ प्रतिशत) खर्च भएको छ ।

- अर्थ बजेटतर्फ सञ्चित बिदा र औषधि उपचार र उपदानमा रु ३ करोड ९ हजार बजेट व्यवस्था भई शत प्रतिशत खर्च भएको छ।

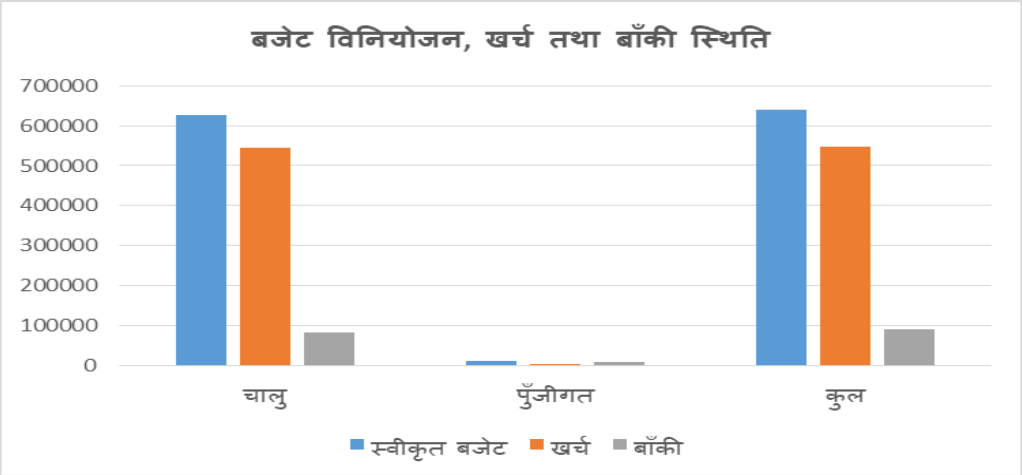

७.२. **राजस्वः** यस वर्ष अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क र बेरुजु समेत २ वटा शीर्षकमा रू. १८ लाख ९० हजार राजस्व संकलन भई सम्बन्धित शीर्षकमा सञ्चितकोष दाखिला गरिएको छ

७.३. **धरौटीः** गत आर्थिक वर्षसम्मको धरौटी जिम्मेवारी रू. ६५ लाख १६ हजार र यस वर्ष रू. प्राप्त ८ लाख ८२ समेत जम्मा धरौटी आम्दानी रू. ७३ लाख ९७ हजार रहेकोमा रू.२१ लाख ७९ हजार फिर्ता तथा सदरस्याहा भई रू. ५२ लाख १९ हजार बाँकी रहेको छ ।
विनियोजन, राजस्व तथा धरौटीको वित्तीय विवरणहरू अनुसूची - ७ मा संलग्न छन् ।

७.४. **लेखापरीक्षण र बेरुजु फर्स्यौटः** यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न भएको छ । उक्त लेखापरीक्षणबाट लगती बेरुजु कायम भएको छैन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयन स्थिति, लक्ष्य-प्रगति स्थिति, जिन्सी व्यवस्थापन लगायतका सैद्धान्तिक व्यहोराहरूमा क्रमशः सुधार गर्दै लगिएको छ ।

७.५. **कार्यालय सामग्री, उपकरण तथा सेवा आपूर्ति -** कार्यालयलाई आवश्यक मालसामान तथा सेवाहरू सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ ले तोकेको प्रावधानअनुसार खरिद गर्न खरिद इकाई गठन गरी वार्षिक खरिद योजनाअनुसार बोलपत्र, सिलबन्दी दरभाउपत्र, मौजुदा सूचीबाट प्रस्ताव माग तथा सोझै विधिद्वारा खरिद कार्य गरिएको छ। कार्यालय सामग्री, उपकरण तथा सेवा आपूर्तिको लक्ष्य प्रगति स्थिति देहायअनुसार छः

क्र सं.	विवरण	खरिद विधि	रकम (रु. हजारमा) (मू.क.कर सहित)	लक्ष्य (संख्या)	प्रगति (संख्या)	प्रगति प्रतिशत
१.	कर्मचारीको लागि बस सेवा	बोलपत्र	४१०९	५	५	१००
२.	कार्यालय मालसामान	बोलपत्र	३३०५	१ (जब)	१ (जब)	१००
३.	ल्यापटप कम्प्युटर	सोझै खरिद	२००	२	२	१००
४.	डेस्कटप कम्प्युटर	सोझै खरिद	३९७	२	२	१००
५.	प्रिन्टर	सोझै खरिद	३७५	१५	१३	८७
६.	डिस्प्ले बोर्ड	सोझै खरिद	९५	१	१	१००
७.	फोटोकपी मेसिन	सोझै खरिद	१८७	१	१	१००
८.	NAMS सफ्टवेयर सञ्चालन/मर्मत सम्भारको लागि परामर्श सेवा	मौजुदा सूचीबाट प्रस्ताव आव्हान	५७९७	१ (जब)	१ (जब)	१००

८. **अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध, समन्वय एवं सहयोग -** सार्वजनिक लेखापरीक्षणको क्षेत्रमा असल अभ्यासको अनुसरण तथा अन्य सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्था (*Peer SAI*) हरूसँग सहकार्य गरी लेखापरीक्षणलाई अन्तर्राष्ट्रियस्तर अनुरूप बनाउने, अन्य मुलुकको अनुभव आदान-प्रदान गर्ने तथा कार्यालयले गरेका कामहरू अन्य मुलुकहरूलाई जानकारी गराउने उद्देश्यले अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा सक्रियतापूर्वक सहभागी हुने कार्यालयको नीति रहेको छ। सो नीतिअनुरूप यस वर्ष भएका प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम छन्:-

८.१. कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री महेश्वर काफ्ले र *U.S. Global Anti-Corruption Department of State* □□ *Richard Nephew* सहितको प्रतिनिधि मण्डलबिच ११ अगष्ट, २०२३ मा शिष्टाचार भेटघाट सम्पन्न भएको छ । सो अवसरमा भ्रष्टाचार नियन्त्रण तथा वित्तीय कारोबारमा पारदर्शिता र अनुशासन कायम गर्न सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूको भूमिका र सो सम्बन्धमा अन्य संवैधानिक निकायसँगको समन्वय र सहकार्य लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो ।

८.२. कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री महेश्वर काफ्ले र आई.एम्.एफ्. मुख्यालयका *Financial Sector Expert, Ms. Alice Flore* तथा आई.एम.एफ. नेपालको रेजिडेन्ट प्रतिनिधि टेरेसा डेबोनबिच ४ डिसेम्बर, २०२३ मा शिष्टाचार भेट तथा छलफल भएको छ । उक्त भेटघाटमा महालेखापरीक्षकको कार्यालयको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिमा आई.एम.एफ.को सहयोग, विधि विज्ञान लेखापरीक्षण गर्न आवश्यक विधि, प्रकृया मानदण्ड तथा मार्गदर्शन, विधिविज्ञान लेखापरीक्षण सम्बन्धी तालिम र आगामी दिनमा आई.एम्.एफ्. सँगको समन्वय र सहकार्य लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो ।

८.३. उपमहालेखापरीक्षक श्री पदमराज पौडेल तथा नायब महालेखापरीक्षक श्री बैकुण्ठ बहादुर अधिकारी र नेपाल स्थित युरोपेली संघका प्रतिनिधिहरू *Kaluwa Vergomotta, Peter Jensen* तथा योगराज पोखरेलबिच ७ डिसेम्बर, २०२३ मा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। सो अवसरमा सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन, नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली, सार्वजनिक लेखा समितिसँगको समन्वय, युरोपेली संघका प्रतिनिधिहरूले सहयोग गरेको रकमको उपयोग लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो ।

८.४. उप-महालेखापरीक्षक श्री पदमराज पौडेल र *Institute of Internal Audit (IIA), India* का डाइरेक्टर *Mr. Nikhel Kochhar* बिच ३ जनवरी, २०२४ मा कार्यालयमा भेटघाट तथा छलफल सम्पन्न भएको छ । उक्त कार्यक्रममा *ICAN* का प्रतिनिधि तथा यस कार्यालयका अन्य कर्मचारीहरूको समेत उपस्थिति रहेको थियो । सो अवसरमा उक्त संस्थाको आन्तरिक लेखापरीक्षणसम्बन्धी गतिविधि, तालिम तथा सदस्यतासम्बन्धी प्रक्रिया, आगामी दिनमा महालेखापरीक्षकको कार्यालय र *IIA* बिच लेखा र लेखापरीक्षणसम्बन्धी तालिम तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक समन्वय र सहकार्यको सम्बन्धमा छलफल भएको थियो।

८.५. कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री महेश्वर काफ्ले र *US Aid* को *Mission Team* का *Assistant to the Administrator Ms. Shannon Green, Special Advisor & Amp; Assistant Mr. Filip Jotevski, Mission Director, US Aid/Nepal Ms. Sepideh keyvanshad* लगायतको टोलीबिच १९ जनवरी, २०२४ मा शिष्टाचार भेट तथा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । कार्यक्रममा वित्तीय जवाफदेहिता प्रवर्धनमा महालेखापरीक्षकको कार्यालयको भूमिका, भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्ने निकायबिचको सहकार्य र पारस्परिक सम्बन्ध, सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि र *US AID* बाट भएको सहयोग कार्यक्रमको प्रगति स्थिति लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो ।

८.६. कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री बामदेव शर्मा अधिकारी र अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोष *(IMF)* का मिसन प्रमुख *Mr. Tidiane Kinda,* आवासीय प्रतिनिधि टेरेशा डेबोन लगायतका प्रतिनिधि मण्डलबिच ५ फेब्रुअरी, २०२४ मा शिष्टाचार भेटघाट भएको छ । उक्त कार्यक्रममा नेपालको आर्थिक विकासमा कोषको भूमिका, आगामी दिनमा

महालेखापरीक्षकको कार्यालय र कोषको सहकार्यका क्षेत्रहरू, नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोषसँगको *Extended Credit Facility Arrangement,* नेपाल राष्ट्र बैंकको अन्तिम लेखापरीक्षण लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो ।

८.७. कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री बामदेव शर्मा अधिकारी र नायब महालेखापरीक्षक श्री ताराप्रसाद पाण्डे भारतको नयाँ दिल्लीमा २८ फेब्रुअरी देखि १ मार्च, २०२४ मा आयोजित *"CAG's International Conference on Strengthening of Grass-roots Democracy and Accountability"* सम्मेलनमा सहभागी हुनु भएको छ । ११ देशका प्रतिनिधिहरू सहभागी उक्त कार्यक्रममा भारतको स्थानीय तहको लेखापरीक्षण अभ्यास, कार्यमूलक लेखापरीक्षण र सरोकारवालाको सहभागिता सम्बन्धी अनुभव आदान-प्रदान भएको थियो। नेपालले आफ्नो कन्ट्री पेपर प्रस्तुत गर्दै लेखापरीक्षण प्रक्रियामा नागरिक सहभागिता र क्षमता विकासबारे जानकारी गराएको थियो। भ्रमणबाट लेखापरीक्षकको क्षमता विकास, लेखापरीक्षणमा नागरिक सहभागिताको महत्व र अन्तर्राष्ट्रिय अनुभवको उपयोगबाट गुणस्तर सुधार विषयमा जानकारी प्राप्त भयो। भ्रमणको अवसरमा भारतका नियन्त्रक एवं महालेखापरीक्षक र नेपालका कार्यवाहक महालेखापरीक्षकबिच नेपालमा समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर गर्ने सहमति भएको थियो।

"International Conference on Strengthening of Grass-roots Democracy and Accountability" विषयक सम्मेलनका क्रममा भारतका महालेखापरीक्षक तथा नियन्त्रक र नेपालका कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री बामदेव शर्मा अधिकारीसहितका सहभागीहरु ।

८.८. कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री बामदेव शर्मा अधिकारीज्यू र एसियाली विकास बैंकका निर्देशक श्री आर्नोड कास्वाबिच मार्च ४ मार्च, २०२४ मा शिष्टाचार भेट सम्पन्न भएको छ । सो अवसरमा उक्त बैंकको सहयोगमा सञ्चालित परियोजनाको आयोजना हिसाबको लेखापरीक्षण सम्बन्धमा दुईपक्षीय कार्यसूची *(Term of Reference-TOR)* मा हस्ताक्षर भएको छ । कार्यसूचीमा हस्ताक्षर भए पश्चात् एसियाली विकास बैंकको सहयोगमा सञ्चालित आयोजनाहरूको लेखापरीक्षण तोकिएको समयमा सम्पन्न गर्न थप सहजीकरण हुने विश्वास लिइएको छ । सो अवसरमा बैंकको सहयोगमा सञ्चालनमा रहेका आयोजनाहरूको आयोजना हिसाब लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन प्रणाली, लेखापरीक्षण मानदण्डको प्रयोग, लेखापरीक्षणको समयावधि र पद्धति तथा लेखापरीक्षकको क्षमता विकास लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो ।

८.९. कार्यवाहक महालेखापरीक्षक श्री बामदेव शर्मा अधिकारी र *World Bank Group* का *Vice President and Controller Ms. Pamela D. O'Connell* बिच २२ मार्च, २०२४ मा शिष्टाचार भेट भएको छ । सो अवसरमा

कार्यक्रममा बैंकको सहयोगमा सञ्चालनमा रहेका आयोजनाहरूको आयोजना हिसाब लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन प्रणाली, लेखापरीक्षण मानदण्डको प्रयोग, लेखापरीक्षणको समयावधि र पद्धति तथा लेखापरीक्षकको क्षमता विकास लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो ।

८.१०. नेपाल र भारतका सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाबिच ३ मे, २०२४ (२०८१ वैशाख २१) मा एक समझदारी पत्र (*MOU*) मा हस्ताक्षर भएको छ। सार्वजनिक क्षेत्रको लेखापरीक्षणमा अनुभव आदान-प्रदान, संस्थागत क्षमता तथा कर्मचारीको ज्ञान, सीप र दक्षता अभिवृद्धि लगायतका विषय समावेश भएको समझदारी पत्रमा नेपालका माननीय महालेखापरीक्षक श्री तोयम राया र भारतका नियन्त्रक एवं महालेखापरीक्षक श्री गिरीशचन्द्र मुर्मुले हस्ताक्षर गर्नुभएको छ। दुई संस्थाबिचको समझदारीले सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूबिच ज्ञान, सीप, अनुभव तथा नवीन अभ्यासहरूको आदान-प्रदान तथा संस्थागत सम्बन्धलाई थप प्रगाढ बनाउँदै सार्वजनिक क्षेत्रको लेखापरीक्षणको गुणस्तर र प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा गरिएको छ। समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत भारतका नियन्त्रक तथा महालेखापरीक्षक श्री मुर्मुले सन् २०२४ को मे १ देखि ४ सम्म नेपालको भ्रमण गर्नुभएको थियो। भ्रमणको क्रममा भारतका नियन्त्रक तथा महालेखापरीक्षक र नेपालका महालेखापरीक्षक श्री तोयाम रायाले सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड', माननीय अर्थमन्त्री श्री वर्षमान पुन र सार्वजनिक लेखा समितिका माननीय सभापति श्री ऋषिकेश पोखरेलसँग शिष्टाचार भेट गरी लेखापरीक्षण र द्विपक्षीय सहकार्यबारे छलफल गर्नुभएको थियो ।

नेपालका महालेखापरीक्षक र भारतका महालेखापरीक्षक तथा नियन्त्रकबिच समझदारीपत्रमा हस्ताक्षर हुँदै (२१ वैशाख, २०८१) ।

९. **वैदेशिक तालिम, अध्ययन तथा अवलोकनः** कार्यालयका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास एवं उत्प्रेरणा अभिवृद्धिको लागि आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा देहायका कर्मचारीहरूलाई देहायअनुसारका अन्तर्राष्ट्रियस्तरका कार्यक्रममा सहभागी गराइएको छ।

पद	कर्मचारीको नाम	कार्यक्रमको नाम	कार्यक्रमको किसिम	भ्रमण गरेको देश	मिति
निर्देशक	श्री प्रेमबहादुर मुडमेन	SAARC Audit	लेखापरीक्षण	पाकिस्तान	जुलाई ३१ - अगष्ट २४, २०२३
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री राजु पाण्डे	SAARC Audit	लेखापरीक्षण	पाकिस्तान	जुलाई ३१ - अगष्ट २४, २०२३
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री बाबुराम भुल	IASIA Working Group	सेमिनार	फिलिपिन्स	जुलाई ३१ - अगष्ट ४, २०२३
निर्देशक	श्री कल्पना घिमिरे	SAARC Audit	लेखापरीक्षण	श्रीलंका र बंगलादेश	अगष्ट ४ - १७, २०२३
निर्देशक	श्री पिंकी कुमारी दास	SAARC Audit	लेखापरीक्षण	श्रीलंका र बंगलादेश	अगष्ट ४ - १७, २०२३
कार्यवाहक महालेखापरीक्षक	श्री महेश्वर काफ्ले	9 th Seminar on Environmental Auditing and 9th Meeting on ASOSAI WEGA	सेमिनार	काजकिस्तान	२०८०।५।४ - ५।१०
निर्देशक	श्री रमेश सुवेदी	9 th Seminar on Environmental Auditing and 9th Meeting on ASOSAI WEGA	सेमिनार	काजकिस्तान	२०८०।५।४ - ५।१०
नायब महालेखापरीक्षक	श्री घनश्याम पराजुली	Beyond Recovery: Evaluation for Development Effectiveness	सेमिनार	थाइलैण्ड	सेप्टेम्वर ११ - १४, २०२३
नायब महालेखापरीक्षक	श्री बैकुण्ठ वहादुर अधिकारी	Confederation of Asian and Pacific Accountants (CAPS)	सेमिनार	श्रीलंका	अक्टोवर ३ - ६, २०२३
नायब महालेखापरीक्षक	श्री श्याम प्रसाद भण्डारी	EFA (Equal Future Audit) Change makers Workshop	कार्यशाला	ट्यूनिसिया	अक्टोवर ९ - १३, २०२३
निर्देशक	श्री सिर्जना रिमाल	EFA (Equal Future Audit) Change makers Workshop	कार्यशाला	ट्यूनिसिया	अक्टोवर ९ - १३, २०२३
निर्देशक	श्री उमेश सुवेदी	मलेसियास्थित नेपाली राजदूतावासको कार्यमूलक लेखापरीक्षण	लेखापरीक्षण	मलेशिया	२०८०।६।२४ - ७।२
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री सिर्जना भण्डारी	मलेसियास्थित नेपाली राजदूतावासको कार्यमूलक लेखापरीक्षण	लेखापरीक्षण	मलेशिया	२०८०।६।२४ - ७।२
नायब महालेखापरीक्षक	श्री नारायण एम. सी.	नेपाली नियोग तथा राजदूतावासहरूको स्थलगत लेखापरीक्षण र भौतिक निरीक्षण	लेखापरीक्षण	UAE, ब्राजिल, क्यानडा र अमेरिका	२०८०।६।७ - ७।२
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री भूपेन्द्र कुमार बस्नेत	नेपाली नियोग तथा राजदूतावासहरूको स्थलगत लेखापरीक्षण र भौतिक निरीक्षण	लेखापरीक्षण	UAE, ब्राजिल, क्यानडा र अमेरिका	२०८०।६।७ - ७।२
निर्देशक	श्री पशुपति कुमार काफ्ले	नेपाली नियोग तथा राजदूतावासहरूको स्थलगत लेखापरीक्षण र भौतिक निरीक्षण	लेखापरीक्षण	भारत, बेलायत, फ्रान्स र स्वीटजरलैण्ड	२०८०।६।७ - ७।१

लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री गेद शर्मा ढकाल	नेपाली नियोग तथा राजदूतावासहरूको स्थलगत लेखापरीक्षण र भौतिक निरीक्षण	लेखापरीक्षण	भारत, बेलायत, फ्रान्स र स्वीटजरलैण्ड	२०८०।६।७ - ७।१
लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री हेमन्त बहादुर मगर	नेपाली नियोग तथा राजदूतावासहरूको स्थलगत लेखापरीक्षण र भौतिक निरीक्षण	लेखापरीक्षण	भारत, बेलायत, फ्रान्स र स्वीटजरलैण्ड	२०८०।६।७ - ७।१
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री प्रेम कुमार भट्टराई	ASOSAI Capacity Development Program Workshop	कार्यशाला	भियतनाम	अक्टोवर १६ - २७, २०२३
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री प्रसादु थारु	International Public Sector Accounting Standards Board Strategy Roundtable and Public Sector Accounting Forum	गोष्ठी	फिलिपिन्स	अक्टोवर २५ -२६, २०२३
निर्देशक	श्री कृष्णप्रसाद ज्ञवाली	नेपाली राजदूतावासको कार्यमूलक लेखापरीक्षण गर्न	लेखापरीक्षण	संयुक्त अरब इमिरेट्स	२०८०।७।१७ - ७।२५
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री निरा काफ्ले	नेपाली राजदूतावासको कार्यमूलक लेखापरीक्षण गर्न	लेखापरीक्षण	संयुक्त अरब इमिरेट्स	२०८०।७।१७ - ७।२५
नायब महालेखापरीक्षक	श्री चन्द्रकान्त भण्डारी	National Standard setters Sustainability Forum and AASB Research Forum	गोष्ठी	Australia	नोभेम्वर १९ - २५, २०२३
निर्देशक	श्री दुर्गा प्रसाद पन्थी	Pulic expenditure and financial accountability training ADB	तालिम	फिलिपिन्स	नोभेम्वर ८ -१०, २०२३
निर्देशक	श्री श्याम प्रसाद गौतम	खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना	अवलोकन भ्रमण	भियतनाम	२०८०।९।३ - ९।११ सम्म
नायब महालेखापरीक्षक	श्री जयराम घिमिरे	How to Meet the Public Expectation on SAI	सेमिनार	इण्डोनेशिया	डिसेम्बर ११ -१५, २०२३
उप-महालेखापरीक्षक	श्री पदमराज पौडेल	Training on how to seek donar support to Audit Climate change	तालिम	फिनल्याण्ड	जनवरी २३ -२५, २०२४
उप-महालेखापरीक्षक	श्री वामदेव शर्मा अधिकारी	International Conference on Strengthening of Grass Roots Democracy and Accountability	कन्फ्रेन्स	भारत	फेब्रअरी २८-मार्च १, २०२४
नायब महालेखापरीक्षक	श्री तारा प्रसाद पाण्डे	International Conference on Strengthening of Grass Roots Democracy and Accountability	कन्फ्रेन्स	भारत	फेब्रअरी २८-मार्च १, २०२४
निर्देशक	श्री रमेश सुवेदी	Supreme Audit Camber of the Republic of Kazakhstan and Supreme Audit Institutions of the Shanghai Cooperation Organization	सेमिनार	अनलाईन	मार्च १२, २०२४
निर्देशक	श्री कमल श्रेष्ठ	International Intensive Training Program in Performance Auditing (111-ITP) (Febrauary 19, March 8, 2024 at Lahore Pakistan)	तालिम	लाहोर, पाकिस्तान	फेब्रुअरी १९- मार्च १, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री सुजता चापागाई	International Intensive Training Program in Performance Auditing (111-ITP) (Febrauary 19, March 8, 2024 at Lahore Pakistan)	तालिम	लाहोर, पाकिस्तान	फेब्रुअरी १९- मार्च १, २०२४

लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री भावना पौडेल	International Intensive Training Program in Performance Auditing (111-ITP) (Febrauary 19, March 8, 2024 at Lahore Pakistan)	तालिम	लाहोर, पाकिस्तान	फेब्रुअरी १९- मार्च १, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री घनश्याम वसेल	International Intensive Training Program in Performance Auditing (111-ITP) (Febrauary 19, March 8, 2024 at Lahore Pakistan)	तालिम	लाहोर, पाकिस्तान	फेब्रुअरी १९- मार्च १, २०२४
निर्देशक	रमेश सुवेदी	IMF SARTTAC Traning course on International Tax Administration	तालिम	भारत	अप्रिल १ - ५, २०२४
नायब महालेखापरीक्षक	श्री चन्द्रकान्त भण्डारी	Design and Development workshop for Phase 11 of the IDI/ADB initiative Sustainable performance Audit Practices in Asia and Pacific	कार्यशाला	भूटान	अप्रिल २२- मे ३, २०२४
निर्देशक	श्री सिर्जना रिमाल	Design and Development workshop for Phase 11 of the IDI/ADB initiative Sustainable performance Audit Practices in Asia and Pacific	कार्यशाला	भूटान	अप्रिल २२ - मे ३, २०२४
निर्देशक	श्री दिलकुमार श्रेष्ठ	159th ITP on"Performance Audit"	तालिम	भारत	मार्च ११ - अप्रिल ५, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री अनिता गौतम	159th ITP on"Performance Audit"	तालिम	भारत	मार्च ११ - अप्रिल ५, २०२४
निर्देशक	श्री छविलाल मैनाली	Government Audit on Public Constructions Works Training (Japan/JICA)	तालिम	जापान	मे २२ - जुन १५, २०२४
निर्देशक	श्री कमल श्रेष्ठ	अध्ययनमा मनोनयन	अध्ययन	चीन	सेप्टेम्बर, २०२४ - सेप्टेम्बर, २०२६
महालेखापरीक्षक	श्री तोयम राया	वर्कशपमा सहभागिता	कार्याशाला	फिलिपिन्स	जुन ५ - जुन ७, २०२४
नायब महालेखापरीक्षक	श्री बालकृष्ण थापा	वर्कशपमा सहभागिता	कार्यशाला	फिलिपिन्स	जुन ५ - जुन ७, २०२४
नायब महालेखापरीक्षक	श्री श्याम प्रसाद भण्डारी	वर्कशपमा सहभागिता	कार्यशाला	फिलिपिन्स	जुन १० - जुन १४, २०२४
नायब महालेखापरीक्षक	श्री चन्द्रकान्त भण्डारी	वर्कशपमा सहभागिता	कार्यशाला	फिलिपिन्स	जुन ३ - जुन १४, २०२४
निर्देशक	श्री सिर्जना रिमाल	वर्कशपमा सहभागिता	कार्यशाला	फिलिपिन्स	जुन ३ - जुन १४, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री भिमप्रसाद रिजाल	तालिम	तालिम	चीन	जुन १५-जुन ३०, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री दिनेश बराल	तालिम	तालिम	चीन	जुन १५-जुन ३०, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री श्रुतिकुमारी झा	तालिम	तालिम	चीन	जुन १५-जुन ३०, २०२४
लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री सुनिता कुमारी साउद	तालिम	तालिम	चीन	जुन १५-जुन ३०, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री शंकरबाबु आचार्य	तालिम	तालिम	चीन	जुन १३ -२६, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री सविता चौधरी	तालिम	तालिम	चीन	जुन १३ -२६, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री बविता पोखरेल	वन मन्त्रालयसँग सम्बन्धित कार्यक्रममा प्रतिनिधित्व	अवलोकन भ्रमण	मलेसिया र सिंगापुर	जुलाइ ११ — १५, २०२४

१०. राष्ट्रिय तालिम, सेमिनार तथा गोष्ठी

कार्यालयका कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धिको सिलसिलामा आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा कार्यालय तथा अन्य निकायबाट सञ्चालन गरिएका देहायअनुसारका तालिम, सेमिनार तथा गोष्ठीहरूमा कर्मचारीहरूलाई सहभागी गराइएको छः

पद	कर्मचारीको नाम/संख्या	कार्यक्रमको नाम	आयोजक संस्था	कैफियत
विभिन्न	५३ जना	Workshop on Financial Management and Procurement	ADB and WB	जुलाई २०-२१, २०२३ (गोकर्ण फरेष्ट रिसोर्ट)
विभिन्न	३ जना	Learning and knowledge session focusing on program for result (World Bank Offtice)	World Bank	अगष्ट २७, २०२३
विभिन्न	६ जना	सेवाकालीन तालिम	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	२०८०।५।६-६।१९
नायब महालेखापरीक्षक	श्री घनश्याम पराजुली	Senior Executive Development Program (SEDP)	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२०८०।५।११ - २०८०।११।२३
नायब महालेखापरीक्षक	श्री चन्द्रकान्त भण्डारी	Forum for INTOSAI Professional Pronouncement (FIPP)	OAG, Norway	अनलाइन
नायब महालेखापरीक्षक	श्री नेत्र कुमार खत्री	Senior Executive Development Program (SEDP)	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२०८०।८।६ - ०८१।२।११
नायब महालेखापरीक्षक	श्री नारायण एम्. सी.	Senior Executive Development Program (SEDP)	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	२०८०।८।६ - ०८१।२।११
विभिन्न	३५ जना	फरेन्सिक अडिट सम्बन्धी आवासीय कार्यशाला तालिम	IMF	नोभेम्बर २७-डिसेम्बर १, २०२३ (नगरकोट)
विभिन्न	३ जना	सेवाकालीन तालिम	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	२०८०।८।१२-९।२३
निर्देशक	२ जना	Training of Trainers (TOT)	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	२०८०।९।१६ देखि
लेखापरीक्षण निरीक्षक	श्री कलशा कुमारी भण्डारी	सेवाकालीन तालिम	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिमकेन्द्र	२०८०।९।११-१०।२३
लेखापरीक्षण अधिकारी	२ जना	Risk Based Internal Auditing (RBIA) Training	नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्टस संस्था, ललितपुर	जनवरी ३-५, २०२४
कानून अधिकृत	श्री रोमिका भट्टराई	सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी	न्याय सेवा तालिम केन्द्र, बबरमहल	२०८०।९।२२-९।२६
विभिन्न	२४ जना	Review and Reflection Event with OAG & UNDP विषयक कार्यक्रम	UNDP	२०८०।१०।२४
निर्देशक	श्री टीकानाथ अर्याल	पाठ्यक्रम योजना र प्रशिक्षण विधिका वारेमा छलफल	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	२०८०।१०।३
निर्देशक	श्री रचना प्रधान	पाठ्यक्रम योजना र प्रशिक्षण विधिका वारेमा छलफल	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	२०८०।१०।३
निर्देशक	श्री रचना प्रधान	लैगिंक उत्तरदायी वजेट फोकल व्यक्ति तोकिएको	अर्थ मन्त्रालय वजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा	२०८०।१०।५
निर्देशक	२ जना	सेवाकालीन तालिम	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	२०८०।१०।१४-११।२४

विभिन्न	२ जना	CGAS सम्बन्धी १ दिने तालिम	श्री कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय, बबरमहल	२०८०।१०।१५
विभिन्न	३ जना	Entry Meeting for Implementation Modality (NIM) Projects Audit 2023	UNDP पुल्चोक	जनावरी ३०, २०२४
उप महालेखापरीक्षक	श्री पदमराज पौडेल	बेलायतमा रहेका व्यावसायिक एवं दक्ष डायस्पोरासँग अन्तर्क्रिया	परराष्ट्र मन्त्रालय	फेब्रुअरी २४-२५, २०२४
लेखापरीक्षण अधिकारी	१७ जना	सेवा प्रवेश तालिम	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	२०८०।११।१० देखि शुरु
नायब महालेखापरीक्षक	३ जना	सरकारका सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनका सवालहरू र संघीय तहबाट सहजीकरण र मार्गदर्शन	श्री गाउँपालिका राष्ट्रिय महासंघ	२०८०।११।२२
लेखापरीक्षण अधिकारी	९ जना	सेवाकालीन तालिम	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	२०८१।१।४-२।१७
निर्देशक	श्री योग्यप्रसाद राई	आन्तरिक लेखापरीक्षकहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम	प्रदेश सुशासन केन्द्र, नेपालगञ्ज	२०८१।१।२४-२६
लेखापरीक्षण अधीक्षक	३० जना	सेवाकालीन तालिम	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	२०८१।१।२४-३।६
विभिन्न	७५ जना	Performance audit, Evidence and Report Writing Course	GAO & USAID	जुन ५,६,११/ जुन ७,१०,१२, २०२४
उप महालेखापरीक्षक	श्री पदमराज पौडेल	सुशासन र सेवा प्रवाहमा स्थानीय तहको भूमिका सम्बन्धमा	-	२०८१।२।२५
विभिन्न	३०० जना	वित्तीय व्यवस्थापन तथा लेखापरीक्षण सम्बन्धी १ दिने अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८०।०७।२३
वैदेशिक भ्रमण गर्ने कर्मचारीहरू	१४०	वैदेशिक भ्रमण गरी फर्कनु भएका पदाधिकारीहरूबाट प्रस्तुतिकरणको कार्यक्रम १ दिने	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८०।७।२४
विभिन्न	७५	NPSAS Based 1 day Training	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८०।११।१६
लेखापरीक्षण अधिकारी र अधीक्षकहरू	३२	सेवा प्रवेश तालिम	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८१।२।२ देखि ५ दिन
विभिन्न पदका कर्मचारी	५५	नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली NAMS तालिम	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८१।२।२१ देखि २५ सम्म
विभिन्न पदका कर्मचारी	३०	अनवरत पेशागत शिक्षा कार्यक्रम (प्रथम चरण)	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८१।३।९ देखि ३।११ सम्म
विभिन्न पदका कर्मचारी	५७	प्रणाली व्यवस्थापन तालिम	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८१।३।१० देखि ३।१४ सम्म
विभिन्न पदका कर्मचारी	१६१	अनवरत पेशागत शिक्षा तालिम (दोस्रो चरण)	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८१।३।१७ देखि ३।१९ सम्म
विभिन्न पदका कर्मचारी	९० जना	अनवरत पेशागत शिक्षा कार्यक्रम (तेस्रो चरण)	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८१।३।२३ देखि ३।२५ सम्म
विभिन्न पदका कर्मचारी	७६ जना	गुणस्तर सम्बन्धी १ दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८१।३।२६ गते

विभिन्न पदका कर्मचारी	१२२ जना	प्रणाली अद्यावधिक र चेकलिष्ट अद्यावधिक गर्ने कार्यशाला कार्यक्रम	महालेखापरीक्षकको कार्यालय	२०८१।३।३० देखि ४।३ सम्म
निर्देशक	श्री लोकनाथ घिमिरे	PFM Reform Strategy Update गोष्ठी	अर्थ मन्त्रालय	२०८१।२।३०-३।१ (पोखरा)
निर्देशक	श्री टीकानाथ अर्याल	PFM Reform Strategy Update गोष्ठी	अर्थ मन्त्रालय	२०८१।२।३०-३।१ (पोखरा)

११. लेखापरीक्षण नतिजा

११.१. **लेखापरीक्षण नतिजा सम्प्रेषणः** नेपालको संविधानअनुसार महालेखापरीक्षकले वर्षभरि सम्पादन गरेको कामको प्रतिवेदन तयार गरी सम्माननीय राष्ट्रपतिसमक्ष पेस गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । त्यसै गरी सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूको अन्तर्राष्ट्रिय संगठन (इन्टोसाई) बाट जारी लेखापरीक्षणमानले सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूलाई प्रत्येक लेखापरीक्षण नतिजा सम्प्रेषण हेतु लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी सार्वजनिक गर्न सुझाव दिएको छ । महालेखापरीक्षकको वार्षिक प्रतिवेदन प्रधानमन्त्री मार्फत् संघीय संसदमा पेश गरी छलफल हुने व्यवस्था छ । महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट गरिने लेखापरीक्षणको नतिजा सम्प्रेषणको ढाँचालाई चित्रमा देहायअनुसार प्रस्तुत गर्न सकिन्छः-

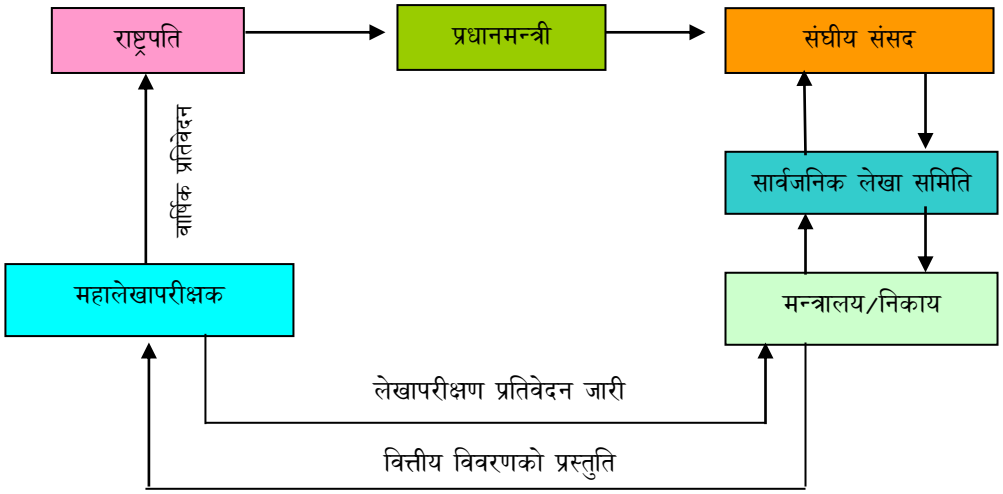

११.२. **लेखापरीक्षण नतिजा सार्वजनिकः** यो वर्ष संघीय मन्त्रालय तथा निकाय ३ हजार २७७, प्रदेश मन्त्रालय तथा निकाय १ हजार २७०, स्थानीय तह गत वर्षको बक्यौता २ समेत ७४८, विश्वविद्यालय, समिति, संस्था, प्रतिष्ठान २१७ र संगठित संस्था ९३ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी २०८१ ज्येष्ठ १३ गते सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूसमक्ष महालेखापरीक्षकको ६१ औं वार्षिक प्रतिवेदन पेस गरिएको छ। त्यस्तै प्रदेश सरकारको लेखापरीक्षण वार्षिक प्रतिवेदन समेत सातै प्रदेशका माननीय प्रदेश प्रमुखसमक्ष पेस गरिएको छ । उक्त वार्षिक प्रतिवेदनहरू यस कार्यालयको वेबसाइट www.oag.gov.np मा राखिएको छ ।

१२. वित्तीय तथा परिपालना लेखापरीक्षण

१२.१. यो वर्ष सङ्घीय मन्त्रालय तथा निकाय मातहतका ३ हजार २७७ कार्यालयको रू.२४ खर्ब ६१ अर्ब ११ करोड, प्रदेश मन्त्रालय तथा निकाय मातहतका १ हजार २७० कार्यालयको रू.३ खर्ब २३ अर्ब ३४ करोड, स्थानीय तह ७५३ मध्ये ७४६ र गत वर्षको बक्यौता २ समेत ७४८ को रू.११ खर्ब ३९ अर्ब १९

करोड, २१७ समिति र अन्य संस्थाको रू.२ खर्ब ९६ अर्ब ८५ करोड र ९३ सङ्गठित संस्थाको रू.३६ खर्ब ६१ अर्ब ११ करोडसमेत रू.७८ खर्ब ८१ अर्ब ६० करोडको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ।

लेखापरीक्षण गरिएका निकायको विवरण

(रू.करोडमा)

(क)	वित्तीय लेखापरीक्षण		
	१. सङ्घीय मन्त्रालय तथा निकाय (बक्यौता १२ समेत)	३२७७	२४६१११
	२. प्रदेश मन्त्रालय तथा निकाय (बक्यौता २ समेत)	१२७०	३२३३४
	३. स्थानीय तह (बक्यौता २ समेत)	७४८	११३९१९
	४. समिति र अन्य संस्था (प्रदेशतर्फको ११८ समेत)	२१७	२९६८५
	५. सङ्गठित संस्था	९३	३६६१११
(ख)	कार्यमूलक लेखापरीक्षण ९	-	-
(ग)	वातावरणीय लेखापरीक्षण २	-	-
(घ)	सूचना प्रविधि लेखापरीक्षण १	-	-
	जम्मा	**५६०५**	**७८८१६०**

१२.२. **सङ्घीय मन्त्रालय तथा निकाय** - यो वर्ष ३ हजार २७७ सङ्घीय मन्त्रालय तथा निकायतर्फ विनियोजन खर्च/राजस्व/धरौटी र अन्य कारोबारसमेत निम्नानुसार रू. २४ खर्ब ६१ अर्ब ११ करोडको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ:

(रू.करोडमा)

क्र. सं.	कारोबार शीर्षक	लेखापरीक्षण अङ्क
१	विनियोजन खर्च	१३००२९
२	राजस्व	१००२८४
३	धरौटी	७१३६
४	अन्य कारोबार	८६६२
	जम्मा	**२४६१११**

१२.३. **प्रदेश मन्त्रालय तथा निकाय** - यो वर्ष ७ प्रदेशअन्तर्गतका १ हजार २७० कार्यालयको रू.३ खर्ब २३ अर्ब ३४ करोडको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ। गत वर्षसम्म प्रदेश मातहतका २३ एकाइको रू.१ अर्ब १२ करोड लेखापरीक्षण बक्यौता रहेकोमा यो वर्ष २ कार्यालयले रू.१२ करोडको लेखापरीक्षण गराएका छन्।

१२.४. **स्थानीय तह** - यो वर्ष महानगरपालिका ६, उपमहानगरपालिका ११, नगरपालिका २७३ र गाउँपालिका ४५६ समेत ७४६ (विगतको बक्यौता २ समेत ७४८ आर्थिक वर्ष) स्थानीय तहको रू.११ खर्ब ३९ अर्ब १९ करोडको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ।

१२.५. **समिति र अन्य संस्था** - यो वर्ष २१७ समिति र अन्य संस्था (प्रदेशतर्फको ११८ समेत) को रू.२ खर्ब ९६ अर्ब ८५ करोडको लेखापरीक्षण गरिएको छ।

१२.६. **सङ्गठित संस्था** - यो वर्ष ९३ सङ्गठित संस्था को रू.३६ खर्ब ६१ अर्ब ११ करोडको लेखापरीक्षण गरिएको छ। सोको अतिरिक्त ४२ संस्थाको रू.१४ खर्ब ८८ अर्ब ५६ करोडको लेखापरीक्षणका लागि परामर्श दिइएअनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न भएको छ।

१३. कार्यमूलक तथा विशेष लेखापरीक्षण - वित्तीय लेखापरीक्षणका अतिरिक्त यो वर्ष राष्ट्रपति महिला सशक्तीकरण परियोजना कार्यान्वयन अवस्था, सुनसरी मोरङ्ग सिँचाइ आयोजनाको कार्यान्वयन अवस्था, उत्तर दक्षिण लोकमार्ग (कालीगण्डकी करिडोर) को कार्यसम्पादन अवस्था, वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकको सेवा प्रवाहको स्थिति लगायत ९

विषयको कार्यमूलक, विपद ब्यवस्थापनमा सेन्डाई कार्यढाँचाको कार्यान्वयन अवस्था र स्वास्थ्य सेवाजन्य फोहर व्यवस्थापनसमेत २ विषयको वातावरणीय र नेपाल राष्ट्रिय एकद्वार प्रणाली कार्यान्वयन अवस्था सम्बन्धमा सूचना प्रविधि लेखापरीक्षण गरिएको छ।

१४. लेखापरीक्षणबाट कायम बेरुजु स्थिति

१४.१. **लेखापरीक्षण अङ्क तथा बेरुजु रकम -** यो वर्ष ५ हजार ६०५ सरकारी, सङ्गठित संस्था तथा अन्य संस्थाको रु.७८ खर्ब ८१ अर्ब ६० करोडको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ। लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएका निकाय र विषयगत अवस्था निम्नानुसार छः

(रू.करोडमा)

लेखापरीक्षण गरिएका निकाय र विषय	संख्या	लेखापरीक्षण अङ्क	बेरुजु रकम	बेरुजु प्रतिशत
सङ्घीय मन्त्रालय तथा निकाय (बक्यौता १२ समेत)	३२७७	२४६१११	४६५४	१.८९
प्रदेश मन्त्रालय तथा निकाय (बक्यौता २ समेत)	१२७०	३२३३४	६५७	२.०३
स्थानीय तह (बक्यौता २ समेत)	७४८	११३९१९	३१०१	२.७२
सङ्घीय संस्था, समिति र अन्य संस्था	१९२	३९२०४७	१०६४	०.२७
प्रदेश संस्था, समिति र अन्य संस्था	११८	३७४९	८४	२.२४
□□□□□	**५६०५**	**७८८१६०**	**९५६०**	**१.२१**

द्रष्टव्यः सङ्गठित संस्थाको बेरुजु लगत कायम नगरिने भएकोले यस तालिकामा समावेश छैन।

१४.२. **बेरुजु वर्गीकरण -** यो वर्ष सङ्घीय सरकारी कार्यालय, प्रदेश सरकारी कार्यालय, स्थानीय तह, समिति र अन्य संस्थातर्फ लेखापरीक्षणबाट औँल्याइएको बेरुजु रू.९५ अर्ब ६० करोड २१ लाख रहेको छ। बेरुजु अङ्कको वर्गीकरण निम्नानुसार छः

(रू.लाखमा)

वर्गीकरण	सङ्घीय सरकारी कार्यालय	प्रदेश सरकारी कार्यालय	स्थानीय तह	सङ्घीय समिति/ अन्य संस्था	प्रदेश समिति/ अन्य संस्था	जम्मा	कुल बेरुजुको प्रतिशत
१. असुल गर्नुपर्ने	**१५५१४५**	**८७३७**	**४१५८४**	**२७६४३**	**८९९**	**२३४००८**	**२४.४७**
२. नियमित गर्नुपर्ने	**२८९२४५**	**४२७११**	**२४०३४०**	**७०७९७**	**७२६४**	**६५०३५७**	**६८.०३**
२.१ अनियमित भएको	२७०९६	१५२५७	१०८६६८	२२२४६	३७००	१७६९६७	१८.५१
२.२ प्रमाण कागज पेस नभएको	२६१७८९	२७४२६	१३११६५	४८२५०	३४०८	४७२०३८	४९.३८
२.३ जिम्मेवारी नसारेको	०	०	०	०	०	०	०.००
२.४ शोधभर्ना नलिएको	३६०	२८	५०८	३०१	१५६	१३५३	०.१४
३. पेस्की	**२०९७२**	**१४२४१**	**२८२२८**	**७९७८**	**२३७**	**७१६५६**	**७.५०**
जम्मा बेरुजु	**४६५३६२**	**६५६८९**	**३१०१५२**	**१०६४१८**	**८४००**	**९५६०२१**	**१००**

१४.३. **अद्यावधिक बेरुजु** - सङ्घीय सरकारी कार्यालय, प्रदेश सरकारी कार्यालय, स्थानीय तह र संस्थातर्फ लेखापरीक्षणबाट औँल्याइएको अद्यावधिक बेरुजु देहायअनुसार रू.६ खर्ब ६९ अर्ब ८६ करोड रहेको छ। अद्यावधिक बेरुजु गत वर्ष भन्दा १४.०५ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।

(रू. लाखमा)

विवरण	विगतको बेरुजु	समायोजनबाट थप (घट)	फर्स्यौट तथा सम्परीक्षण	विगतको खुद बाँकी	चालू वर्षको थप बेरुजु	अद्यावधिक बाँकी बेरुजु
सङ्घीय सरकारी कार्यालयहरू	२९६१३२९	०	०	२९६१३२९	४६५३६२	३४२६६९१
प्रदेश सरकारी कार्यालयहरू	२४३७८०	(२८)	२४७५७	२१८९९५	६५६८९	२८४६८४
स्थानीय तह	१७२६०५३	०	१०१६२२	१६२४४३१	३१०१५२	१९३४५८३
अन्य संस्था समिति (प्रदेश समेत)	९४२२३१	(११)	४३५७	९३७८६३	११४८१८	१०५२६८१
जम्मा	**५८७३३९३**	**(३९)**	**१३०७३६**	**५७४२६१८**	**९५६०२१**	**६६९८६३९**

१४.४. **कारबाही टुङ्गो लगाउनुपर्ने रकम** - सङ्घीय तथा प्रदेश सरकारी कार्यालय, स्थानीय तह, अन्य समिति र संस्थातर्फको बेरुजुका अतिरिक्त लेखापरीक्षण बक्यौता, राजस्व बक्यौता, शोधभर्ना लिनुपर्ने वैदेशिक अनुदान तथा ऋण रकमका सम्बन्धमा समयमा नै कारबाही गरी टुङ्गो लगाउनुपर्ने अद्यावधिक रकम रू.५ खर्ब १३ अर्ब ४० करोड ४३ लाख रहेको छ।

(रू. लाखमा)

क्र.स.	विवरण	गत वर्षसम्म	यस वर्ष थप/घट र समायोजन	अद्यावधिक रकम
१	लेखापरीक्षण बक्यौता (प्रदेश समेत)	७८०३०	२०७२५	९८७५५
२	राजस्व बक्यौता	३२५७३२८	१०९६९५४	४३५४२८२
३	शोधभर्ना लिन बाँकी वैदेशिक अनुदान	१५०६०६	१०३३९	१६०९४५
४	शोधभर्ना लिन बाँकी वैदेशिक ऋण	२१८०४९	(१६२११५)	५५९३४
५	जमानत बसी दिएको ऋणको भाखा नाघेको साँवा ब्याज	२०५००	४४३६२७	४६४१२७
	जम्मा	**३७२४५१३**	**१४०९५३०**	**५१३४०४३**

१४.५. **मन्त्रालयगत बेरुजूः** संघीय सरकारी कार्यालयतर्फ यो वर्ष रकमगत आधारमा बढी बेरुजु हुने मन्त्रालय निम्नानुसार छन्ः

(रू. लाखमा)

क्र.सं.	मन्त्रालयको नाम	लेखापरीक्षण अङ्क	बेरुजु अङ्क				कुल बेरुजुको प्रतिशत	ले.प.अङ्कको तुलनामा बेरुजु प्रतिशत
			असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने	पेस्की बाँकी	जम्मा		
१	अर्थ	१७२२५७२८	३५५३२	२१९२१५	२	२५४७४९	५४.७४	१.४८
२	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	१३२१४१६	६९०९९	३५३३३	१६५०६	१२०९३८	२५.९९	९.१५
३	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि	१५७१३६	३०५७४	६६९	०	३१२४३	६.७१	१९.८८
४	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ	४४२३५५	२८४७	७१३६	१८४	१०१६७	२.१९	२.३०
५	सहरी विकास	४३४३३६	२४०४	५४०८	१३९८	९२१०	१.९८	२.१२
६	खानेपानी	१८५३३८	१२०८	५४५६	९८२	७६४६	१.६४	४.१३
७	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	३४१४२१	३७५७	२१८६	११६	६०५९	१.३०	१.७७
८	गृह	१२७१२०२	६६	५०३२	३०६	५४०४	१.१६	०.४३
९	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	७४२०६	३९२६	१५१	०	४०७७	०.८८	५.४९
१०	परराष्ट्र	१७६५२५	७५२	२८४७	२६८	३८६७	०.८३	२.१९
११	अन्य	२९८१४५३	४९८०	५८१२	१२१०	१२००२	२.५८	०.४०
	जम्मा	**२४६१११६**	**१५५१४५**	**२८९२४५**	**२०९७२**	**४६५३६२**	**१००**	**१.८९**

१४.६. **तुलनात्मक बेरुजु स्थितिः** संघीय सरकारी निकायतर्फ विगत ३ वर्षको लेखापरीक्षण र बेरुजु अङ्कको तुलनात्मक स्थिति निम्नानुसार छः

(रू. करोडमा)

प्रतिवेदन	लेखापरीक्षण अङ्क	बेरुजु अङ्क	प्रतिशत
५९ औं	२८,२०,३८	४९,४७	१.७५
६० औं	२३,५६,३४	५६,३१	२.३९
६१ औं	२४,६१,११	४६,५४	१.८९

लेखापरीक्षण अङ्कको तुलनामा बेरुजु गत वर्ष २.३९ प्रतिशत रहेकोमा यो वर्ष १.८९ प्रतिशत रहेको छ ।

१५. बेरुजु फर्स्यौंट स्थिति - यो वर्ष ५ हजार ६०५ निकायको लेखापरीक्षणबाट रू.१ खर्ब २७ अर्ब ७३ करोड ६३ लाख बेरुजु देखिएकोमा आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३७ बमोजिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपलब्ध गराइएकोमा ३५ दिनभित्र विभिन्न निकायबाट प्राप्त प्रतिक्रिया तथा प्रमाणको आधारमा रू.३२ अर्ब १३ करोड ४२ लाख बेरुजु फर्स्यौंट भई देहायबमोजिम रू.९५ अर्ब ६० करोड २१ लाख फर्स्यौंट हुन बाँकी रहेको छः

(रू. लाखमा)

विवरण/इकाइ	प्रारम्भिक प्रतिवेदन		प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौंट		यस वर्षको फर्स्यौंट हुन बाँकी	
	दफा	रकम	दफा	रकम	दफा	रकम
सङ्घीय सरकारी कार्यालयहरू	४०२३७	५२२१०३	१५८०	५६७४१	३८६५७	४६५३६२
प्रदेश सरकारी कार्यालयहरू	२०३८५	७१७८५	८५४	६०९६	१९५३१	६५६८९
स्थानीय तह	१३१९६१	३६११५१	११०१६	५०९९९	१२०९४५	३१०१५२
अन्य संस्था समिति (प्रदेश समेत)	१५९४८	३२२३२४	५१४	२०७५०६	१५४३४	११४८१८
जम्मा	**२०८५३१**	**१२७७३६३**	**१३९६४**	**३२१३४२**	**१९४५६७**	**९५६०२१**

१५.१. **गत विगतको बेरुजु फर्स्यौंट तथा सम्परीक्षण** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ मा लेखापरीक्षणबाट औँल्याइएका बेरुजु प्रमाण पेस गरी, नियमित गरी वा असुलउपर गरी बेरुजु फर्स्यौंट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यसरी बेरुजु फर्स्यौंट भएपछि महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट सम्परीक्षण गराउनुपर्ने व्यवस्थाअनुसार आर्थिक वर्ष २०६०।६१ देखिको बेरुजु फर्स्यौंट तथा सम्परीक्षणको स्थिति देहायबमोजिम छः

(रू.लाखमा)

विवरण	*विगतको बेरुजु*	*समायोजनबाट थप (घट)*	*फर्स्यौंट तथा सम्परीक्षण*	*विगतको खुद बाँकी*	*चालू वर्षको थप बेरुजु*	*अद्यावधिक बाँकी बेरुजु*
सङ्घीय सरकारी कार्यालयहरू	*२९६१३२९*	-	-	*२९६१३२९*	*४६५३६२*	*३४२६६९१*
प्रदेश सरकारी कार्यालयहरू	*२४३७८०*	*-२८*	*२४७५७*	*२१८९९५*	*६५६८९*	*२८४६८४*
स्थानीय तह	*१७२६०५३*	-	*१०१६२२*	*१६२४४३१*	*३१०१५२*	*१९३४५८३*
अन्य संस्था समिति (प्रदेश समेत)	*९४२२३१*	*-११*	*४३५७*	*९३७८६३*	*११४८१८*	*१०५२६८१*
जम्मा	***५८७३३९३***	***-३९***	***१३०७३६***	***५७४२६१८***	***९५६०२१***	***६६९८६३९***

- महालेखापरीक्षकको ६० औँ वार्षिक प्रतिवेदन २०७९ सम्म बाँकी रहेको कुल बेरुजु रू.५ खर्ब ८७ अर्ब ३३ करोड ९३ लाखमध्ये यो वर्ष समायोजन रू.३९ लाख तथा फर्स्यौंट तथा सम्परीक्षण रू.१३ अर्ब ७ करोड ३६ लाख (२.२२ प्रतिशत) भएकोमा यो वर्ष रू.९५ अर्ब ६० करोड २१ लाख थप भई रू.६ खर्ब ६९ अर्ब ८६ करोड ३९ लाख अद्यावधिक बेरुजु रहेको छ।
- नेपाल सरकारको २०६९।६।११ को निर्णयानुसार कुमारीचोक तथा केन्द्रीय तहसिल कार्यालयमा आर्थिक वर्ष २०५९।६० सम्मको हस्तान्तरित बेरुजु रू.५ अर्ब २४ करोड ७२ लाख २४ हजारमध्ये सरकारी कार्यालयतर्फ नियमित, असुल तथा मिनाहा गरी रू.१ अर्ब ८७ करोड ५८ लाख ७९ हजार फर्स्यौंट भई लगत कट्टा भएको देखिन्छ।

१६. लेखापरीक्षणको प्रभाव तथा सञ्चितकोषमा योगदान - यो वर्षको लेखापरीक्षणको क्रममा रू.१ अर्ब २६ करोड २५ लाख, प्रारम्भिक प्रतिवेदन पठाएपछि रू.७१ करोड ८० लाख तथा विगतको बेरुजु फर्स्यौंट गर्दा रु.१९ करोड ६८ लाखसमेत जम्मा रू.२२ अर्ब १७ करोड १३ लाख असुल भएको छ । विगतमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका सुझाव अनुसार यो वर्ष एफपीओ जारी गरी प्राप्त रकमबाट लाभांशबापत वितरित बोनस शेयरको रकम आयमा समावेश नगरेका निकायमा शुल्क र ब्याज मिनाहासम्बन्धी बेरुजुबाट रू.७ अर्ब ८५ करोड ६ लाख र बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूको मर्जर तथा एक्विजिसनको लाभमा लाग्ने करमा शुल्क र ब्याज मिनाहा नहुने सम्बन्धी व्यवस्थाबाट रू.५ अर्ब ३७ करोड १ लाखसमेत रू.१३ अर्ब २२ करोड ७ लाख राजस्व असुल

भएको छ । सो बाहेक विभिन्न भन्सार तथा कर सम्बन्धमा दिइएको सुझावहरू कार्यान्वयन भएका कारण सङ्घीय सञ्चित कोषमा राजस्व प्राप्त भएको छ । यसै गरी विभिन्न विषयमा नीतिगत तथा कानुनी सुधारका लागि दिइएका सुझावहरू कार्यान्वयनको चरणमा रहेका छन् ।

१७. सुधारका क्षेत्रहरू

सार्वजनिक निकायहरूमा उत्तरदायित्व, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्धन गरी सीमित स्रोत साधनको समुचित परिचालन मार्फत अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्नु आजको आवश्यकता हो। लेखापरीक्षणको क्रममा अनुभूत गरिएका, प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा औंल्याइएका विषयलाई समेटी शासकीय प्रबन्ध, अर्थतन्त्र, सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन, सुशासनलगायतका देहायबमोजिम ८ शीर्षकमा सुझावहरू प्रस्तुत गरिएको छः-

शासकीय प्रबन्ध

१. कानुन तर्जुमा र कार्यान्वयन

१.१. संविधानको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक केही कानुन बन्न बाँकी रहेकाले समन्वयात्मक रूपमा कानुन तर्जुमा गर्नुपर्दछ। मौजुदा कानुनमा समयानुकूल संशोधन तथा परिमार्जन गर्नुपर्दछ। साझा अधिकार सूचीका कानुन तर्जुमा गर्दा सरोकारवालाको सहभागिता सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।

१.२. तीन तहबिचको अधिकार क्षेत्रको कार्यविस्तृतीकरण सम्बन्धमा थप स्पष्टता ल्याई सोको कार्यान्वयन हुनुपर्दछ।

१.३. तीन तहबिच स्रोत बाँडफाँटका लागि थप समन्वय, सहकार्य र साझेदारी हुनुपर्दछ। प्रदेश समन्वय परिषद्हरूको भूमिका थप प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

१.४. न्यायिक तथा अर्धन्यायिक निकायबाट भएका फैसला एवं नीतिगत निर्णयहरूको कार्यान्वयनमा शीघ्रता ल्याउनुपर्दछ। संसदीय समितिहरूले दिएका निर्देशनको अभिलेख राखी पालना तथा कार्यान्वयनको अनुगमन गर्नुपर्दछ।

१.५. निर्मित कानुनहरूको प्रारूप, ढाँचा र प्रत्यायोजित अधिकारमा एकरूपता कायम गर्नुपर्दछ।

१.६. संवैधानिक निकायहरूलाई वित्तीय तथा प्रशासनिक स्वायत्तता दिई संवैधानिक भूमिकालाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ। यी निकायहरूले दिएका निर्देशन तथा सुझावहरूको कार्यान्वयन हुनुपर्दछ।

१.७. नेपाल पक्ष भएका सन्धि सम्झौताको पालना तथा कूटनीतिक सम्बन्धलाई मजबुत बनाउनुपर्दछ।

१.८. राजनीति र प्रशासनबिच स्पष्ट जिम्मेवारीसहितको अन्तरसम्बन्ध कायम हुनुपर्दछ।

२. सङ्घीयता कार्यान्वयन

२.१. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिच विषयगत कार्यक्रम सञ्चालनमा दोहोरोपना नहुने गरी सङ्गठन संरचना निर्माण गर्नुपर्दछ।

२.२. प्राकृतिक स्रोतको दिगो उपयोगमार्फत लाभ प्राप्त गर्न अन्तरतह समन्वय र साझेदारी गर्नुका साथै प्राप्त हुने लाभको वितरणलाई समन्यायिक, सन्तुलित र पारदर्शी बनाउनुपर्दछ।

२.३. सङ्घ र प्रदेशबाट हस्तान्तरण हुने सशर्त अनुदानलाई उपलब्धि तथा लक्ष्य किटान गरी एकमुष्टरूपमा दिने व्यवस्था गर्नुपर्दछ। सशर्त अनुदानको हिस्सालाई कम गर्दै अन्य वित्तीय हस्तान्तरणलाई समसामयिक बनाउनुपर्दछ।

२.४. तीन वटै तहको आन्तरिक स्रोत र खर्चबिचको वित्तीय अन्तर न्यून गर्न सम्बन्धित तहको राजस्वको दायरा विस्तार गर्नुपर्दछ।

२.५. सङ्घीय सरकारको सञ्चित कोष ऋणात्मक भई वित्तीय हस्तान्तरणको लागि समेत ऋण लिनुपर्ने अवस्था रहेको तर प्रदेश तथा स्थानीय तहमा स्रोत उपयोग नभई मौज्दात रहेको देखिएकोले यसको व्यवस्थापनको लागि उपयुक्त विधि छनोट गरिनुपर्दछ।

२.६. प्रदेश मन्त्रालयको सङ्ख्या र सङ्गठन संरचनामा पटक पटक थप घट हुँदा खर्चमा वृद्धि हुनुका साथै जिम्मेवारी र जवाफदेहितामा समेत असर परेकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ।

२.७. प्रदेश लोकसेवा आयोगहरूको कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाई प्रदेश र स्थानीय तहमा आवश्यक जनशक्ति समयमै व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।

३. नियमन व्यवस्था

३.१. औषधि, कृषिजन्य, खाद्य पदार्थ लगायतका अत्यावश्यक वस्तुहरूको उपलब्धता, गुणस्तर र मूल्यका सम्बन्धमा जनगुनासो समेत रहेकोले सम्बद्ध निकायको समन्वयमा बजार अनुगमन तथा कारबाही गर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

३.२. वित्तीय, सहकारी, वाणिज्य, धितोपत्र, विद्युत, हवाई, शिक्षा, स्वास्थ्य, दूरसञ्चारलगायतका सेवालाई गुणस्तरीय, पहुँचयोग्य एवं समयसापेक्ष बनाउन नियमनकारी निकायको भूमिका थप प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

३.३. सहकारी संस्थाहरूको बचत सङ्कलन तथा ऋण लगानीको कारोबार र गैरसरकारी संस्थाहरूको कार्यसम्पादन अवस्थाबारे नियमित अनुगमन गरी उद्देश्यअनुरूप कार्य गरेको सुनिश्चित हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

३.४. वस्तु तथा सेवाको आपूर्तिमा हुने ढिलाइ, संरचनाको न्यून गुणस्तर, सेवाप्रवाहमा हुने ढिलासुस्ती र कार्यसम्पादनमा हुने त्रुटिमा सम्बन्धितलाई जवाफदेही बनाउनुपर्दछ।

अर्थतन्त्र

४. दिगो एवं आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र

४.१. आवधिक योजना तथा बजेटमार्फत निर्धारित लक्ष्यअनुरूप आर्थिक वृद्धिदर हुने गरी कार्यसम्पादन गर्नुपर्दछ। अर्थतन्त्रका नवीन क्षेत्रहरूको पहिचान गरी सोमा लगानी वृद्धि गर्नुपर्दछ।

४.२. आयात प्रतिस्थान एवं निर्यात प्रवर्धन गर्न, स्थानीय सीप र स्रोतको उपयोग गरी रोजगारी सिर्जनामा सहयोग पुऱ्याउने पर्यटन, जलविद्युत, खानी, जडीबुटी, सूचना प्रविधिलगायतका तुलनात्मक लाभ हुने क्षेत्रमा लगानी गरी राष्ट्रिय स्रोत साधनको अधिकतम परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

४.३. सरकार, निजीक्षेत्र, सहकारी र विकास साझेदारसँगको सहकार्यमा उपलब्ध साधन र स्रोतको अधिकतम परिचालन गरी राष्ट्रिय अर्थतन्त्रलाई आत्मनिर्भर र उन्नतिशील बनाउनुपर्दछ।

४.४. वित्तीय स्रोत परिचालन, ब्याजदर, आर्थिक क्रियाकलापमा देखिएका चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्न निजी क्षेत्र तथा सरोकारवालाको सहभागितामा वित्तीय तथा मौद्रिक नीति तय गर्नुपर्दछ।

४.५. अनौपचारिक आर्थिक क्रियाकलापहरूलाई नियमन गरी राष्ट्रिय लेखामा समेट्नुपर्दछ।

४.६. उन्नत बीउबिजन, सिँचाइ, रासायनिक मल, बाली तथा पशुबीमा र नवीन प्रविधिलाई सरोकारवालासमक्ष पुऱ्याई कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउनुपर्दछ।

४.७. लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गरेर व्यापार विविधीकरण, आन्तरिक उत्पादन अभिवृद्धि, निजी क्षेत्रको व्यावसायिक एवं प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि हुने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

४.८. विप्रेषण औपचारिक माध्यमबाट भित्र्याई उत्पादनमूलक कार्यमा उपयोग गर्नुपर्दछ।

४.९. प्राकृतिक स्रोतको दिगोपनालाई मध्यनजर गरी सोको उपयोग गर्नुपर्दछ। प्राकृतिक स्रोतको उपयोगमा सम्बद्ध पक्षहरूबिच समन्वय र सहकार्य गर्नुपर्दछ।

५. राजस्व परिचालन

५.१. सामाजिक सञ्जाल, भर्चुअल मिटिङ्ग प्लेटफर्म, विद्युतीय व्यापार तथा भुक्तानी लगायतका नवीनतम तरिकाबाट हुने डिजिटल कारोबारलाई करको दायरामा ल्याउनुपर्दछ।

५.२. विभिन्न वस्तु तथा सेवामा दिएको राजस्व छुटको प्रभाव मूल्याङ्कन गर्नुपर्दछ। यस्तो छुटलाई विनियोजन बजेटबाट व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।

५.३. भन्सारमा मालवस्तुको घोषणा, वर्गीकरण र मूल्याङ्कनलाई यथार्थपरक र कारोबार मूल्यमा आधारित बनाउन राष्ट्रिय हार्मोनाइजेसन कोड तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्दछ।

५.४. एकीकृत कर प्रणालीलाई सबल र सुरक्षित बनाउँदै जोखिमका आधारमा कर परीक्षण गर्ने पद्धतिलाई सुदृढीकरण गरी परीक्षणको दायरा विस्तार गर्नुपर्दछ।

५.५. राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्न बजार अनुगमन र मौज्दात परीक्षणको मात्रा बढाउनुपर्दछ। विद्युतीय विलिङको विस्तार गरी सोको नियमित अनुगमनको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

५.६. तुलनात्मक लाभ प्राप्त हुने तथा लगानी आउन सक्ने सम्भाव्य देशहरूसँग दोहोरो करमुक्ति सम्झौता गरी वैदेशिक प्रत्यक्ष लगानी बढाउनुपर्दछ।

५.७. आयातमा आधारित राजस्वको हिस्सा अधिक रहेकोले सोलाई प्रतिस्थापन गर्न आन्तरिक उत्पादनमा जोड दिनेगरी नीति तय गर्नुपर्दछ।

५.८. गैरकर राजस्व असुलीलाई लागत प्रभावी बनाई सोको दरमा समयानुकूल पुनरावलोकन गर्नुपर्दछ।

५.९. नियामक निकायले सङ्कलन गर्ने स्रोतको पुनरावलोकन गरी निश्चित रकम सञ्चितकोषमा दाखिला गर्न आवश्यक प्रबन्ध मिलाउनुपर्दछ।

५.१०. राजस्व प्रशासनसँग सम्बन्धित सबै विद्युतीय सूचना प्रणालीहरूको अन्तर आबद्धता कायम गरी आर्थिक प्रशासन सबल बनाउनुपर्दछ। राजस्व प्रशासनको क्षमता अभिवृद्धि गर्नुपर्दछ।

६. विकास सहायता

६.१. राष्ट्रिय हित र प्राथमिकताका आधारमा विकास सहायता लिई सबै प्रकारका सहायतालाई राष्ट्रिय बजेट प्रणालीमार्फत परिचालन गर्नुपर्दछ।

६.२. आयोजनाहरू समयमा सम्पन्न नहुँदा समय र लागत थप हुनुका साथै लाभप्राप्तिमा ढिलाइ भएको देखिएकोले आयोजनाहरू निर्धारित समयभित्र नै सम्पन्न गर्ने गरी कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

६.३. विकास सहायता प्राप्तिको सुनिश्चितता पश्चात् मात्र बजेटमा वैदेशिक स्रोतको रकम विनियोजन गर्नुपर्दछ।

६.४. प्रदेश तथा स्थानीय तहले खर्च गरेका विकास सहायताको सङ्घीय सरकारमा प्रतिवेदन गर्ने र समयमै शोधभर्ना लिने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

७. उद्योग तथा व्यापार

७.१. वैदेशिक लगानी भित्र्याउने र अन्तर्राष्ट्रिय तथा बहुराष्ट्रिय कम्पनीहरूलाई नेपालमा आकर्षित गर्ने वातावरण तयार गर्नुपर्दछ।

७.२. औद्योगिक उत्पादन र आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र विकासका लागि नागरिकलाई प्राविधियुक्त सीपमूलक तालिम प्रदान गरी दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्नुपर्दछ।

७.३. आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्धन हुने, उच्च मूल्य अभिवृद्धि हुने, स्थानीय उत्पादनको लागि परम्परागत ज्ञान र सीप तथा स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित लघु तथा घरेलु साना उद्योगको लागि वित्तीय उत्प्रेरणासहितको उत्पादन वृद्धिमा जोड दिने नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

७.४. लगानी वातावरणको लागि औद्योगिक व्यवसाय नीति, ऐन र नियमावली, विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, कम्पनी कानुन, उपभोक्ता हित संरक्षण कानुन, विदेशी विनिमय नियमित गर्ने ऐन, वित्तीय संस्था तथा बैङ्कसम्बन्धी कानुन, सार्वजनिक निजी साझेदारीसम्बन्धी कानुन, सालबसाली आर्थिक ऐन र वन तथा वातावरणसम्बन्धी कानुनलगायतका कानुनको समय सापेक्ष रूपमा संशोधन तथा पुनरावलोकन हुनुपर्दछ।

७.५. बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूमा गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति बढिरहेकोले मुनाफामा समेत प्रभाव पर्न गई कर राजस्वमा समेत असर परेकोले संस्थागत सुशासन र अनुगमनको दायरा बढाउनुपर्दछ।

७.६. निकासीमूलक उद्योगलाई प्रोत्साहन गर्न विशेष आर्थिक क्षेत्रको सहज सञ्चालन गरी उद्योग स्थापना र सञ्चालन हुने वातावरण तयार गर्नुपर्दछ।

८. संस्थान व्यवस्थापन

८.१. सार्वजनिक संस्थानहरूमध्ये राज्यको प्राथमिकताको आधारमा पूर्ण, अधिकांश र आंशिक स्वामित्व तथा नियन्त्रणमा रहनुपर्ने सस्थानहरू तय गरी सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

८.२. सार्वजनिक संस्थान आम नागरिकको हित वा व्यावसायिक प्रयोजनका लागि सञ्चालन गर्ने हो, यकिन गरी सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

८.३. संस्थान सञ्चालन गर्दा व्यावसायिक सञ्चालकको छनोटमा पारदर्शी मापदण्ड तयार गर्नुपर्दछ।

८.४. सार्वजनिक संस्थानको प्रमुख कार्यकारी नियुक्ति गर्दा वस्तुपरक कार्यसम्पादन करार गरी सो मूल्याङ्कनको आधारमा स्थायित्व दिनुपर्दछ।

८.५. संस्थानमा भएको शेयर तथा ऋण लगानीको वास्तविक हिसाब राख्नुपर्ने, सोको प्रतिफलको सुनिश्चित हुनपर्ने, यसले रोजगारी, राष्ट्रिय उत्पादन र राजस्वमा पुऱ्याएको योगदान समेतको विश्लेषण गर्नुपर्ने देखिन्छ।

८.६. निजीकरण गरिएका संस्थानहरूको सम्झौताबमोजिम भए नभएको यकिन गर्ने, हिसाब फरफारक भए नभएको विश्लेषण गर्ने र नभएकोमा सम्झौताको प्रावधानबमोजिम कारबाही गर्नुपर्दछ।

८.७. नियमित रूपमा आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ कार्यान्वयन नगर्दा कतिपय सार्वजनिक संस्थानले समयमा लेखापरीक्षण गराएका छैनन् भने केही संस्थानहरूको लेखापरीक्षण वर्षौंदेखि बक्यौता रहेको छ। त्यस्ता संस्थानलाई कारबाहीका लागि कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन

९. सार्वजनिक वित्त

९.१. राजस्व प्रक्षेपण तथा खर्च व्यवस्थाको आकलन गर्दा वैज्ञानिक र वस्तुपरक परक बनाई बजेट र यथार्थ खर्चबिचको अन्तर न्यून गर्नुपर्दछ।

९.२. बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा समेत अर्थ विविध वा अबण्डामा ठूलो बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गर्ने एवं खर्च गर्ने परिपाटी उपर नियन्त्रण गरी त्रैमासिक सन्तुलन कायम हुने गरी बजेट कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ। रकमान्तरको सीमा लागु नहुने अनुदान सङ्ख्यामा ठूलो रकम विनियोजन गरी सोबाट अन्य अनुदान सङ्ख्यामा सार्ने प्रवृतिलाई वाञ्छित सीमाभित्र राख्नु आवश्यक देखिन्छ।

९.३. सबै तहका सरकारले राष्ट्रिय बजेट प्रणाली बाहिर कानुनी व्यवस्था नगरी खडा गरेका विभिन्न प्रकारका कोष खारेज गर्नुपर्दछ।

९.४. पूर्व तयारी नभएका आयोजनामा बजेट विनियोजन गरेर खरिद प्रक्रिया अगाडी बढाउने र सो को कार्यान्वयन नहुने अवस्थाको अन्त्य गर्नुपर्दछ। भुक्तानी बाँकी राखी अर्को वर्षमा दायित्व सार्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्नुपर्दछ।

९.५. तीनै तहका सरकारले सञ्चालन गर्ने आयोजनाहरूको बिचमा स्पष्ट सीमा रेखा तय गर्नुपर्दछ।

९.६. सामाजिक सुरक्षा भत्ता, निवृत्तभरण रकम, योगदानमा आधारित पेन्सन योजना कार्यन्वयनबाट पर्ने थप आर्थिक भार, सम्झौता तथा कानुनी निर्णयबाट सिर्जित दायित्वको पहिचान एवं विश्लेषण गर्नुपर्दछ।

९.७. दीर्घकालीन नीति, आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना र वार्षिक बजेटबिच सामञ्जस्यता ल्याउनुपर्दछ। बढी प्रतिफल प्राप्त हुने वा तुलनात्मक लाभ बढी भएका योजना तथा कार्यक्रमको विश्लेषण गरी क्षेत्रगत समानताको आधारमा बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ।

९.८. कर भार र कर भुक्तानी लागत विश्लेषण गरी शुल्क तथा कर एकै बिन्दुबाट सङ्कलन गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ। कर सङ्कलन केन्द्रहरू पुनरावलोकन गरी राजस्व रकम विभाज्य कोषमार्फत बाँडफाँट हुने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

९.९. तीनै तहको कराधारलाई दिगो र फराकिलो बनाई प्रदेश र स्थानीय तहहरू सङ्घीय अनुदानमा निर्भर रहने विद्यमान अवस्थामा सुधार गर्नुपर्दछ।

१०. सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन

१०.१. सार्वजनिक ऋणको प्राप्ति, उपयोग, प्रशोचन क्षमता तथा शर्त लगायतका विषयहरूको विश्लेषण गरेर मात्र सार्वजनिक ऋण लिनुपर्दछ।

१०.२. सार्वजनिक संस्थानहरूको व्यावसायिक कुशलता वृद्धि गरी सरकारले दिएको ऋणको समयमा नै साँवा तथा ब्याज प्राप्ति गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१०.३. सार्वजनिक खर्च भुक्तानी सन्तुलित बनाउन नगद प्रवाहको पूर्वानुमान गरी सार्वजनिक ऋणको भार र लागत घटाउनुपर्दछ।

१०.४. सरकारका कोष, बोर्ड, परिषद्, समिति तथा संस्थामा रहेको मौज्दात परिचालन गर्ने नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था गरी ऋणमाथिको निर्भरता न्यूनीकरण गर्नुपर्दछ।

१०.५. विदेशी विनिमय दर जोखिम कम हुने उपायहरू पहिचान गरी यस्तो विनिमय दरका ऋण परिचालनमा परेको विनिमय नोक्सानीलाई न्यूनीकरण गर्नुपर्दछ।

१०.६. चालु प्रकृतिको खर्चमा सार्वजनिक ऋण प्रयोग गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्नुपर्दछ। सार्वजनिक ऋणलाई पुँजी निर्माण तथा उत्पादनसँग आबद्ध गर्नुपर्दछ।

११. अनुदान

११.१. अनुदान वितरण गर्दा नतिजामा आधारित अनुदान प्रदान गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ। अनुदानलाई बीउपुँजीको रूपमा रुपान्तरण गर्ने र निश्चित समयपछि फिर्ता लिने नीति अवलम्बन गर्नुपर्दछ।

११.२. तीनै तहका सरकार तथा अन्य सार्वजनिक निकायले प्रदान गर्ने अनुदानलाई पारदर्शी बनाउन अनुदान प्राप्त गर्ने व्यक्ति र अनुदानबाट गरिने कार्य सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

११.३. लाभग्राही छनोट दोहोरोपना नहुने गरी प्रणाली विकास गर्ने तथा लागत सहभागिताका आधारमा मात्र अनुदान प्रदान गर्ने गरी मापदण्ड तथा विधि तय गर्नुपर्दछ।

११.४. अनुदानबाट उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा योगदान पुगेको र जनताको जीवनस्तरमा सकारात्मक परिवर्तन आएको विषयमा मूल्याङ्कन गर्नुपर्दछ। अनुदान तथा सहायता लक्षित वर्गमा पुगेको सुनिश्चित हुनुपर्दछ।

११.५. पुँजीगत प्रकृतिको अनुदान दिंदा लाभग्राहीले समेत निश्चित हिस्सा व्यहोर्ने सुनिश्चितता गर्नुपर्दछ। अनुदानको शर्तबमोजिम तोकिएको कार्य नगरेमा उक्त अनुदानबाट सिर्जित सम्पत्ति सरकारी स्वामित्वमा आउने व्यवस्था हुनुपर्दछ।

१२. लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन

१२.१. तीनै तहका सबै सरकारी निकायले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान बमोजिम तोकिएको ढाँचामा वित्तीय विवरण तयार गर्नुपर्दछ। राज्यका तीनै तहका सरकार र सरकार अन्तर्गतका सबै बजेटरी तथा गैरबजेटरी निकायहरूको कारोबार तथा सूचनालाई समेटी एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्नुपर्दछ।

१२.२. नगदमा आधारित लेखाप्रणालीले सबै वित्तीय कारोबारलाई समेटी समग्र आर्थिक अवस्था र वित्तीय कार्य सम्पादनलाई प्रस्तुत र चित्रण गर्न नसक्ने भएकोले यसमा सुधार गरी प्रोदभावी आधारको लेखा प्रणालीमा रूपान्तरण गर्नेतर्फ आवश्यक कार्य गर्नुपर्दछ। लेखासँग सम्बन्धित कागजातसमेत सूचना प्रणालीमा अपलोड गरी कागजरहित लेखाप्रणालीको अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्दछ।

१२.३. वित्तीय हस्तान्तरणअन्तर्गत अनुदान निकासा गर्दा खर्च लेखाङ्कन हुने तर खर्च नभएको रकम आर्थिक वर्ष समाप्त भएपछि सम्बन्धित सरकारको सञ्चित कोषमा मौज्दात रहने एवं कतिपय अवस्थामा अर्को वर्ष फिर्ता प्राप्त हुने भएकाले राजस्व र खर्च रकम यथार्थपरक बनाउन दोहोरो लेखाङ्कन नहुने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१२.४. सबै सरकारी सम्पत्ति तथा जायजेथा र दायित्वको विवरण एकीकृत गरी लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ। बहुवर्षीय आयोजनाबाट वा अन्य तरिकाबाट सिर्जना हुने दायित्व तथा प्रतिबद्धताको लेखा राख्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१२.५. अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम राजस्व तथा प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रकमका लागि खडा गरिएका विभाज्य कोषमा जम्मा हुने रकम तोकिएकै समयमा बाँडफाँट गर्नुपर्दछ।

१२.६. बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, लेखाङ्कन र प्रतिवेदन तीन तहकै सरकारबिच एकरूपता कायम गर्न आधुनिक सूचना प्रविधि/प्रणालीको अवलम्बन गरी एकीकृत वित्त व्यवस्थापन सूचना प्रणाली विकास गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ। लेखाका आधारभूत वित्तीय विवरण स्वचालित रूपमा सो प्रणालीबाट तयार हुने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१२.७. महालेखा नियन्त्रक कार्यालयलगायतका निकायले वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्दा महालेखापरीक्षकको रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र प्रमाणित वित्तीय विवरणहरू संलग्न गरी प्रकाशन गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१२.८. सार्वजनिक वित्तको क्षेत्रमा कार्यरत जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

१३. आन्तरिक नियन्त्रण र लेखापरीक्षण

१३.१. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ बमोजिमको सबै तहका सरकार मातहतका कार्यालयले आन्तरिक नियन्त्रण तथा लेखापरीक्षण समितिलाई सक्रिय बनाउनुपर्दछ। महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट आन्तरिक नियन्त्रण दिग्दर्शन तयार गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सुदृढ बनाउनु पर्दछ।

१३.२. विश्वविद्यालय, समिति, बोर्ड, सङ्गठित संस्थालगायत सार्वजनिक संस्थामा अनिर्वाय रूपमा आन्तरिक लेखापरीक्षणको व्यवस्था गर्नुपर्दछ। आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउन अन्तर्राष्ट्रिय असल अभ्याससमेतको आधारमा व्यवस्थापकीय तथा सञ्चालनगत जिम्मेवारीबाट स्वतन्त्र राख्न कानुनी र संरचनागत सुधार गर्नुपर्दछ।

१३.३. सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूको अन्तर्राष्ट्रिय सङ्गठनको लिमा तथा मेक्सिको घोषणा र विभिन्न समयमा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको महासभाले पारित गरेका प्रस्तावहरूले सम्बोधन गरेबमोजिम सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थालाई वित्तीय एवं प्रशासनिक स्वतन्त्रता कायम गर्न आवश्यक कानुन तथा स्रोत साधनको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१३.४. कार्यस्थलमै गई भौतिक कागजात जाँच गर्ने अवस्थामा सुधार गर्दै सम्बन्धित निकायको सूचना प्रविधिमा पहुँच स्थापना गरेर दूरलेखापरीक्षण गरिने व्यवस्था गरिनुपर्दछ।

१३.५. लेखापरीक्षणको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न लेखापरीक्षणमा पेशागत विशेषज्ञहरूको संलग्नता बढाउने तथा लेखापरीक्षणमा संलग्न हुने कर्मचारीको क्षमता विकास एवं भौतिक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ।

१३.६. लेखापरीक्षण प्रतिवेदनहरू यथासमयमै सबै तहको सम्बन्धित व्यवस्थापकीय अङ्गमा पेस गर्ने र छलफल हुने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१३.७. लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २(घ) बमोजिम लेखापरीक्षणले सम्परीक्षण कार्यलाई पनि समेटेको छ। त्यसै गरी सर्वोच्च लेखापरीक्षण संस्थाहरूको अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाले तयार गरेका सिद्धान्त, मानदण्ड तथा मार्गदर्शन एंव सो आधारमा महालेखापरीक्षक कार्यालयले तयार गरेका मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा समेत सम्परीक्षणलाई लेखापरीक्षणकै एक अभिन्न अङ्गको रूपमा व्यवस्था तथा अवलम्बन गरिएको छ। यद्यपि सम्परीक्षण सम्बन्धमा आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ मा भएका केही व्यवस्थाले अन्यौल सिर्जना गरेकोले कानुनमा सुधार गरी स्पष्ट गरिनुपर्दछ।

१३.८. लेखापरीक्षण प्रतिवेदनलाई व्यवस्थित गर्न कानुनमा समसामयिक सुधार गर्नुपर्दछ।

सार्वजनिक सम्पत्तिको व्यवस्थापन

१४. खरिद तथा प्राप्ति

१४.१. सार्वजनिक सम्पत्ति प्राप्ति तथा खरिद गर्ने स्रोत र साधनको बाँडफाँट र परिचालनमा कार्यकुशलता हासिल गरी सीमित स्रोत र साधनको उच्चतम उपयोग गर्नुपर्दछ।

१४.२. सार्वजनिक सम्पत्तिको प्राप्ति गर्दा खरिद योजना तयार गरी खरिद गर्नुपर्दछ। खरिद प्रक्रिया पारदर्शी, प्रतिष्पर्धी, मितव्ययी, कुशल र व्यवस्थित हुनुपर्दछ।

१४.३. प्रयोगको सुनिश्चितता गरेरमात्र जिन्सी सामग्री एवं यन्त्र उपकरण तथा औजार खरिद गर्नुपर्दछ।

१४.४. सार्वजनिक सम्पत्तिको एकीकृत अभिलेख राखुपर्दछ। वस्तुगत सहायताका रूपमा प्राप्त जिन्सी सामग्रीको समेत अनिवार्य रूपमा जिन्सी अभिलेख राख्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने र आयोजना तथा कार्यक्रम समाप्तिपश्चात हस्तान्तरण भएका जिन्सी सामग्रीहरू प्राप्त गर्ने निकायले अभिलेख राखि समुचित उपयोग गर्नुपर्दछ।

१४.५. मर्मत सम्भार हुन सक्ने जिन्सी सामग्री मर्मत सम्भार नगरी नयाँ खरिद गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्नुपर्दछ।

१४.६. सार्वजनिक रूपमा निर्माण हुने भौतिक पूर्वाधारहरूको गुणस्तरको प्रत्याभूति हुनुपर्दछ। यसका लागि गुणस्तर आश्वस्तता योजना बमोजिम अनिवार्य रूपमा निर्माण सामग्रीको परीक्षण, निर्माण प्रक्रियाको अनुगमन तथा प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१५. संरक्षण र उपयोग

१५.१. ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्त्वका सम्पदाहरूको संरक्षण तथा उपयोग र सरकारी, सार्वजनिक निकाय, धार्मिक तथा शैक्षिक संस्थाको स्वामित्वमा रहेका सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गर्नुपर्दछ। अधिग्रहण गरिएका जग्गाको उद्देश्यबमोजिम संरक्षण र उपयोग गर्नुपर्दछ।

१५.२. सरकारी जग्गा तथा वन क्षेत्रको लिज, भोगाधिकार दिने तथा खानी उत्खनन्लगायत प्राकृतिक स्रोत साधनको उपयोगलाई व्यवस्थित गर्न स्पष्ट मापदण्ड तयार गरी सोको समुचित उपयोग र प्रतिफल प्राप्त हुने गरी व्यवस्थापन एवं अनुगमन गर्नुपर्दछ।

१५.३. सार्वजनिक सम्पत्ति लिजमा दिँदा सरकारी जग्गा दर्ता, उपयोग तथा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यनीति, २०७९ को परिपालना गर्नुपर्दछ।

१५.४. स्थानीय तहबाट हुने नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थहरूको उत्खनन्, सङ्कलन तथा निकासी सम्बन्धी काम कारबाहीको अनुगमनका लागि प्रभावकारी संयन्त्रको व्यवस्था गरी प्राकृतिक स्रोत साधनको अनियन्त्रित दोहनलाई नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

१५.५. सार्वजनिक सम्पत्तिमध्ये सवारीसाधन, उपकरण, भवनलगायतका साधनहरू कुनै निकायमा अधिक रहने र कुनै निकायमा अपुग रहेको वर्तमान अवस्थालाई पुनरावलोकन गरी हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ। मापदण्ड तोकेर मात्र सवारी साधनको प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

१५.६. सरकारी कार्यालयहरूमा प्रयोगविहीन अवस्थामा रहेका र सार्वजनिक स्थानमा बेवारिसे अवस्थामा रहेका सवारीसाधनहरूको समयमै मर्मत सम्भार गरेर उपयोग गर्ने वा लिलाम बिक्री वा हस्तान्तरण गरेर सम्पत्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।

१५.७. नेपालका कला, संस्कृति, प्रविधि, उत्पादन लगायतको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्न बौद्धिक सम्पत्तिको दर्ता तथा नियमनलाई थप प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ।

१५.८. उपयोग नहुने अवस्थामा रहेका सम्पत्ति, म्याद नाघेका विषादी, रसायन, धातु लगायतका जिन्सीको निःसर्ग वा नष्ट गर्दा वातावरणीय पक्षलाई समेत विचार गर्नुपर्दछ। सोको खरिद गर्दा प्रयोग पश्चातको नष्ट गर्ने विधिबारे स्पष्टता गर्नुपर्दछ।

१६. अभिलेख व्यवस्थापन

१६.१. सबै निकायले सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा सम्पत्तिको अभिलेख राख्ने तथा अद्यावधिक गर्ने गर्नुपर्दछ। सो प्रणाली लागु हुनु पूर्व म्यानुअल रूपमा रहेको जिन्सी अभिलेखलाई प्रणालीमा अनिवार्य रूपमा अपलोड गराउनुपर्दछ। उक्त प्रणालीमा सार्वजनिक जग्गा, भवन, सम्पदालगायतका सार्वजनिक सम्पत्ति र वस्तुगत सहायताका रूपमा प्राप्त सम्पत्ति समेत अनिवार्य रूपमा प्रविष्टि गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१६.२. सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाहरूको अभिलेख एकीकृत रूपमा राखी अनधिकृत उपभोग तथा अतिक्रमण रोक्नुपर्दछ।

१६.३. महत्त्वपूर्ण सम्पत्तिहरूको सुरक्षा तथा अभिलेखको लागि तिनीहरूको डिजिटाइजेसन तथा माइक्रो फिल्म स्क्यानिङ गरी उचित संरक्षण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ।

१६.४. राष्ट्रिय महत्त्वका अभिलेख, नक्सा, सन्धि सम्झौता तथा ऐतिहासिक दस्तावेजहरूलाई डिजिटाइजेसन गरी सुरक्षित गर्ने र त्यस्ता कागजातहरूलाई पाण्डुलिपिको रूपमा दीर्घकालसम्म रहने गरी कागजी रूपमै पनि सुरक्षित रहने गरी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।

१६.५. सार्वजनिक निकायद्वारा निर्मित संरचना भवन, कल्भर्ट, सडक लगायतका संरचनाहरूको निर्माण एवं सञ्चालन अवस्था र लागत खुलाई जी.पी.एस. अभिलेख देखिने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

विकास व्यवस्थापन

१७. दिगो विकास लक्ष्य

१७.१. तीनै तहका सरकारले दिगो विकास लक्ष्यलाई आवधिक योजनामा समावेश गरी सोअनुसार सबै नीति तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

१७.२. सार्वजनिक निकायहरूको क्रियाकलाप सम्पादन गर्न सहयोग पुग्ने गरी एकीकृत तथ्याङ्क प्रणालीको विकास गर्नुपर्दछ।

१७.३. दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्नका लागि सरकार, निजी क्षेत्र, गैरसरकारी संस्थालगायतका पक्षहरूको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउन सबै पक्षको स्वामित्व र अपनत्व कायम हुने गरी आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१७.४. आवधिक योजनासँग लक्ष्य, राष्ट्रिय क्षमता र प्राथमिकता विश्लेषण गरेर दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न आवश्यक स्रोतको आकलन गर्नुपर्दछ।

१८. आयोजना व्यवस्थापन

१८.१. बजेट, कार्यक्रम र उपलब्धिलाई व्यक्तिगत जवाफदेहितासँग जोड्नुपर्ने देखिन्छ। लागत लाभ विश्लेषण, आन्तरिक प्रतिफल दर, लागत फिर्ता हुने समयावधि आदिको आधारमा प्राथमिकीकरण गरी आयोजना बैङ्क तयार गर्नुपर्दछ। आयोजना बैङ्कभन्दा बाहिरका आयोजना बजेटमा समावेश नगर्ने व्यवस्था लागु गर्नुपर्दछ।

१८.२. आयोजनाको छनोट र बजेट विनियोजन गर्दा आवश्यकता, प्राथमिकता तथा भौगोलिक सन्तुलन कायम हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

१८.३. ड्रइङ्ग डिजाइन र विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारीमा परामर्शदाता माथिको निर्भरता कम गर्ने, आयोजनाको पूर्व तयारी बेगर ठेक्का व्यवस्थापन गर्दा भेरिएसन, समय र मूल्य वृद्धिलगायतले प्रतिफल प्राप्तिमा ढिलाइ हुने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।

१८.४. निश्चित सूचक र मापदण्डको आधारमा राष्ट्रिय गौरवका आयोजना तथा रुपान्तरणकारी आयोजना घोषणा गर्ने तथा तोकिएको समय र लागतमा आयोजना सम्पन्न गर्नुपर्दछ। यस्ता आयोजना कार्यान्वयनका लागि उपयुक्त अनुगमन संयन्त्रसहितको कानुनी व्यवस्थासहित कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्दछ।

१८.५. एकै प्रकृतिका आयोजनाहरू विभिन्न निकाय तथा सरकारबाट कार्यान्वयन भैरहेको तथा आयोजना अन्तरसम्बन्धित रहेकाले सडक, विद्युत, टेलिफोन, सिँचाइ, खानेपानी, वन जस्ता निकायहरूबिच समन्वयका आधारमा आयोजना कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

१८.६. निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति, हेभी मेसिन, उपकरणहरू, निर्माण सामग्रीको उपलब्धता र व्यावसायिकतासमेतलाई मध्यनजर राख्दै राष्ट्रिय निर्माण क्षमता विश्लेषण गरी राष्ट्रिय आवश्यकतासँग तादात्म्यता हुने गरी निर्माण क्षमता अभिवृद्धि गर्नुपर्दछ।

१९. सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन

१९.१. सार्वजनिक खरिद ऐनअनुसार कानुनबमोजिम दर्ता भएको संस्थाले सरकारी कोष प्रयोग गरी खरिद गर्दा ऐनको व्यवस्थाबमोजिमको कार्यविधि अवलम्बन गर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ पालना गर्नुपर्दछ।

१९.२. विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयारी, जग्गा प्राप्ति, रुख कटान, विद्युत पोलको स्थानान्तरण, वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन र सरोकारवालासँग समन्वयलगायतका सबै पूर्व तयारीका कार्य गरेपश्चात मात्र खरिद व्यवस्थापनको कार्य गर्नुपर्दछ।

१९.३. बोलपत्रदाताको योग्यताको आधार र स्पेसिफिकेसन तयार गर्दा निश्चित निर्माण व्यवसायी, आपूर्तिकर्ता र परामर्शदातालाई मात्र अनुकूल नहुने गरी तयार गर्नुपर्दछ।

१९.४. एउटै प्रकृतिको काममा समेत लागत अनुमान टुक्र्याई सोझै खरिद गर्ने, पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्थामा पनि लागत अनुमान यथार्थपरक तवरले तयार नगरी भेरिएसनबाट कार्य थप गर्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

१९.५. खरिदका नवीनतम विधिहरू जस्तै; सार्वजनिक निजी साझेदारी, निर्माण स्वामित्व सञ्चालन हस्तान्तरण, इन्जिनियरिङ प्रोक्योरमेण्ट कन्ट्र्याक्ट (ईपीसी) र सञ्चालन तथा वित्तीय लिजको प्रस्ताव आह्वान एवं मूल्याङ्कन प्रक्रियासमेत समावेश गरी कानुन तर्जुमा गर्नुपर्दछ।

१९.६. जटिल प्रविधि, उपकरणको प्रयोग गर्नुपर्ने कामसमेत उपभोक्ता समितिलाई दिने, उपभोक्ता समितिहरूले निर्माण व्यवसायीबाट काम गराउने र जटिल प्रकृतिको काम र सामान खरिदसमेत उपभोक्ता समितिबाट सोझै खरिद गरेको देखिँदा यस्ता परिपाटी उपर नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

१९.७. उपभोक्ता समितिहरूबाट निर्माण हुने पूर्वाधारको त्रुटि सच्याउने अवधि तोकि सो अवधिभित्र भएको त्रुटि सुधारको लागि उपभोक्ता समितिलाई नै जिम्मेवार बनाउन कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१९.८. स्वदेशी वा विदेशी फर्मसँग संयुक्त उपक्रम गरी निर्माण कार्य गर्नको लागि छनोट हुने तर कम अनुभव भएको वा स्वदेशी फर्ममात्र संलग्न भई निर्माण कार्य गर्ने प्रवृत्तिलाई नियन्त्रण गर्न सोसम्बन्धी स्पष्ट व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

१९.९. सार्वजनिक निकायले खरिद कार्य गर्दा विद्युतीय प्रणालीबाट बोलपत्र पेस गर्ने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा लागु गरिनुपर्दछ।

सूचना प्रविधि

२०. सूचना प्रविधिको प्रयोग

२०.१. विद्युतीय कारोबार सञ्चालनलाई व्यवस्थित र विश्वसनीय बनाउन कानुनी व्यवस्थामा सुधार गर्नुपर्दछ।

२०.२. अनलाइन व्यापार, ई-पेमेन्ट लगायतका विद्युतीय कारोबारलाई नियमन र व्यवस्थापन गर्न उपयुक्त कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

२०.३. सूचना प्रविधि प्रणालीको आवश्यकता पहिचान, डिजाइन, विकास, खरिद सञ्चालन तथा मर्मत सुधार सम्बन्धमा पर्याप्त अध्ययन र लाभ लागत विश्लेषण गरेर स्पष्ट मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

२०.४. एकै प्रकारको कामको लागि निकायगतरूपमा सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद गर्ने कार्यमा पुनरावलोकन गरी अन्तरनिकाय समन्वय कायम गरी खरिद गरेर सम्बन्धित निकायलाई पहुँच प्रदान गर्नुपर्दछ।

२०.५. सरकारी निकायहरूले छुट्टाछुट्टै डाटा सेन्टर सञ्चालन गर्ने कार्यमा सुधार गरी सरकारी एकीकृत डाटा सेन्टरबाट सेवा लिने व्यवस्था गरिनुपर्दछ।

२०.६. सार्वजनिक निकायबाट सञ्चालित सूचना प्रविधि प्रणालीको नियमितरूपमा प्रणाली परीक्षण गरी सूचना प्रविधिको विश्वसनीयता अभिवृद्धि गर्नुपर्दछ।

२०.७. सूचना प्रविधिमा आएका नवीन अवधारणाहरू कृत्रिम बौद्धिकता (एआई), मेसिन लर्निङ्गलगायतका प्रविधि र यसबाट लागतमा पर्ने चाप र सक्षमता वृद्धिबारे अध्ययन गरी प्रयोग गर्नुपर्दछ।

२०.८. प्रणालीको आधिकारिक निकायमा दर्ता तथा नवीकरणको व्यवस्था मिलाई भल्नराबिलिटी एसेसमेन्ट एण्ड पेनेट्रेसन टेष्ट (भीएपीटी) लगायतका परीक्षण गरेर मापदण्ड पूरा भएपछि मात्र प्रयोगमा ल्याउनुपर्दछ।

२१. सुरक्षा र व्यवस्थापन

२१.१. सार्वजनिक निकायले प्रयोग गरेका सूचना प्रविधि प्रणालीलाई रूपान्तरण तथा अद्यावधिक गर्दा साबिकको डाटा संरक्षणको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ।

२१.२. सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित यन्त्र उपकरणको नि.सर्ग गर्दा डाटाको सुरक्षा र गोपनीयतामा ध्यान दिनुपर्दछ।

२१.३. सूचना प्रविधि प्रणालीमा रहेका डाटाको दिगो व्यवस्थापनको लागि सूचनाको सुरक्षा र गोप्यता कायम राख्ने र प्रणालीको व्याकअप प्रणाली र प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने क्षतिको पुनर्स्थापना तथा आकस्मिक सञ्चालन योजना तयार गर्नुपर्दछ।

२१.४. सूचना प्रविधिको प्रयोग र यसबाट सेवाप्रवाहमा परेको प्रभाव अध्ययन गर्नुपर्ने र प्रणाली सञ्चालनमा दिगोपनाका लागि क्षमता विकासमार्फत सम्पूर्ण प्रणालीहरूलाई स्थानीयकरण गर्नुपर्दछ।

२१.५. सार्वजनिक निकायहरूले विकास गरेका वेबसाइट र मोबाइल एप्लिकेसनमा एकरूपता कायम गरी विद्युतीय माध्यमबाट प्रकाशन तथा प्रसारण हुने सूचनाहरू नियमित रूपमा अद्यावधिक गर्नुपर्दछ।

२१.६. सूचना प्रविधिमा गरेको खर्च, यससँग सम्बन्धित यन्त्र उपकरणको अभिलेख व्यवस्थित गरी नियमन गर्नुपर्दछ।

२१.७. सार्वजनिक निकायले प्रणालीमा अद्यावधिक गरेको सूचनालाई आवश्यकता अनुसार अन्तर आबद्धता गरी उपयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

सार्वजनिक प्रशासन

२२. मानव संसाधन व्यवस्थापन

२२.१. बजारको माग बमोजिमको जनशक्ति उत्पादन गर्न तालिम केन्द्र, व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान र विश्वविद्यालयहरूले आवश्यक विश्लेषण गरेर सो अनुरूपको जनशक्ति तयार गर्नुपर्दछ।

२२.२. स्थानीय र सार्वजनिक प्रशासनको मागलाई आंकलन गरी मानव संसाधन योजना तयार गर्नुपर्दछ।

२२.३. सङ्घीय निजामती सेवा ऐन र प्रदेश तथा स्थानीय तहमा जनशक्ति परिचालनसम्बन्धी कानुन तत्काल तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने र विद्यमान कानुनमा समयानुकूल संशोधन र परिमार्जन गर्नुपर्दछ।

२२.४. प्रदेश र स्थानीय तहमा दरबन्दीबमोजिम जनशक्तिको पदपूर्ति समयमा हुन नसक्दा सेवा प्रवाहमा असर परेको छ। भौगोलिक अवस्था, स्रोतको उपलब्धता, सेवा प्रवाहको अवस्था, भुक्तानी क्षमतासमेतलाई विचार गरी दरबन्दी पुनरावलोकन गर्नुपर्दछ।

२२.५. उपयुक्त व्यक्तिलाई उपयुक्त समय र स्थानमा पदस्थापना गर्ने, कर्मचारी उत्प्रेरणा र मनोबल अभिवृद्धि गर्ने, सरुवा तथा बढुवालाई अनुमानयोग्य बनाउने र वित्तीय अनुशासन पालना एवं नेतृत्व क्षमता मूल्याङ्कन गरी जिम्मेवारी दिने तथा सूचकमा आधारित कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणाली लागु गर्नुपर्दछ।

२२.६. बहुसीपयुक्त जनशक्ति तयार गर्न स्वदेशी तथा विदेशी तालिम प्रदान गरी जनशक्तिको ज्ञान, सीप क्षमता अभिवृद्धि गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

२२.७. निजामती कर्मचारीको राष्ट्रिय तालिम नीति समयानुकूल हुने गरी परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ। सार्वजनिक खरिद, राजस्व प्रशासन, लेखा, लेखापरीक्षणमा काम गर्ने लगायत सबै राष्ट्रसेवकमा विषय सान्दर्भिक अद्यावधिक ज्ञान र सीपलाई निरन्तरता दिन र कुशलता अभिवृद्धिका लागि निश्चित अवधिपश्चात् न्यूनतम समयावधिको तालिम लिनुपर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

२२.८. सार्वजनिक संस्थान, आयोग, बोर्ड तथा प्रतिष्ठानको जनशक्ति आवश्यकता निर्धारण गरी दरबन्दी स्वीकृत गरिनुका साथै सोअनुसार भर्ना, पदस्थापन र वृत्ति विकासलाई पारदर्शी र वैज्ञानिक बनाउनुपर्दछ।

२२.९. छरितो र प्रविधियुक्त संरचना तयार गरी दरबन्दीलाई कार्यजिम्मेवारीसँग आबद्ध गर्दै कार्यकुशलता तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्नुपर्दछ।

२२.१०. सेवाप्रवेश तालिम, सेवाकालीन तालिम, विषयगतलगायतका तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रममार्फत नैतिक आचारणमा सकारात्मक परिवर्तन गराउन नैतिक पूर्वाधार विकासमा जोड दिनुपर्दछ।

२२.११. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको गुणस्तर, समयसीमा, शुल्क र यसको प्रक्रिया व्यवस्थित बनाई छरितो र अनुमानयोग्य सेवा प्रवाह प्रणाली लागु गर्नुपर्दछ।

२३. सार्वजनिक सेवा प्रवाह

२३.१. सेवा प्रवाहको समय, दुरी र लागत घटाउने तथा त्यस्तो सेवा प्रवाहलाई सुरक्षित, भरपर्दो र दिगो बनाउन सेवा प्रवाहमा संलग्न निकायहरूको सेवालाई विद्युतीय प्रणालीमा आबद्ध गराई एकल सेवा विन्दुबाट कागजरहित सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

२३.२. निजी तथा व्यावसायिक क्षेत्रबाट प्रवाह गर्न सकिने सेवा यकिन गरी यस्तो सेवा ती क्षेत्रबाट सञ्चालन गर्ने प्रबन्ध मिलाई सरकारी क्षेत्रबाट सोको नियमन गर्नुपर्दछ।

२३.३. निजी, सामुदायिक र गैरसरकारी क्षेत्रले सेवा प्रवाहमा अवलम्बन गरेका उदाहरणीय कार्य पद्धति, नवीनतम विधि र तरिकालाई सार्वजनिक निकायमा भित्र्याउने तथा अन्तर्राष्ट्रिय असल अभ्यास अनुसरण गर्नुपर्दछ।

२३.४. सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन चक्रीय समय प्रणाली, टोकन प्रणाली, लेआउट व्यवस्थापन, गुनासो सुनुवाइको व्यवस्था र हेल्पडेस्क प्रणालीलगायत उपयुक्त सेवा प्रवाह विधि कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्दछ।

२३.५. सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन विद्युतीय माध्यमको प्रयोग, गुनासो सुनुवाइ, प्रभावकारी अनुगमन गरी संलग्न पदाधिकारी र जनशक्तिलाई सेवाग्राहीप्रति उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउनुपर्दछ।

२३.६. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह तथा अन्य सार्वजनिक निकायले गर्नुपर्ने सेवाप्रवाहमा दोहोरोपना नहुने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

२३.७. सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता वृद्धिका लागि नागरिक सचेतना वृद्धि गर्नुपर्ने र पृष्ठपोषणको विधि अवलम्बन गर्नुपर्दछ।

२३.८. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको गुणस्तर, समयसीमा, शुल्क र यसको प्रक्रिया व्यवस्थित बनाई छरितो र अनुमानयोग्य सेवा प्रवाह प्रणाली लागु गर्नुपर्ने देखिन्छ।

२३.९. कुनै निर्णय गर्दा कानुनी वा प्राविधिक प्रश्नको विषयमा कुनै कानुनविज्ञ वा प्राविधिकको राय लिन निर्णय गर्ने अधिकारीले मनासिब ठानेमा त्यस्तो राय लिन सक्ने कानुनी व्यवस्था छ। सो आधारमा निर्णय गर्दा राय दिने अधिकारी वा निकाय, प्रक्रिया, राय दिने र रायबमोजिम निर्णय गर्ने अधिकारीको जिम्मेवारी यकिन गर्नुपर्ने र यस्तो रायको पुनरावलोकन गर्ने निकायसमेत यकिन हुनुपर्दछ।

सुशासन

२४. भ्रष्टाचार नियन्त्रण र सुशासन

२४.१. पदीय आचरण, नैतिकता, सदाचारिता, निष्ठा अभिवृद्धि हुने कार्यसंस्कृति अवलम्बन गर्नुपर्दछ।

२४.२. भ्रष्टाचारजन्य कार्यहरू हुने प्रमुख जोखिम क्षेत्रहरूवारे सूची तयार गरी त्यस्ता क्षेत्रहरूलाई विशेष निगरानी गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

२४.३. नेतृत्वको पदमा जिम्मेवारी ग्रहण गर्नुपूर्व सम्बन्धित पदले सम्पादन गर्ने कार्यहरू र त्यस्तो पद ग्रहण गर्ने व्यक्ति संलग्न रहेको पेशा व्यवसाय र निजको पृष्ठभूमिबिच स्वार्थ नबाझिने कुरा सुनिश्चित गरी औपचारिकरूपमा नैतिक आचारसंहिताको घोषणा गर्न लगाई सोको अभिलेख गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

२४.४. भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलाप प्रति सामाजिक र सांस्कृतिक रूपमै बहिस्करण गर्न जनचेतनायुक्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

२४.५. शंकास्पद तथा आपराधिक क्रियाकलाप र वित्तीय कारोबारसँग सम्बन्धित सूचनासम्बन्धी नियमन तथा कार्यान्वयन गर्ने निकायबिच आदानप्रदान गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

२४.६. सार्वजनिक निर्माणमा पारदर्शिता, समयपालना, गुणस्तर र दिगोपना कायम गर्न विद्युतीय शासनको अवधारणाअनुरूप सूचना प्रविधिमार्फत सेवा प्रवाह गर्नुपर्दछ।

२५. जवाफदेहिता र निष्ठा प्रवर्धन

२५.१. अनियमितता, ढिलासुस्ती, व्यक्तिगत सम्बन्ध र अधिकारको दुरूपयोगलाई नियन्त्रण गरी नैतिक पूर्वाधार निर्माण गर्न विद्यालयस्तरकै पाठयक्रममा नैतिक शिक्षाका विषय समावेश गर्नुपर्दछ।

२५.२. निष्ठा प्रवर्धन र उदाहरणीय कार्य सम्पादन गर्दै आर्थिक अनुशासन, सदाचारयुक्त संस्कृतिको विकास गर्न उत्प्रेरणा, सकारात्मक सोच र कार्यप्रति समर्पण, तटस्थ र निःस्वार्थ सेवाभावका साथ कार्य सम्पादन गर्ने कार्य वातावरण सिर्जना गर्नुपर्दछ।

२५.३. पेशागत व्यावसायिकता, सकारात्मक सोच र उपलब्धिलाई कार्यजिम्मेवारीको अंग बनाउनुपर्दछ।

२५.४. सेवा प्रवाहमा संलग्न पदाधिकारी र जनशक्तिलाई सेवाग्राहीप्रति सिधै उत्तरदायी र जवाफदेही हुनुपर्ने प्रणाली लागु गर्नुपर्दछ।

२५.५. पृष्ठपोषण र सूचकमा आधारित कार्य संस्कार विकास गर्ने, कानुनले नै गोप्य राख्नुपर्ने बाहेक बाँकी कार्यमा पारदर्शिता र जवाफदेहिताको प्रत्याभूति गराउनुपर्दछ।

२५.६. सामाजिक तथा सार्वजनिक परीक्षण, सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्भेलगायतका सामाजिक जवाफदेहिताका औजारको प्रयोग गरी कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता ल्याउनुपर्दछ।

२६. वित्तीय अनुशासन

२६.१. वित्तीय विवरण तथा लेखा समयमा उपलब्ध गराउने, लेखासँग सम्बन्धित कागजात र सूचना उपलब्ध गराउने, तोकिएको ढाँचामा लेखा राख्ने र लेखापरीक्षण गराउने, लेखापरीक्षणबाट देखिएको कैफियत तथा सुझाव कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

२६.२. स्वीकृत बजेट, कार्यक्रम र उपलब्ध स्रोतसमेतको आधारमा उच्च प्रतिफल र गुणस्तर कायम हुने गरी खर्च गर्न तथा वित्तीय उत्तरदायित्व, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता वहन गर्न सूचक निर्धारण गरी निकायगत वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्दछ।

२६.३. सरकारी निकायको आर्थिक कारोबार गर्दा देखिएका अनियमितता र बेरुजुको सम्बन्धमा सम्बन्धित कार्यालय प्रमुख र जिम्मेवार पदाधिकारीलाई उत्तरदायी बनाउनुपर्दछ।

२६.४. आर्थिक अनुशासन पालना तथा बेरुजु फर्स्यौटलाई कार्यसम्पादन र वृत्ति विकासका पक्षहरूसँग जोडिनुपर्दछ।

उपसंहार

सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ४१ बमोजिम महालेखापरीक्षकको कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा सम्पादन गरेका कामको स्थिति तथा प्रगतिसमेत समावेश गरी यो वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । संवैधानिक अधिकार र लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ ले गरेको कानुनी व्यवस्थाबमोजिम यो वर्ष लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएका ५ हजार ६०५ निकायको लेखापरीक्षण नतिजा, वित्तीय, कार्यमूलक तथा विशेष लेखापरीक्षणको विवरण, कार्यालयको आन्तरिक व्यवस्थापन, आय-व्ययको स्थिति, अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध तथा सहयोग, राष्ट्रियस्तरका तालिम, सेमिनार तथा गोष्ठीमा सहभागिता, सरोकारवालासँगको सम्बन्ध र सार्वजनिक निकायहरूले आगामी दिनमा गर्नुपर्ने सुधारका क्षेत्र समावेश गरी यो वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरिएकोले कार्यालयबाट सम्पादित कामको पारदर्शिता एवं प्रभावकारितामा अभिवृद्धि हुने विश्वास गरिएको छ ।

अनुसूची - १
(दफा ४.१ सँग सम्बन्धित)

दरबन्दी तथा पदपूर्ति स्थिति
२०८०।२०८१ (२०८१ आषाढ मसान्तको)

सि.नं.	पद	दरबन्दी संख्या	पदपूर्ति संख्या	रिक्त संख्या	पदपूर्ति मध्ये	
					महिला	पुरुष
१	राजपत्रांकित विशिष्ट श्रेणी, उप-महालेखापरीक्षक	४	४	०	१	३
२	राजपत्रांकित प्रथम श्रेणी, नायब महालेखापरीक्षक	१८	१७	१	०	१७
३	राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, निर्देशक	११०	१०८	२	१०	९८
४	राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, विशेषज्ञ निर्देशक	१	०	१	०	०
५	राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, निर्देशक (कानून)	१	०	१	०	०
६	राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, निर्देशक (सूचना प्रविधि)	१	१	०	०	१
७	राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी, लेखापरीक्षण अधिकारी	२५५	२२५	३०	५१	१७४
८	राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी, सूचना प्रविधि अधिकृत	२	१	१	०	१
९	राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी, कानून अधिकृत	२	१	१	१	०
१०	राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी, टेक्निसियन अधिकृत	१	०	१	०	०
११	रा.प.अनं. प्रथम, लेखापरीक्षण अधीक्षक	१३०	१०२	२८	२४	७८
१२	रा.प.अनं. प्रथम, (टेलिफोन अपरेटर)	१	१	०	१	०
१३	रा.प.अनं. प्रथम, (कम्प्युटर अपरेटर)	१४	१४	०	१	१३
१४	रा.प.अनं. प्रथम, (टाइपिष्ट प्रथम)	२	१	१	०	१
१५	रा.प.अनं.द्वितीय, लेखापरीक्षण निरीक्षक	१६	१६	०	२	१४
१८	रा.प.अनं.द्वितीय, (सहायक कम्प्युटर अपरेटर)	२०	९	११	२	७
१९	रा.प.अनं.द्वितीय (काउन्टर सहायक)	१	०	१	०	०
२०	रा.प.अनं.द्वितीय (जुनियर मेकानिक्स)	१	१	०	०	१
२१	रा.प.अनं.द्वितीय (जुनियर इलेक्ट्रिसियन)	१	१	०	०	१
२२	सवारी चालक, श्रेणी विहिन	३०	३०	०	०	३०*
२३	हेभी सवारी चालक	२	१	१	०	१
२४	कार्यालय सहयोगी, श्रेणी विहिन	३०	३०	०	१९	११
	जम्मा	**६४३**	**५५०**	**९३**	**११०** (२०%)	**४४०** (८०%)

* उप-महालेखापरीक्षक तथा नायब महालेखापरीक्षकहरु (१३) ले लिनुभएको सवारी चालक सुविधासहितको संख्या ।

अनुसूची - २

(दफा ४.२ सँग सम्बन्धित)

बढुवा भएका कर्मचारीहरूको विवरण

२०८०।८१

क्र.सं.	साविकको पद	कर्मचारीको नाम	हालको पद	बढुवा मिति
१	नायब महालेखापरीक्षक	श्री पदमराज पौडेल	उप-महालेखापरीक्षक	२०८०/०४/३०
२	नायब महालेखापरीक्षक	श्री बैकुण्ठ बहादुर अधिकारी	उप-महालेखापरीक्षक	२०८१/०१/०६
३	निर्देशक	श्री पशुपति कुमार काफ्ले	नायब महालेखापरीक्षक	२०८०/०९/२६
४	निर्देशक	श्री घनश्याम काफ्ले	नायब महालेखापरीक्षक	२०८०/०९/२६
५	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री छत्रनाथ शर्मा गैरे	निर्देशक	२०८०/११/१३
६	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री टेक प्रसाद न्यौपाने	निर्देशक	२०८०/११/१३
७	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री गेद शर्मा ढकाल	निर्देशक	२०८०/११/१३
८	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री विधान अर्याल	निर्देशक	२०८०/११/१३
९	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री डुलहरि दाहाल	निर्देशक	२०८०/११/२६
१०	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री संगिता फुयाल	निर्देशक	२०८०/११/२६
११	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री पिंकीकुमारी दास	निर्देशक	२०८०/११/२६
१२	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री मन्जु पन्थी	निर्देशक	२०८०/११/२६
१३	लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री विष्णु सापकोटा	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८१/०१/११
१४	लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री राधा खराल	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८१/०१/११
१५	लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री एलिशन बन्जाडे	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८१/०१/११
१६	लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री चिरञ्जिवी रेग्मी	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८१/०१/११
१७	लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री त्रिलोचन संग्रौला	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८१/०१/११
१८	लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री इन्द्र प्रसाद कोईराला	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८१/०१/११
१९	लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री ललन साह कानु	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८१/०१/११

अनुसूची - ३

(दफा ४.३ सँग सम्बन्धित)

नयाँ नियुक्ति भएका कर्मचारीहरूको विवरण

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम	पद	नियुक्ति मिति
१.	श्री चन्द्रबहादुर थापा	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८०/०४/०७
२.	श्री रमेश अधिकारी	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८०/०४/०८
३.	श्री प्रविण भुसाल	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८०/०४/१२
४.	श्री कलशा कुमारी भण्डारी	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८०/०४/१२
५.	श्री रितेशकुमार साह	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८०/०४/१२
६.	श्री प्रेमप्रसाद दाहाल	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८०/०६/१९
७.	श्री सुस्मिता बस्नेत	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८०/०६/२९
८.	श्री भरत खडका	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८१/०२/२८
९.	श्री विवेक शर्मा पोखरेल	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८१/०२/२८
१०.	श्री चुरामणि भुसाल	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८१/०२/२८
११.	श्री जितेन कुलुङ	लेखापरीक्षण निरीक्षक	२०८१/०२/२८
१२.	श्री अनिष गिरी	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
१३.	श्री रुद्रबहादुर कार्की	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
१४.	श्री विष्णुप्रसाद आचार्य	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
१५.	श्री कमल ज्ञवाली	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
१६.	श्री लबिन्द्र कुलुङ	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
१७.	श्री नृपबहादुर कुँवर	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
१८.	श्री दिपक शाही	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
१९.	श्री ईश्वर दहाल	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२०.	श्री चन्द्रकला बस्याल	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२१.	श्री प्रकाश विष्ट	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२२.	श्री प्रकाशचन्द्र जोशी	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२३.	श्री लक्ष्मी भण्डारी	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२४.	श्री राजन राई	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२५.	श्री बालकुमार कुलुङ	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२६.	श्री स्वस्तिका भट्टराई	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२७.	श्री सुजता आचार्य	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२८.	श्री राकेश श्रेष्ठ	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
२९.	श्री सन्तोष यादव	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
३०.	श्री सोनिल साह	लेखापरीक्षण अधीक्षक	२०८०/१२/२७
३१.	श्री रम्बस रावत	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/०६/०९
३२.	श्री नारायण भट्टराई	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/०६/०९

३३.	श्री राम भुर्तेल	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/०६/०९
३४.	श्री हंशराज याख्खा	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/०६/०९
३५.	श्री कृष्ण चन्द्र तामाङ लामा	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/०६/०९
३६.	श्री अनुशिला काफ्ले	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/०६/०९
३७.	श्री केशव बहादुर मगर	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/०६/०९
३८.	श्री सन्जिव पन्थी	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
३९.	श्री शशिधर भट्टराई	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४०.	श्री सुरेश लामिछाने	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४१.	श्री खगेन्द्र लम्साल	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४२.	श्री सुरेन्द्र पाण्डे	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४३.	श्री शुभराज के.सी.	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४४.	श्री माया घिमिरे	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४५.	श्री देवका तिम्सिना	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४६.	श्री अनन्त घिमिरे	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४७.	श्री सन्दीप चोङबाङ	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४८.	श्री प्रकाश गोतामे	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
४९.	श्री विष्णु बहादुर लिम्बु	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
५०.	श्री बिपुलकुमार चौधरी	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
५१.	श्री विपिनकुमार महतो	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
५२.	श्री रतेन्द्र दास	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
५३.	श्री अमिरराज दुलाल	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
५४.	श्री बिमल कोइराला	लेखापरीक्षण अधिकारी	२०८०/११/०२
५५.	श्री गोकर्ण खनाल	निर्देशक	२०८१/०३/१७
५६.	श्री नन्दप्रसाद भट्टराई	निर्देशक	२०८१/०३/१७
५७.	श्री जानकी भण्डारी	निर्देशक	२०८१/०४/०३
५८.	श्री राजेन्द्र राज ओझा	नायब महालेखापरीक्षक	२०८१/०१/२०
५९.	श्री राम प्रकाश महतो	नायब महालेखापरीक्षक	२०८१/०२/१८

अनुसूची – ४क

(दफा ४.४ सँग सम्बन्धित)

सरुवा भई आएका कर्मचारीहरूको विवरण

२०८०।८१

क्र.सं.	पद	कर्मचारीको नाम	रमाना भई आएको मिति
१.	कम्प्युटर अपरेटर	श्री शिव कार्की	२०८०।०८।१२
२.	सहायक कम्प्युटर अपरेटर	श्री लालबाबु महतो	२०८१।०१।०१
३.	निर्देशक (कानुन)	श्री मनिराम ज्ञवाली	२०८१।०१।३१

अनुसूची – ४ख

(दफा ४.४ सँग सम्बन्धित)

सरुवा भई गएका कर्मचारी हरूको विवरण

क्र.सं.	पद	कर्मचारीको नाम	रमाना भई गएको मिति
१.	कम्प्युटर अपरेटर	श्री अर्जुनकुमार राउत	२०८०।०६।०९
२.	कानुन अधिकृत	श्री पुष्पा वाग्ले	२०८०।०७।१३
३.	लेखापरीक्षण अधीक्षक	श्री लक्ष्मी ज्ञवाली	२०८०।११।०२
४.	लेखापरीक्षक निरीक्षक	श्री महेन्द्र के.सी.	२०८०।१२।१७
५.	निर्देशक (कानुन)	श्री राजेन्द्रकुमार लम्साल	२०८१।०१।१६
६.	निर्देशक (कानुन)	श्री मनिराम ज्ञवाली	२०८१।०३।१८

अनुसूची – ५

(दफा ४.४ सँग सम्बन्धित)

सेवा निवृत्त भएका कर्मचारीहरूको विवरण

२०८०।८१

क्र.सं.	पद	कर्मचारीको नाम	अवकाश मिति	कैफियत
१.	कार्यवाहक महालेखापरीक्षक	श्री राममाया कुँवर	२०८०/०४/१८	अनिवार्य अवकाश
२.	निर्देशक	श्री कमलप्रसाद सिलवाल	२०८०/०४/२२	स्वेच्छिक अवकाश
३.	नायब महालेखापरीक्षक	श्री पदमप्रसाद आचार्य	२०८०/०४/२६	अनिवार्य अवकाश
४.	शाखा अधिकृत	श्री राजाराम श्रेष्ठ	२०८०/०६/२०	अनिवार्य अवकाश
५.	निर्देशक	श्री मोहनप्रसाद भट्टराई	२०८०/०६/२०	अनिवार्य अवकाश
६.	निर्देशक	श्री ललितबहादुर शाक्य	२०८०/०६/३०	अनिवार्य अवकाश
७.	निर्देशक	श्री किशोर दुरा	२०८०/०८/०४	अनिवार्य अवकाश
८.	निर्देशक	श्री रमेश पुरी	२०८०/०८/०७	अनिवार्य अवकाश
९.	नायब महालेखापरीक्षक	श्री नारायणप्रसाद पराजुली	२०८०/०९/०८	अनिवार्य अवकाश
१०.	कार्यवाहक महालेखापरीक्षक	श्री महेश्वर काफ्ले	२०८०/१०/१२	अनिवार्य अवकाश
११.	निर्देशक	श्री पदमबहादुर बस्नेत	२०८१/०१/३०	अनिवार्य अवकाश
१२.	निर्देशक	श्री रामप्रसाद उपाध्याय	२०८१/०२/०५	अनिवार्य अवकाश
१३.	निर्देशक	श्री वनमाली पौडेल	२०८१/०२/१३	स्वेच्छिक अवकाश
१४.	निर्देशक	श्री कृष्णप्रसाद रेग्मी	२०८१/०२/१८	अनिवार्य अवकाश

अनुसूची – ६क

(दफा ५.८ सँग सम्बन्धित)

वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा पुरस्कृत हुने कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	पद	कर्मचारीको नाम	निर्देशनालय/महानिर्देशनालय
१.	नायब महालेखापरीक्षक	श्री चन्द्रकान्त भण्डारी	कार्यमूलक तथा विशेष लेखापरीक्षण
२.	निर्देशक	श्री दिनेश मिश्र	वागमती प्रदेश लेखापरीक्षण
३.	निर्देशक	श्री कृष्णप्रसाद ज्ञवाली	कार्यमूलक तथा विशेष लेखापरीक्षण
४.	निर्देशक	श्री बुद्धिराज बसेल	गण्डकी प्रदेश लेखापरीक्षण
५.	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री शैलेन्द्र कुमार प्रसाईं	कोशी प्रदेश लेखापरीक्षण
६.	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री प्रसादु थारु	भूमि व्यवस्था लेखापरीक्षण
७.	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री निलम साह	संगिठित संस्था लेखापरीक्षण
८.	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री योगेश चौधरी	आन्तरिक राजस्व
९.	लेखापरीक्षण अधिकारी	श्री शुक्रराज तामाङ	कर्णाली प्रदेश लेखापरीक्षण लेखापरीक्षण
१०.	लेखापरीक्षण अधिक्षक	श्री सरला ढकाल अर्याल	पूर्वाधार लेखापरीक्षण
११.	कम्प्युटर अपरेटर	श्री अनिल कुमार दहित	व्यवस्थापन निर्देशनालय
१२.	कार्यालय सहायक	श्री गोकर्ण प्रसाद दुवाडी	महालेखापरीक्षकज्यूको सचिवालय

अनुसूची – ६ख

(दफा ५.८ सँग सम्बन्धित)

Professional Education for SAI Auditors (PESA) कोर्समा दीक्षित हुने कर्मचारीहरू

क्र.सं.	पद	कर्मचारीको नाम	निर्देशनालय/महानिर्देशनालय
१.	नायब महालेखापरीक्षक	श्री श्यामप्रसाद भण्डारी	मधेश प्रदेश लेखापरीक्षण
२.	निर्देशक	श्री टीकानाथ अर्याल	आर्थिक प्रशासन
३.	निर्देशक	श्री सिर्जना रिमाल	कार्यमूलक तथा विशेष लेखापरीक्षण

अनुसूची – ६ग

(दफा ५.८ सँग सम्बन्धित)

दीर्घ सेवा पदक प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरूको विवरण

सि.नं.	पद	कर्मचारीको नाम
१	निर्देशक	श्री थवराज अधिकारी
२	निर्देशक	श्री प्रमोद कुमार के.सी.
३	निर्देशक	श्री रघुपति महत
४	निर्देशक	श्री नेत्रप्रसाद पौडेल
५	निर्देशक	श्री टेक प्रसाद न्यौपाने
६	निर्देशक	श्री तोयनारायण पौडेल
७	निर्देशक	श्री गोविन्द प्रसाद धमला
८	निर्देशक	श्री श्यामप्रसाद गौतम
९	निर्देशक	श्री ध्रुव न्यौपाने
१०	निर्देशक	श्री रामबाबु पन्त
११	निर्देशक	श्री ठाकुर प्रसाद पण्डित
१२	निर्देशक	श्री बिनोद पोखरेल
१३	निर्देशक	श्री बद्रीप्रसाद नेपाल
१४	निर्देशक	श्री शालिकराम पोखरेल
१५	निर्देशक	श्री राजेश कुमार पोखरेल
१६	निर्देशक	श्री चेतबहादुर पण्डित
१७	कार्यालय सहयोगी	श्री तुलसीमान महर्जन

अनुसूची – ६घ

(दफा ५.८ सँग सम्बन्धित)

रक्तदान गर्ने कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम
१.	श्री पदमराज पौडेल
२.	श्री जयराम घिमिरे
३.	श्री रामप्रकाश महतो
४.	श्री नीरप्रसाद सुवेदी
५.	श्री टीकानाथ अर्याल
६.	श्री जीवनकुमार मल्ल
७.	श्री रामकुमार शर्मा
८.	श्री कमलराज अर्याल
९.	श्री केदार खकुरेल
१०.	श्री योग्यप्रसाद राई
११.	श्री दिलकुमार श्रेष्ठ
१२.	श्री जीतेन्द्र श्रेष्ठ
१३.	श्री रामचन्द्र ओझा
१४.	श्री सर्वदा पण्डित
१५.	श्री नमुना पाण्डे
१६.	श्री डुन्डुराज भुषाल
१७.	श्री सुनिता बस्नेत
१८.	श्री शिवजी खड्का
१९.	श्री टंक न्यौपाने
२०.	श्री चन्द्रकला बस्याल
२१.	श्री मन्दिरा खनाल
२२.	श्री हेमराज तिमल्सिना
२३.	श्री रामकृष्ण विष्ट
२४.	श्री श्रीराम धिमाल
२५.	श्री प्रविन भुषाल
२६.	श्री महेश मण्डित
२७.	श्री सुशिला चौलागाईं
२८.	श्री नविन न्यौपाने
२९.	श्री इता घले
३०.	श्री मिलन सारु मगर
३१.	श्री शुक्रराज तामाङ
३२.	श्री उमेश खनाल

३३.	श्री ललिता ढुंगाना
३४.	श्री गीता पन्थी
३५.	श्री शत्रुधनप्रसाद यादव
३६.	श्री निरज श्रेष्ठ
३७.	श्री दीपकराज आचार्य
३८.	श्री नारायण भट्टराई
३९.	श्री शम्भु कुमार सिं
४०.	श्री बाबुराम कोइराला
४१.	श्री शंकर लामिछाने
४२.	श्री पारश अधिकारी
४३.	श्री कुमार खवास
४४.	श्री कृष्णप्रसाद सापकोटा
४५.	श्री सन्तोष दाहाल
४६.	श्री ब्रम्हप्रसाद यादव
४७.	श्री दीपकप्रसाद पन्थी
४८.	श्री राकेश श्रेष्ठ
४९.	श्री रुद्रनाथ घिमिरे (गुल्मी)
५०.	श्री रुद्र बहादुर कार्की
५१.	श्री सौरव थापा
५२.	श्री अनिल कुशवाह
५३.	श्री मनोहर प्रसाद गुप्ता
५४.	श्री हिराबहादुर जिसी
५५.	श्री जयकृष्ण गिरी
५६.	श्री चिरन्जीवी रेग्मी
५७.	श्री श्रिया कार्की
५८.	श्री प्रसादु थारु
५९.	श्री कमलप्रसाद न्यौपाने
६०.	श्री रन्जेश अधिकारी
६१.	श्री सुनिल परियार
६२.	श्री विष्णुप्रसाद आचार्य
६३.	श्री राजकुमार बोहरा
६४.	श्री जय बहादुर बिक
६५.	श्री विष्णुबहादुर राई
६६.	श्री कृष्णबहादुर खत्री
६७.	श्री कृष्णचन्द्र तामाङ
६८.	श्री कृष्ण भट्ट

६९.	श्री राजिव बस्नेत
७०.	श्री जय प्रकाश ठकुरी
७१.	श्री रीमबहादुर ठाडा
७२.	श्री जयप्रकाश चौधरी
७३.	श्री धिरज लिम्बु
७४.	श्री रुद्रप्रसाद कोइराला
७५.	श्री विजय खड्का
७६.	श्री शशिकला ढुंगाना
७७.	श्री घनश्याम अधिकारी
७८.	श्री भरत खड्का
७९.	श्री चन्द्रबहादुर थापा
८०.	श्री रञ्जु दाहाल

असुसूची - ७

(दफा १०.१ सँग सम्बन्धित)

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ का वित्तीय विवरणहरू

(क) ब. उ. शी. नं. २०८०००११३ (चालु खर्च-महालेखापरीक्षकको कार्यालयको प्रशासनिक खर्चसमेत)

म.ले.प. फाराम नं:२१

महालेखा परीक्षकको कार्यालय

महालेखा परीक्षकको कार्यालय

कार्यालय कोड नं : २०८०००११३

आर्थिक विवरण

आ.व.: २०८०/८१

महालेखा परीक्षकको कार्यालय नेपाल २०१६

बजेट उपशीर्षक नम्बर: २०८०००११३

आयोजना/कार्यक्रम नाम: महालेखा परीक्षकको कार्यालय (प्रशासनिक खर्च समेत)

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह		द्वितीय तह		शुरू बजेट / अख्तियारी	संशोधन /रकमान्तर/श्रोतान्तर बाट पुरक		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत वर्षको खर्च
	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि		थप	घट					
21111पारिश्रमिक कर्मचारी					३९५,०००,०००.००	०.००	०.००	३९५,०००,०००.००	३३९,६८६,३०९.८९	३३९,६८६,३०९.८९	५५,३१३,६९०.११	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			३९५,०००,०००.००	०.००	०.००	३९५,०००,०००.००	३३९,६८६,३०९.८९	३३९,६८६,३०९.८९	५५,३१३,६९०.११	०.००
21121पोशाक					५,४००,०००.००	०.००	०.००	५,४००,०००.००	४,९२०,०००.००	४,९२०,०००.००	४८०,०००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			५,४००,०००.००	०.००	०.००	५,४००,०००.००	४,९२०,०००.००	४,९२०,०००.००	४८०,०००.००	०.००
21123औषधी उपचार खर्च					०.००	५५३,५००.००	०.००	५५३,५००.००	५५३,५००.००	५५३,५००.००	०.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			०.००	५५३,५००.००	०.००	५५३,५००.००	५५३,५००.००	५५३,५००.००	०.००	०.००
21132महंगी भत्ता					१३,०००,०००.००	०.००	०.००	१३,०००,०००.००	११,५९५,४८९.८०	११,५९५,४८९.८०	१,४०४,५१०.२०	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१३,०००,०००.००	०.००	०.००	१३,०००,०००.००	११,५९५,४८९.८०	११,५९५,४८९.८०	१,४०४,५१०.२०	०.००
21134कर्मचारीको बैठक भत्ता					२००,०००.००	०.००	०.००	२००,०००.००	२००,०००.००	२००,०००.००	०.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			२००,०००.००	०.००	०.००	२००,०००.००	२००,०००.००	२००,०००.००	०.००	०.००
21135कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार					२००,०००.००	०.००	०.००	२००,०००.००	२००,०००.००	२००,०००.००	०.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			२००,०००.००	०.००	०.००	२००,०००.००	२००,०००.००	२००,०००.००	०.००	०.००
21139अन्य भत्ता					९००,०००.००	०.००	०.००	९००,०००.००	२७९,४००.००	२७९,४००.००	६२०,६००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			९००,०००.००	०.००	०.००	९००,०००.००	२७९,४००.००	२७९,४००.००	६२०,६००.००	०.००
21212योगदानमा आधारित निवृत्तभरण तथा उपदान कोष खर्च					२,५००,०००.००	०.००	०.००	२,५००,०००.००	१,६१७,३३८.९०	१,६१७,३३८.९०	८८२,६६१.१०	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			२,५००,०००.००	०.००	०.००	२,५००,०००.००	१,६१७,३३८.९०	१,६१७,३३८.९०	८८२,६६१.१०	०.००
21213योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च					२,६००,०००.००	०.००	०.००	२,६००,०००.००	२,२८०,६१३.००	२,२८०,६१३.००	३१९,३८७.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			२,६००,०००.००	०.००	०.००	२,६००,०००.००	२,२८०,६१३.००	२,२८०,६१३.००	३१९,३८७.००	०.००
22111पानी तथा बिजुली					८,३००,०००.००	०.००	०.००	८,३००,०००.००	६,१०६,४१६.००	६,१०६,४१६.००	२,१९३,५८४.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			८,३००,०००.००	०.००	०.००	८,३००,०००.००	६,१०६,४१६.००	६,१०६,४१६.००	२,१९३,५८४.००	०.००
22112संचार महसुल					४,०००,०००.००	०.००	०.००	४,०००,०००.००	२,९८०,१४१.००	२,९८०,१४१.००	१,०१९,८५९.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			४,०००,०००.००	०.००	०.००	४,०००,०००.००	२,९८०,१४१.००	२,९८०,१४१.००	१,०१९,८५९.००	०.००
22212इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)					६,८००,०००.००	३,४१७,०००.००	०.००	१०,२१७,०००.००	१०,२१०,१७०.००	१०,२१०,१७०.००	६,८३०.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			६,८००,०००.००	३,४१७,०००.००	०.००	१०,२१७,०००.००	१०,२१०,१७०.००	१०,२१०,१७०.००	६,८३०.००	०.००

Scanned with CamScanner

By: teeka

Printed Date: Jul 29, 2024 12:54 PM

Page 1 / 3

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह		द्वितीय तह		शुरू बजेट / अख्तियारी	संशोधन /रकमान्तर/श्रोतान्तर बाट पुरक		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत वर्षको खर्च
	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि		थप	घट					
22213सवारी साधन मर्मत खर्च					५,०००,०००.००	१,५०५,०००.००	०.००	६,५०५,०००.००	६,४६१,३३४.६५	६,४६१,३३४.६५	४३,६६५.३५	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			५,०००,०००.००	१,५०५,०००.००	०.००	६,५०५,०००.००	६,४६१,३३४.६५	६,४६१,३३४.६५	४३,६६५.३५	०.००
22214बीमा तथा नवीकरण खर्च					२,२००,०००.००	०.००	०.००	२,२००,०००.००	२,०१०,२३८.३०	२,०१०,२३८.३०	१८९,७६१.७०	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			२,२००,०००.००	०.००	०.००	२,२००,०००.००	२,०१०,२३८.३०	२,०१०,२३८.३०	१८९,७६१.७०	०.००
22221मेसिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च					२,६००,०००.००	०.००	०.००	२,६००,०००.००	१,७४३,२८१.०२	१,७४३,२८१.०२	८५६,७१८.९८	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			२,६००,०००.००	०.००	०.००	२,६००,०००.००	१,७४३,२८१.०२	१,७४३,२८१.०२	८५६,७१८.९८	०.००
22231निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च					१,३००,०००.००	०.००	०.००	१,३००,०००.००	१,२७७,६५७.००	१,२७७,६५७.००	२२,३४३.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१,३००,०००.००	०.००	०.००	१,३००,०००.००	१,२७७,६५७.००	१,२७७,६५७.००	२२,३४३.००	०.००
22291अन्य सम्पत्तिहरूको संचालन तथा सम्भार खर्च					८००,०००.००	०.००	६८२,०००.००	११८,०००.००	१८,०८०.००	१८,०८०.००	९९,९२०.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			८००,०००.००	०.००	६८२,०००.००	११८,०००.००	१८,०८०.००	१८,०८०.००	९९,९२०.००	०.००
22311मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री					६,३००,०००.००	०.००	०.००	६,३००,०००.००	६,३००,०००.००	६,३००,०००.००	०.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			६,३००,०००.००	०.००	०.००	६,३००,०००.००	६,३००,०००.००	६,३००,०००.००	०.००	०.००
22314इन्धन - अन्य प्रयोजन					१,३००,०००.००	०.००	०.००	१,३००,०००.००	१,२१४,९०७.००	१,२१४,९०७.००	८५,०९३.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१,३००,०००.००	०.००	०.००	१,३००,०००.००	१,२१४,९०७.००	१,२१४,९०७.००	८५,०९३.००	०.००
22315पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च					१,५००,०००.००	०.००	०.००	१,५००,०००.००	१,४११,२४०.९०	१,४११,२४०.९०	८८,७५९.१०	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१,५००,०००.००	०.००	०.००	१,५००,०००.००	१,४११,२४०.९०	१,४११,२४०.९०	८८,७५९.१०	०.००
22411सेवा र परामर्श खर्च					१३,५००,०००.००	०.००	११,५७८,९९७.००	१,९२१,००३.००	१,८८५,६३६.००	१,८८५,६३६.००	३५,३६७.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१३,५००,०००.००	०.००	११,५७८,९९७.००	१,९२१,००३.००	१,८८५,६३६.००	१,८८५,६३६.००	३५,३६७.००	०.००
22412सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च					७,१००,०००.००	०.००	०.००	७,१००,०००.००	५,५०३,६३३.००	५,५०३,६३३.००	१,५९६,३६७.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			७,१००,०००.००	०.००	०.००	७,१००,०००.००	५,५०३,६३३.००	५,५०३,६३३.००	१,५९६,३६७.००	०.००
22413करार सेवा शुल्क					२९,५००,०००.००	०.००	४,४५२,०००.००	२५,०४८,०००.००	२२,२२८,००३.००	२२,२२८,००३.००	२,८१९,९९७.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			२९,५००,०००.००	०.००	४,४५२,०००.००	२५,०४८,०००.००	२२,२२८,००३.००	२२,२२८,००३.००	२,८१९,९९७.००	०.००
22511कर्मचारी तालिम खर्च					३,६००,०००.००	०.००	०.००	३,६००,०००.००	१,३८०,९१६.९०	१,३८०,९१६.९०	२,२१९,०८३.१०	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			३,६००,०००.००	०.००	०.००	३,६००,०००.००	१,३८०,९१६.९०	१,३८०,९१६.९०	२,२१९,०८३.१०	०.००
22522कार्यक्रम खर्च					५,२००,०००.००	०.००	०.००	५,२००,०००.००	३,७०८,५०६.००	३,७०८,५०६.००	१,४९१,४९४.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			५,२००,०००.००	०.००	०.००	५,२००,०००.००	३,७०८,५०६.००	३,७०८,५०६.००	१,४९१,४९४.००	०.००
22611अनुगमन, मूल्यांकन खर्च					८५,४००,०००.००	०.००	०.००	८५,४००,०००.००	८५,३९९,८३६.७३	८५,३९९,८३६.७३	१६३.२७	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			८५,४००,०००.००	०.००	०.००	८५,४००,०००.००	८५,३९९,८३६.७३	८५,३९९,८३६.७३	१६३.२७	०.००
22612भ्रमण खर्च					२००,०००.००	०.००	०.००	२००,०००.००	११५,९००.००	११५,९००.००	८४,१००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			२००,०००.००	०.००	०.००	२००,०००.००	११५,९००.००	११५,९००.००	८४,१००.००	०.००
22711विविध खर्च					५,५००,०००.००	११,७९०,९९७.००	०.००	१७,२९०,९९७.००	१७,२८८,४२८.३८	१७,२८८,४२८.३८	२,५६८.६२	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			५,५००,०००.००	११,७९०,९९७.००	०.००	१७,२९०,९९७.००	१७,२८८,४२८.३८	१७,२८८,४२८.३८	२,५६८.६२	०.००
2[illegible]					[illegible]	[illegible]	०.००	३००,०००.००	१५९,९०३.२८	१५९,९०३.२८	१४०,०९६.७२	०.००

Scanned with CamScanner

By: teeka

Printed Date: Jul 29, 2024 12:54 PM

Page 2 / 3

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह		द्वितीय तह		शुरू बजेट / अख्तियारी	संशोधन /रकमान्तर/श्रोतान्तर बाट पुरक		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत वर्षको खर्च
	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि		थप	घट					
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			३००,०००.००	०.००	०.००	३००,०००.००	१५९,९०३.२८	१५९,९०३.२८	१४०,०९६.७२	०.००
28142घर भाडा					९,०००,०००.००	०.००	०.००	९,०००,०००.००	०.००	०.००	९,०००,०००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			९,०००,०००.००	०.००	०.००	९,०००,०००.००	०.००	०.००	९,०००,०००.००	०.००
28143सवारी साधन तथा मेसिनर औजार भाडा					४,५००,०००.००	०.००	०.००	४,५००,०००.००	४,२१६,१०३.२८	४,२१६,१०३.२८	२८३,८९६.७२	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			४,५००,०००.००	०.००	०.००	४,५००,०००.००	४,२१६,१०३.२८	४,२१६,१०३.२८	२८३,८९६.७२	०.००
		जम्मा			६२३,७००,०००.००	१७,२६६,४९७.००	१६,७१२,९९७.००	६२४,२५३,५००.००	५४२,९५२,९८४.०३	५४२,९५२,९८४.०३	८१,३००,५१५.९७	०.००

स्रोतगत विवरण

११००००१-नेपाल					६२३,७००,०००.००	१७,२६६,४९७.००	१६,७१२,९९७.००	६२४,२५३,५००.००	५४२,९५२,९८४.०३	५४२,९५२,९८४.०३	८१,३००,५१५.९७	०.००
		०१-नगद			६२३,७००,०००.००	१७,२६६,४९७.००	१६,७१२,९९७.००	६२४,२५३,५००.००	५४२,९५२,९८४.०३	५४२,९५२,९८४.०३	८१,३००,५१५.९७	०.००
		जम्मा			६२३,७००,०००.००	१७,२६६,४९७.००	१६,७१२,९९७.००	६२४,२५३,५००.००	५४२,९५२,९८४.०३	५४२,९५२,९८४.०३	८१,३००,५१५.९७	०.००

फछ्र्यौट हुन बाँकी पेस्की	०.००
गत आ व सम्मको	०.००
यस आ व को	४,८६१,११३.००
जम्मा	४,८६१,११३.००
म्याद नाघेको पेस्की	४,७८६,०९५.००
म्याद ननाघेको पेस्की	७५,०१८.००

तयार गर्ने :
नाम:
पद:
मिति: २०८१/०४/१३

पेस गर्ने :
नाम: टीकानाथ अयाल
पद: निर्देशक
मिति:

प्रमाणित गर्ने
नाम: श्रीकुमार राई
पद: नायब महालेखापरीक्षक
मिति:

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौंबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१
को आर्थिक विवरण प्रमाणित गरियो।

कोष नियन्त्रक | आ ले प अधिकृत | प्रमुख कोष नियन्त्रक

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
महालेखा नियन्त्रक कार्यालय
कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौं

Scanned with CamScanner

By: teeka

Printed Date: Jul 29, 2024 12:54 PM

Page 3 / 3

(ख) ब. उ. शी. नं. २०८०००१३ (चालु खर्च-सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुने)

म.ले.प. फाराम नं:२१

महालेखा परीक्षकको कार्यालय

महालेखा परीक्षकको कार्यालय
कार्यालय कोड नं : २०८०

आर्थिक विवरण

आ.व.: २०८०/८१

नेपाल
२०१६

बजेट उपशीर्षक नम्बर: २०८०००१३

आयोजना/कार्यक्रम नाम: महालेखा परीक्षकको कार्यालय

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह		द्वितीय तह		शुरू बजेट / अख्तियारी	संशोधन /रकमान्तर/श्रोतान्तर बाट पुरक		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत वर्षको खर्च
	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि		थप	घट					
21112पारिश्रमिक पदाधिकारी					१,१००,०००.००	०.००	०.००	१,१००,०००.००	२६५,०५०.५०	२६५,०५०.५०	८३४,९४९.५०	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१,१००,०००.००	०.००	०.००	१,१००,०००.००	२६५,०५०.५०	२६५,०५०.५०	८३४,९४९.५०	०.००
21141पदाधिकारी बैठक भत्ता					१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	०.००
21142पदाधिकारी अन्य सुविधा					१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	३,६००.००	३,६००.००	९६,४००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	३,६००.००	३,६००.००	९६,४००.००	०.००
21149पदाधिकारी अन्य भत्ता					१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	६,०००.००	६,०००.००	९४,०००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	६,०००.००	६,०००.००	९४,०००.००	०.००
22211इन्धन (पदाधिकारी)					३००,०००.००	०.००	०.००	३००,०००.००	२४५,०००.००	२४५,०००.००	५५,०००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			३००,०००.००	०.००	०.००	३००,०००.००	२४५,०००.००	२४५,०००.००	५५,०००.००	०.००
22213सवारी साधन मर्मत खर्च					४००,०००.००	०.००	०.००	४००,०००.००	३४५,०२८.००	३४५,०२८.००	५४,९७२.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			४००,०००.००	०.००	०.००	४००,०००.००	३४५,०२८.००	३४५,०२८.००	५४,९७२.००	०.००
22311मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री					१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	१००,०००.००	१००,०००.००	०.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	१००,०००.००	१००,०००.००	०.००	०.००
22315पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च					१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	४३,५७०.००	४३,५७०.००	५६,४३०.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१००,०००.००	०.००	०.००	१००,०००.००	४३,५७०.००	४३,५७०.००	५६,४३०.००	०.००
22611अनुगमन, मूल्यांकन खर्च					३००,०००.००	०.००	०.००	३००,०००.००	५,१२५.००	५,१२५.००	२९४,८७५.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			३००,०००.००	०.००	०.००	३००,०००.००	५,१२५.००	५,१२५.००	२९४,८७५.००	०.००
22711विविध खर्च					५००,०००.००	०.००	०.००	५००,०००.००	४८३,५२९.००	४८३,५२९.००	१६,४७१.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			५००,०००.००	०.००	०.००	५००,०००.००	४८३,५२९.००	४८३,५२९.००	१६,४७१.००	०.००
जम्मा					३,१००,०००.००	०.००	०.००	३,१००,०००.००	१,४९६,९०२.५०	१,४९६,९०२.५०	१,६०३,०९७.५०	०.००

स्रोतगत विवरण

Scanned with CamScanner

By: teeka

Printed Date: Jul 29, 2024 12:41 PM

Page 1/2

११००००१-नेपाल	३,१००,०००.००	0.00	0.00	३,१००,०००.००	१,४१६,१०२.५०	१,४१६,१०२.५०	१,६०३,०९७.५०	
०१-नगद	३,१००,०००.००	0.00	0.00	३,१००,०००.००	१,४१६,१०२.५०	१,४१६,१०२.५०	१,६०३,०९७.५०	0.00
जम्मा	३,१००,०००.००	0.00	0.00	३,१००,०००.००	१,४१६,१०२.५०	१,४१६,१०२.५०	१,६०३,०९७.५०	0.00

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौंबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को आर्थिक विवरण प्रमाणित भरियो।

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
महालेखा नियन्त्रक कार्यालय
कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौं

फछर्यौट हुन बाँकी पेस्की	0.00
गत आ व सम्मको	
यस आ व को	0.00
जम्मा	0.00
म्याद नाघेको पेस्की	0.00
म्याद ननाघेको पेस्की	0.00

तयार गर्ने :
नाम:
पद:
मिति: २०८१/०४/१२

पेस गर्ने :
नाम: दिनानाथ जयाल
पद: निर्देशक
मिति:

प्रमाणित गर्ने :
नाम: सविता राई
पद: नायब महालेखापरीक्षक
मिति:

Scanned with CamScanner

(ग) ब. उ. शी. नं. २०८०००११४ (पुँजीगत खर्च-महालेखापरीक्षकको कार्यालयको प्रशासनिक खर्चसमेत)

म.ले.प. फाराम नं:२१३

महालेखा परीक्षकको कार्यालय

महालेखा परीक्षकको कार्यालय

कार्यालय कोड नं : २०८०००५०१

आर्थिक विवरण

आ.व.: २०८०/८१

महालेखा परीक्षकको कार्यालय नेपाल २०१६

बजेट उपशीर्षक नम्बर: २०८०००११४

आयोजना/कार्यक्रम नाम: महालेखा परीक्षकको कार्यालय (प्रशासनिक खर्च समेत)

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह		द्वितीय तह		शुरू बजेट / अख्तियारी	संशोधन /रकमान्तर/श्रोतान्तर बाट पुरक		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत वर्षको खर्च
	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि		थप	घट					
31112पैर आवासीय भवन निर्माण/खरिद					७,८००,०००.००	०.००	०.००	७,८००,०००.००	०.००	०.००	७,८००,०००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			७,८००,०००.००	०.००	०.००	७,८००,०००.००	०.००	०.००	७,८००,०००.००	०.००
31122मेसिनरी तथा औजार					१,७००,०००.००	०.००	०.००	१,७००,०००.००	१,५९४,९२९.००	१,५९४,९२९.००	१०५,०७१.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१,७००,०००.००	०.००	०.००	१,७००,०००.००	१,५९४,९२९.००	१,५९४,९२९.००	१०५,०७१.००	०.००
31123फर्निचर तथा फिक्चर्स					१,१००,०००.००	०.००	०.००	१,१००,०००.००	१,०८३,५१४.००	१,०८३,५१४.००	१६,४८६.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			१,१००,०००.००	०.००	०.००	१,१००,०००.००	१,०८३,५१४.००	१,०८३,५१४.००	१६,४८६.००	०.००
31134कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरीद खर्च					५००,०००.००	०.००	०.००	५००,०००.००	९०,४००.००	९०,४००.००	४०९,६००.००	०.००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			५००,०००.००	०.००	०.००	५००,०००.००	९०,४००.००	९०,४००.००	४०९,६००.००	०.००
	जम्मा				११,१००,०००.००	०.००	०.००	११,१००,०००.००	२,७६८,८४३.००	२,७६८,८४३.००	८,३३१,१५७.००	०.००

स्रोतगत विवरण

११००००१-नेपाल		११,१००,०००.००	०.००	०.००	११,१००,०००.००	२,७६८,८४३.००	२,७६८,८४३.००	८,३३१,१५७.००	०.००
	०१-नगद	११,१००,०००.००	०.००	०.००	११,१००,०००.००	२,७६८,८४३.००	२,७६८,८४३.००	८,३३१,१५७.००	०.००
	जम्मा	११,१००,०००.००	०.००	०.००	११,१००,०००.००	२,७६८,८४३.००	२,७६८,८४३.००	८,३३१,१५७.००	०.००

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौंबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१
को आर्थिक विवरण प्रमाणित गरियो।

कोष नियन्त्रक | आ ले प अधिकृत | प्रमुख कोष नियन्त्रक

नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय महालेखा नियन्त्रक कार्यालय कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय बबरमहल, काठमाडौं

फछ्र्यौट हुन बाँकी पेस्की	०.००
गत आ व सम्मको	
यस आ व को	
जम्मा	
म्याद नाघेको पेस्की	
म्याद ननाघेको पेस्की	

Scanned with CamScanner

Printed By: teeka Printed Date: Jul 29, 2024 12:46 PM Page 1/2

(घ) ब. उ. शी. नं. ६०१०००१२३ (उपदान)

म.ले.प. फाराम नं.२१

महालेखा परीक्षकको कार्यालय

महालेखा परीक्षकको कार्यालय

कार्यालय कोड नं : २०८००१

वार्षिक विवरण

आ.व.: २०८०/८१

महालेखा परीक्षकको कार्यालय
नेपाल
२०१६

बजेट उपशीर्षक नम्बर: ६०१०००१२३

आयोजना/कार्यक्रम नाम: उपदान

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह		द्वितीय तह		शुरू बजेट / अख्तियारी	संशोधन /रकमान्तर/थोतान्तर थट पुरक		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत वर्षको खर्च
	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि		थप	घट					
27312उपदान					0.00	६२८५१७.००	0.00	६२८५१७.००	६२८५१७.००	६२८५१७.००	0.00	0.00
1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद				0.00	६२८५१७.००	0.00	६२८५१७.००	६२८५१७.००	६२८५१७.००	0.00	0.00
जम्मा					0.00	६२८५१७.००	0.00	६२८५१७.००	६२८५१७.००	६२८५१७.००	0.00	0.00

स्रोतगत विवरण

1100001-नेपाल	0.00	६२८५१७.००	0.00	६२८५१७.००	६२८५१७.००	६२८५१७.००	0.00	0.00
01-नगद	0.00	६२८५१७.००	0.00	६२८५१७.००	६२८५१७.००	६२८५१७.००	0.00	0.00
जम्मा	0.00	६२८५१७.००	0.00	६२८५१७.००	६२८५१७.००	६२८५१७.००	0.00	0.00

फछ्यौट हुन बाँकी पेस्की	0.00
गत आ ब सम्मको	
यस आ ब को	
जम्मा	
म्याद नाघेको पेस्की	
म्याद ननाघेको पेस्की	

तयार गर्ने :
नाम:
पद:
मिति: 20-09/08/19

पेस गर्ने :
नाम: टीकानाथ अचाल
पद: निर्देशक
मिति:

प्रमाणित गर्ने :
नाम:
पद: वरिष्ठ महालेखापरीक्षक
मिति:

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौंबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१
को आर्थिक विवरण प्रमाणित गरियो।

कोष नियन्त्रक | आ ले प अधिकृत | प्रमुख कोष तथा लेखा नियन्त्रक

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौं

Scanned with CamScanner

Printed By: teeka
Printed Date: Jul 29, 2024 12:56 PM

(ङ) ब. उ. शी. नं. ६०१०००१३३ (सञ्चित विदा)

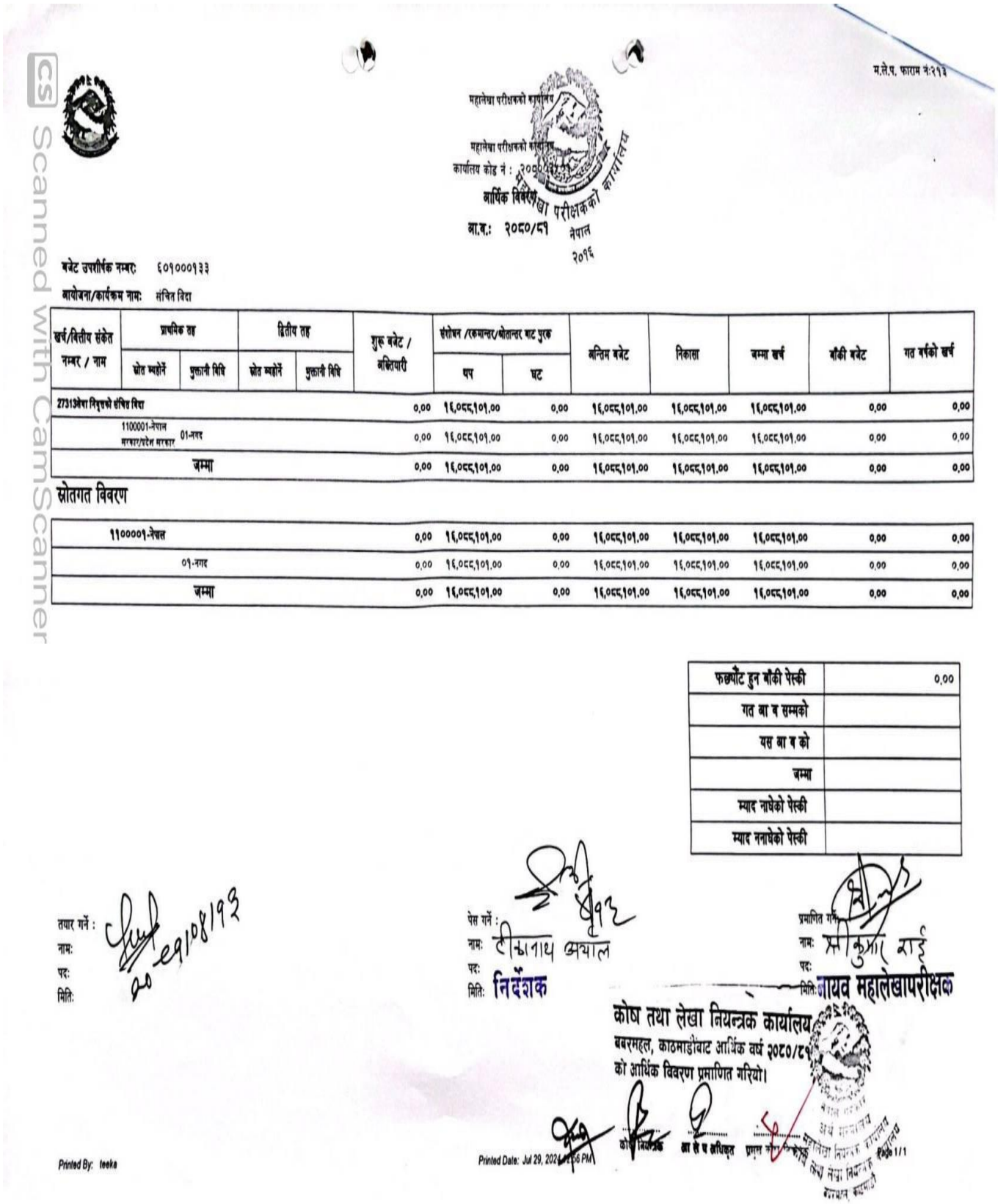

म.ले.प. फाराम नं:२१३

महालेखा परीक्षकको कार्यालय

महालेखा परीक्षकको कार्यालय
कार्यालय कोड नं : २०८०/८१

आर्थिक विवरण
आ.व.: २०८०/८१

महालेखा परीक्षकको कार्यालय
नेपाल
२०१६

बजेट उपशीर्षक नम्बर: ६०१०००१३३

आयोजना/कार्यक्रम नाम: संचित विदा

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह		द्वितीय तह		शुरू बजेट / अख्तियारी	संशोधन /रकमान्तर/श्रोतान्तर बाट पुरक		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत वर्षको खर्च
	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि		थप	घट					
27313सेवा निवृत्तको संचित विदा					०,००	१६,०८८,१०१.००	०,००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	०,००	०,००
	1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद			०,००	१६,०८८,१०१.००	०,००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	०,००	०,००
	जम्मा				०,००	१६,०८८,१०१.००	०,००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	०,००	०,००

स्रोतगत विवरण

	११००००१-नेपाल				०,००	१६,०८८,१०१.००	०,००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	०,००	०,००
		०१-नगद			०,००	१६,०८८,१०१.००	०,००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	०,००	०,००
	जम्मा				०,००	१६,०८८,१०१.००	०,००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	१६,०८८,१०१.००	०,००	०,००

फछ्र्यौट हुन बाँकी पेस्की	०,००
गत आ व सम्मको	
यस आ व को	
जम्मा	
म्याद नाघेको पेस्की	
म्याद ननाघेको पेस्की	

तयार गर्ने :
नाम:
पद:
मिति: २०८१/०८/१३

पेस गर्ने :
नाम: टीकानाथ अर्याल
पद:
मिति: निर्देशक

प्रमाणित गर्ने
नाम: श्रीकुमार राई
पद:
मिति: नायब महालेखापरीक्षक

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौंबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१
को आर्थिक विवरण प्रमाणित गरियो।

कोष नियन्त्रक | आ ले व अधिकृत | प्रमुख कोष नियन्त्रक

Printed By: teeka

Printed Date: Jul 29, 2024 12:56 PM

Page 1/1

Scanned with CamScanner

(च) ब. उ. शी. नं. ६०१०००१६३ (औषधि उपचार)

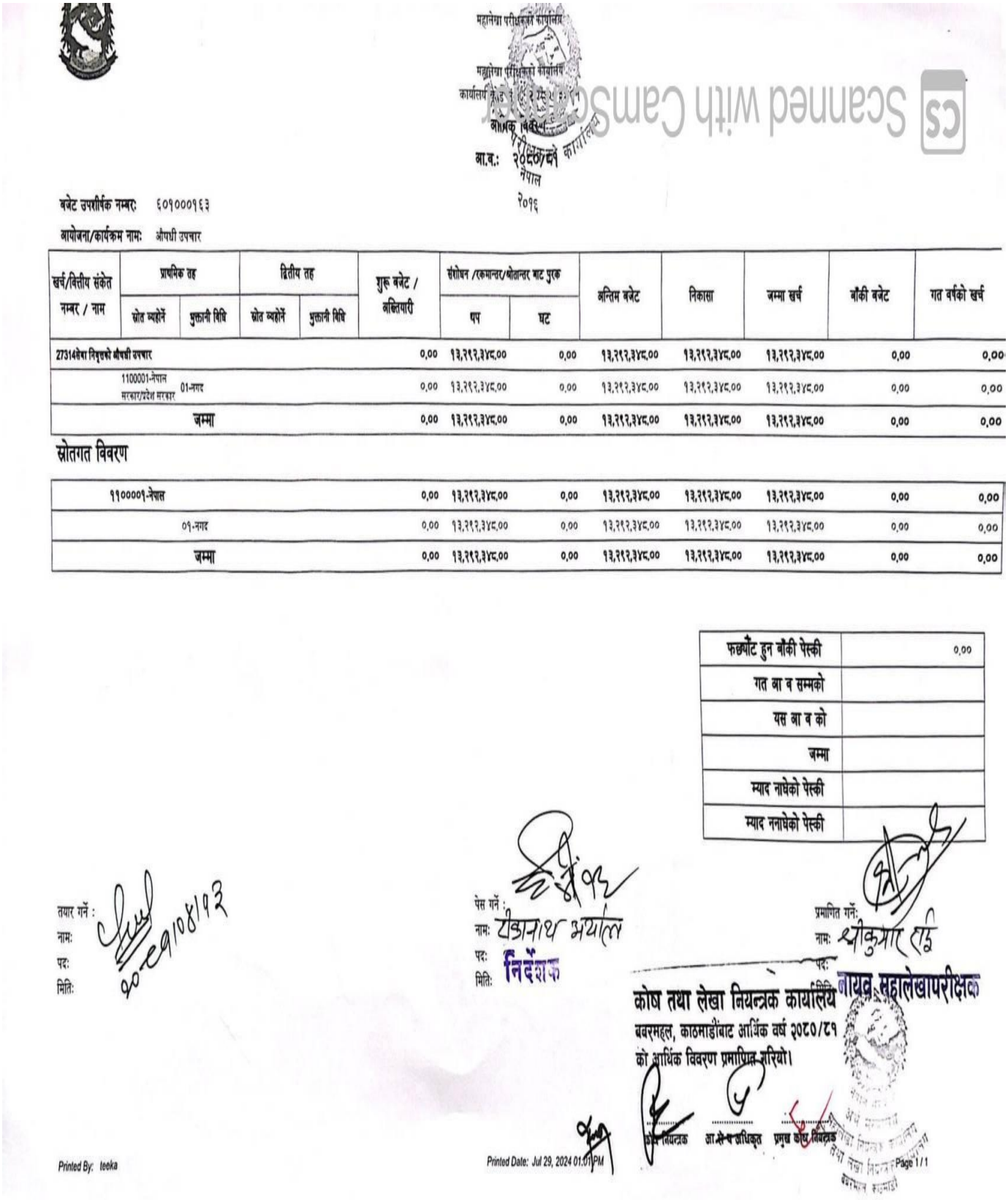

महालेखा परीक्षकको कार्यालय

महालेखा परीक्षकको कार्यालय
कार्यालय [illegible]

आर्थिक विवरण

आ.व.: २०८०/८१

नेपाल
२०१६

बजेट उपशीर्षक नम्बर: ६०१०००१६३

आयोजना/कार्यक्रम नाम: औषधी उपचार

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह		द्वितीय तह		शुरू बजेट / अख्तियारी	संशोधन /रकमान्तर/श्रोतान्तर बाट पुरक		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत वर्षको खर्च
	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि	स्रोत व्यहोर्ने	भुक्तानी विधि		थप	घट					
27314सेवा निवृत्तको औषधी उपचार					0,00	१३,२९२,३४८.00	0,00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	0,00	0,00
1100001-नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार	01-नगद				0,00	१३,२९२,३४८.00	0,00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	0,00	0,00
जम्मा					0,00	१३,२९२,३४८.00	0,00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	0,00	0,00

स्रोतगत विवरण

११००००१-नेपाल	0,00	१३,२९२,३४८.00	0,00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	0,00	0,00
01-नगद	0,00	१३,२९२,३४८.00	0,00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	0,00	0,00
जम्मा	0,00	१३,२९२,३४८.00	0,00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	१३,२९२,३४८.00	0,00	0,00

फछ्यौट हुन बाँकी पेस्की	0,00
गत आ व सम्मको	
यस आ व को	
जम्मा	
म्याद नाघेको पेस्की	
म्याद ननाघेको पेस्की	

तयार गर्ने :
नाम:
पद:
मिति: २०८१/०८/१२

पेस गर्ने :
नाम: टीकानाथ अर्याल
पद: निर्देशक
मिति:

प्रमाणित गर्ने:
नाम: श्रीकुमार राई
पद: नायब महालेखापरीक्षक
मिति:

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौंबाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१
को आर्थिक विवरण प्रमाणित गरियो।

कोष नियन्त्रक | आ.ले.व.अधिकृत | प्रमुख कोष नियन्त्रक

Printed By: teeka

Printed Date: Jul 29, 2024 01:01 PM

Page 1/1

Scanned with CamScanner

(छ) राजस्व

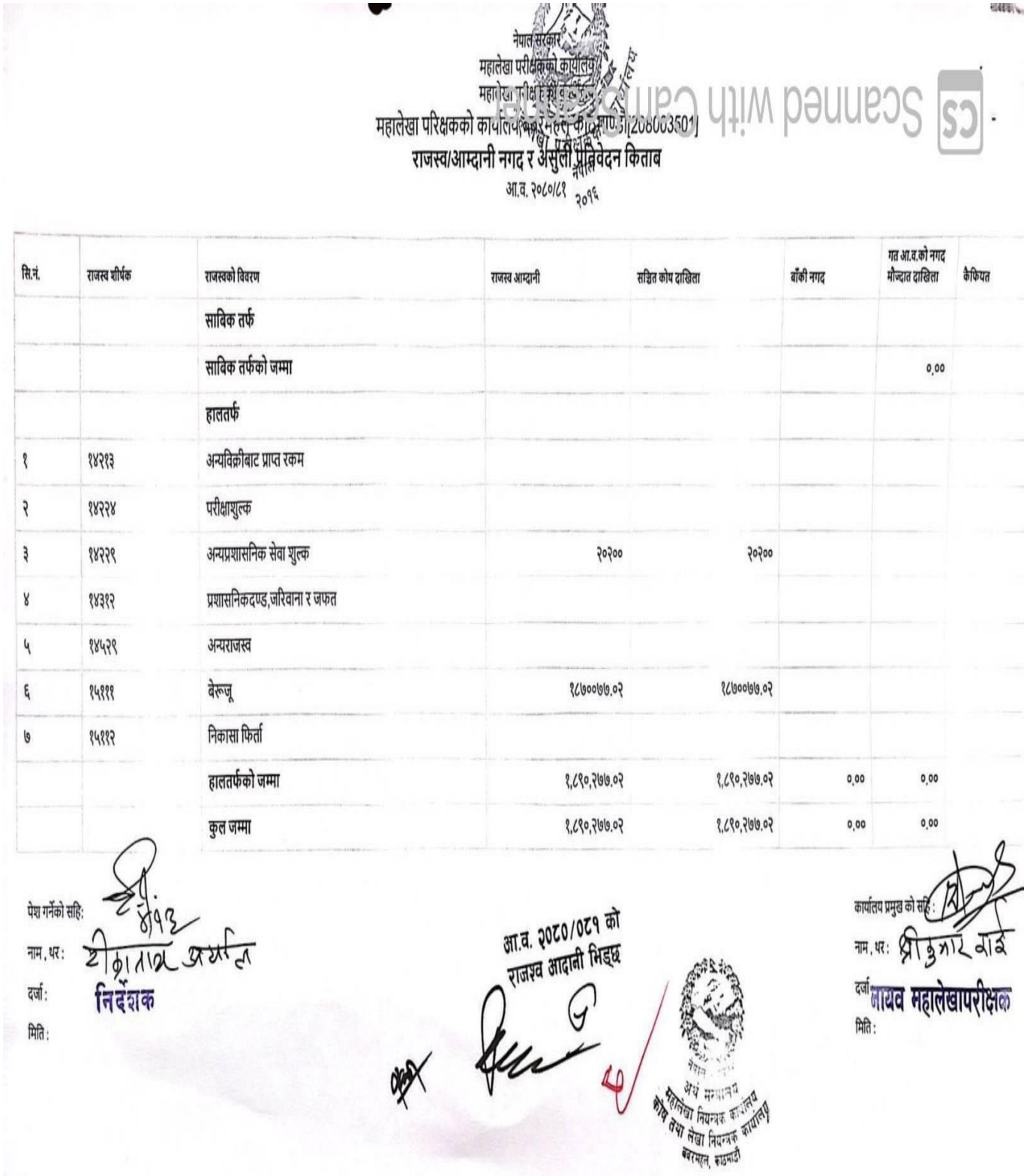

नेपाल सरकार
महालेखा परीक्षकको कार्यालय
महालेखा परीक्षक विनियोजन कार्यालय, [2080033501]

राजस्व/आम्दानी नगद र असुली प्रतिवेदन किताव

आ.व. २०८०/८१ २०१६

सि.नं.	राजस्व शीर्षक	राजस्वको विवरण	राजस्व आम्दानी	सङ्कित कोष दाखिला	बाँकी नगद	गत आ.व.को नगद मौज्दात दाखिला	कैफियत
		साविक तर्फ					
		साविक तर्फको जम्मा				०.००	
		हालतर्फ					
१	१४२१३	अन्यविक्रीबाट प्राप्त रकम					
२	१४२२४	परीक्षाशुल्क					
३	१४२२९	अन्यप्रशासनिक सेवा शुल्क	२०२००	२०२००			
४	१४३१२	प्रशासनिकदण्ड,जरिवाना र जफत					
५	१४५२९	अन्यराजस्व					
६	१५१११	बेरूजू	१८७००७७.०२	१८७००७७.०२			
७	१५११२	निकासा फिर्ता					
		हालतर्फको जम्मा	१,८९०,२७७.०२	१,८९०,२७७.०२	०.००	०.००	
		कुल जम्मा	१,८९०,२७७.०२	१,८९०,२७७.०२	०.००	०.००	

पेश गर्नेको सहि:
नाम, थर: [illegible]
दर्जा: निर्देशक
मिति:

आ.व. २०८०/८१ को राजस्व आदानी भिइछ

कार्यालय प्रमुख को सहि:
नाम, थर: श्री कुमार खड
दर्जा: मायव महालेखापरीक्षक
मिति:

अर्थ मन्त्रालय
महालेखा नियन्त्रक कार्यालय
कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौं

(ज) धरौटी

नेपाल सरकार
महालेखा परीक्षकको कार्यालय
महालेखा परीक्षकको कार्यालय
208003501-महालेखा परीक्षकको कार्यालय

म.ले.प. फाराम नं:६०७क

धरौटीको वार्षिक आर्थिक विवरण

आर्थिक वर्ष: २०८०/८१

१. आम्दानी	
क. गत आ.व.को धरौटी मौज्दात	६,५१५,५३५.५८
ख. चालु आ.व.को प्राप्त भएको धरौटी	८८१,७६५.१२
यस आ.व.सम्मको जम्मा :	७,३९७,३००.७०
२. खर्च	
क. चालु आ.व.को फिर्ता भएको धरौटी	१,२९३,१७१.५२
ख. चालु आ.व.को सदर स्याहा भएको धरौटी	८८५,५०५.१२
ग. चालु आ.व.को अन्य फिर्ता भएको धरौटी	०.००
यस आ.व.सम्मको जम्मा :	२,१७८,६७६.६४
३. स्रेस्ताअनुसारको बाँकी (१-२)	५,२१८,६२४.०६
४. बैंकअनुसारको धरौटी मौज्दात	०.००
५. फरक(३-४)	०.००

६. फरक पर्नाको कारण

तयार गर्ने : .....
नाम:
पद :
मिति :

पेस गर्ने : .....
नाम:
पद :
मिति :

प्रमाणित गर्ने: .....
नाम :
पद: नायब म.ले.प.
मिति :

निर्देशक

नायब महालेखापरीक्षक

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौंवाट आर्थिक वर्ष २०८०/८१
को आर्थिक विवरण प्रमाणित गरियो।

कोष नियन्त्रक | अ.ले.प अधिकृत | प्रमुख कोष नियन्त्रक

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
महालेखा नियन्त्रक कार्यालय
कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
बबरमहल, काठमाडौं

Scanned with CamScanner

Printed By: teeka
Printed Date: Oct 25, 2024 11:42 AM
Page 1 / 1